PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 56 (4830)

TRST, torek 7. marca 1961

Danes se začne drugi del zasedanja glavne skupščine Združenih narodov

Kongo bo prav verjetno prva točka dnevnega reda - Sudan bo umaknil svoje čete iz Konga - Zaradi Hammarskjoeldovega zavlačevanja so Mobutujeve tolpe lahko organizirale napade na čete OZN, katere so se morale umakniti iz Matadija - Ameriške vojne ladje pripravljene ob kongoški obali - Tudi Gizenga pojde v Tananarive?

NEW YORK, 6. — Poslabšanje položaja v Kongu je doseglo tisto točko, zaradi katere ni več izključeno, da bo skupščina OZN sklenila, ko se bo jutri sestala, da takoj začne plenarno razpravo o Kongu.

Odklonitev Belgije, da bi umaknila svoje čete, politična dejavnost kvislingov in uzurpatorjev, vsak dan hujši incidenti, ki jih izzivajo kvislinške formacije, spopadi s silami OZN, napadi na poveljstvo in na vojako OZN, vse to odpira nove probleme.

Politični opazovalci še naprej poudarjajo, da je najprej treba uresničiti sklepe Varnostnega sveta, to je zagotoviti takojšen odhod Belgijcev. Nedvomno je vse odvisno od stališča ZDA.

Glavni tajnik vsakodnevno izmenjava poslanice z osebnostmi v Kongu. V New Yorku je padlo v oči, da je Hammarskjoeld uporabil v brzojavki, ki jo je včeraj poslal Kasavubuju spričo incidenta v Banani, nekoliko ostrejši ton. O besedilu brzojavke so razpravljali na sestanku posvetovalnega odbora za Kongo. Opazna je težnja, da bi se Hammarskjoeld tudi sedaj kar najbolj naslonil na ta forum.

Stevilne delegacije se v pripravah na zasedanje skupščine trudijo, da bi usmerile delovanje OZN v smeri popolnega izvajanja sklepov Varnostnega sveta. Toda te napore v veliki meri sabotira Belgija ob podpori, ki jo dobiva od zahodnih zaveznikov.

Sinoči je prišel z letalom v New York predsednik Gane Nkrumah, ki se bo udeležil zasedanja skupščine OZN. Govoril bo pred skupščino jutri, v sredo pa se bo sestal z ameriškim predsednikom Kennedyjem.

Ob prihodu v New York je Nkrumah izrekel upanje, da bo OZN sposobna sprejeti primerne ukrepe v Kongu, zato da Afrika ne postane pozorišče hladne vojne med velikimi državami. Pripomnil je, da Kongoško vprašanje lahko rešijo Afričani in samo oni.

Nocoj je kairski radio sporočil, da je dobil sporočilo iz Sudana, da je tamkajšnja vlada sklenila umakniti sudanske čete iz Konga. Kakor je znano, je zaradi dosedanje politike Hammarskjoelda in poveljstva OZN prišlo v Kongu do takega stanja, da so zadnji čete Mobutujeve tolpe napadali čete OZN. Zlasti so bili spopadi hudi v Matadi. V tem pristanišču so bile sudanske enote iz sestava OZN štiriindvajset ur pod ognjem Mobutujevih vojakov. Sinoči so spopadi sta bila ubita dva Sudanca, trinajst jih je bilo ranjenih, dvanajst Sudancev in enega kanadskega častnika pa pogrešajo. Niso znane izgube med Mobutujevimi vojaki. V Leopoldville so sudanski vojaki prišli razoroženi. Napadlo jih je bilo okoli tisoč Mobutujevih vojakov.

Predstavnik OZN je danes javil, da je evakuacija tega pristanišča samo začasna in da se bodo druge čete OZN vrile v mesto, ker je tamkajšnje pristanišče življenjskega pomena za operacije OZN v Kongu. Pristanišče je oddaljeno kakih sto kilometrov od izliva reke Kongo. Razen to pristanišče prihajajo v Kongo vse dobave za OZN. Sedaj je pristanišče Matadi odrezano od ostalega Konga, ker so Mobutujevi vojaki prekinili tudi telefonske zveze z Leopoldvillom. Bitka se je zaradi v soboto, ko so Mobutujevi vojaki začeli napadati. V nedeljo so pristanišče obstreljevali s težkim orožjem. Sudanci pa so imeli samo lahko orožje in primanjkovalo jim je streliva. Se med spopadi so je začela pogajanja za prepustitve. Toda Kasavubujev predstavnik je zahteval od poveljstva OZN, naj v pristanišče pošlje druge vojake, ki bodo po volji Kasavubujevi vladi. Ta pogoj pa je poveljnik OZN zavrnilo. Predstavnik OZN je izjavil, da so na področje Matadi odšla indonezijska opačenja, toda OZN bo storila vse mogoče, da mirno uredi spor. Prav tako upa OZN, da bo poslala nove čete, ki so ga čete OZN evakuirale pred dvema dnevoma.

Hammarskjoeld je v New Yorku sklical sejo posvetovalne komisije za Kongo. Ves čas so bili Hammarskjoeld in njegovi sodelavci včeraj v telefonskem stiku s poveljstvom OZN v Kongu, zlasti z Dajalom. Posvetovalni odbor je odobril Hammarskjoeldove sklepe v zvezi z vojaki v Matadiju in druge urgence v posameznih fazah.

Sudanski radio je sporočil, da so sklenili umakniti sudanske čete iz Konga, «ker so dokazali, da je OZN nesposobna reševati kongoško vprašanje». Komentator je pripomnil, da je prišlo do nemarnih, pri razmestitvi sudanskih čet in da so s tem sudanske čete postale «tarča napadov».

Hammarskjoeld in poveljstvo OZN pa niti sedaj nista pokazala nobene namere, da bi začela resno izvajati zadnjo resolucijo Varnostnega sveta. Uzurpatorski vladi v Leopoldvillu še vedno pošilja Hammarskjoeld samo ustna opozorila ali «odločna pisma», ter vso zadevo zavlačuje z brezkončnimi pravno-proceduralnimi diskusijami. Medtem pa Kasavubujeve in Mobutujeve tolpe prehajajo v ofenzivo, da bi zavzele čim več važnih točk in pozneje dobile še večjo podporo s strani tistih, ki jih sedaj podpirajo.

Belgijska vlada pa je odgovorila na zadnjo Hammarskjoeldovo noto in ponovno postavila pogoje za umik vojaškega in civilnega osebja iz Konga. Na koncu dodaja, da ne more «prisiliti belgijskih državljanov, naj se vrnejo v domovino, tudi v primeru, da so vključene v tuje oborožene sile». Kar se tiče belgijskih svetovalecv, pa trdi belgijska nota, da ti so v Kongu «na podlagi svobodne izbire kongoških oblasti».

Ameriški državni departma je sporočil, da so ZDA sklenile dati na razpolago OZN, če bo to zahtevala, štiri pomorske enote. če jih bodo Združeni narodi potrebovali za dobivanje ojačenj, materiala, živil ali zdravil. Omenjene ladje so prejšnji mesec že pripeljale v Kongo žito in riž iz skladišč v Togu. Razen tega so odpeljale iz Konga 700 gvinejskih vojakov. Skupina ameriških vojnih ladij je bila na obisku v Južni Afriki. Poveljstvo ameriške mornarice je odredilo, naj bodo pripravljene v bližini Konga v primeru, da bi lahko koristile OZN. Predstavnik državnega departmaja je poudaril, da ta sklep «nima nobenega enostranskega pomena», in da se ZDA ne mislijo neposredno vmešavati v boje, ki so se začeli te dni. Ameriške vojne ladje bodo prekinile obiske po Južni Afriki, «samo da bodo na razpolago v primeru, da bi jih OZN potrebovala za nadaljnjo pomoč».

V Tananarive na Madagaskarju pa se je danes začela tako imenovana konferenca pri okrogli mizi, ki jo je sklical Combe. Navzoči so bili Combe, Kasavubu, Ileo, njegov minister Bolikango, Kalondži in predsednik pokrajinske vlade za Leopoldville Kamitatu, ki pripada kongoškemu narodnemu gibanju, in je Lumumbov pristaš. Sklenili so, da bo vsaka od oblasti «de facto» v Kongu zastopana na konferenci po dveh delegatih. Odložili so za štiriindvajset ur razgovore, ker so dobili brzojavko iz Leopoldvilla, da bo morda jutri prišel tudi predsednik zakonite vlade Gizenga. Brzojavko je poslal iz Leopoldvilla posebni predstavnik OZN Dajal. V brzojavki daje razumeti, da je Gizenga že na poti v Tananarive. Konferenca se bo torej uradno začela jutri popoldne.

Hammarskjoeld je medtem imenoval v Katangi novega osebnega predstavnika, ki je Francoz Dumontet. Dosedanji predstavnik Berendsen je bil dokončno premeščen v New York.

V Benetkah so antifašistični mladinci preprečili protislovensko demonstracijo

MSI hoče očitno razširiti «manifestacije proti dvojezičnosti» tudi na druga mesta Italije - «Il Punto» o odgovoru na protestno noto vlade FLRJ - Gianni Bartoli predlaga zasedbo Jugoslavije po «evropskih četah» - Rimski «Il Tempo» o izvajanju Posebnega statuta

Nova fašistična MSI je v nedeljo hotela razširiti protislovensko in protijugoslovansko ofenzivo, ki se je začela v prvih dneh februarja letos, tudi na ostala mesta v Italiji. V Benetkah je tamkajšnja federacija MSI organizirala posebno «manifestacijo proti izvajanju dvojezičnosti v Trstu». Za to priložnost so povabili tržaškega fašističnega poslanca Gefterja-Wondricha in njegovega kolega poslanca Tripodija. Kaj sta govorila svojim beneškim kameratom, si lahko čitatelji sami predstavljajo. Toda Benečani, ki so že siti fašističnega izkoriščanja nekakih patriotičnih načel in gesel, so takoj po napovedi manifestacije sklicali svoj «mladinski svet odporniškega gibanja», ki ga sestavljajo socialisti, komunisti, republikanci, radikali, organizacija študentov arhitekture «Dogadum Cafoscarinum», «Intesa Universitaria», «Associazione Goliardica Veneziana», Združenje demokratičnih srednješolcev, Židovski mladinski center in uredništvo študentovskega časopisa «Il Volto». Že prej so poskrbeli za tiskanje letakov, katerih vsebina je naslednja:

«Dovolj je s fašističnimi špekulacijami, ki imajo namen vznemirjati javni red in sproščati neofašistični tepizem! Tisti, ki so prodali italijanske pokrajine Trento, Bolzano, Belluno, Videm, Gorico, Trst in Istro nacistom, so najmanj poklicani, da se postavljajo v obrambo italijanstva Trsta. Zaščita narodnostnih manjšin je zajamčena z republiško ustavo in z izjavo o človečanskih pravicah Združenih narodov. Slcherni napad, ki je skrit pod lažnimi patriotskimi čustvi, kaže samo na vztrajanje pri rasističnih težnjah, katere predstavljajo podlago za najhujše zločine, ki so jih izvršili nacifašisti med zadnjo svetovno vojno».

Te letake so okrog 11. ure antifašistični mladinci iz Benetk raztrosili pred kinematografom «San Marco», kakor tudi na Trgu sv. Marka. Več sto antifašističnih mladincev je ob tej uri čakalo fašiste, da bi preprečili fašistične demonstracije. Ko so fašisti odhajali iz dvorane, so jih antifašistični mladinci dočakali z žvižganjem in vzklikanjem: «Proč s fašisti iz Benetk! Treba je izvajati ustavo!»

Seveda je fašiste ščitila policija, ki jo vodi v Benetkah že znani kvestor Carmelo Marzano. Ko so prišli na Trg sv. Marka, so jih tudi tam dočakali antifašisti z žvižganjem. V tem trenutku so policaji v uniformah in v civilnih oblekah napadli antifašistične mladince. Eden od policajev je z železno verigo udaril nekega dijaka, druga dva agenta pa sta aretirala nekega mladega delavca in ga odpeljala na kvesturo. Prišlo je do ponovnega žvižganja in protifašističnih klicev ter do prepevanja partizanskih pesmi. Nato so antifašistični mladinci odšli na Campo San Salvador, kjer so na spominski plošči, posvečeni protifašističnemu mučencu Silviu Trentinu, položili šop rdečih nageljnov. Eden od mladincev je v kratkih besedah ob tej priložnosti poudaril, da je treba borbo proti fašistom nadaljevati, dokler ne bo uresničena republiška ustava.

Medtem pa je rimski politični tednik «Il Punto» objavil na podlagi poročila tiskovne agencije «Agenzia Diplomatica» nekatere podrobnosti iz odgovora, ki ga je izročil italijanski veleposlanik Berio v Beogradu na jugoslovansko protestno noto. V odgovoru izraža italijanska vlada obžalovanje zaradi žalitve maršala Tita in jugoslovanskega ljudstva, do katerih je prišlo med znanimi demonstracijami v Trstu. Odgovor poudarja, da je «manifestacije v Trstu izzval živahen odpor tržaškega prebivalstva proti dvojezičnosti, odpor, ki je postal še bolj občutljiv zaradi zadnjih dogodkov v Gornjem Poadižju». Dalje se v odgovoru zagotavlja, da ima italijanska vlada «trden namen točno spoštovati določbe in načela ustave za obrambo vseh manjšin na ozemlju republike». Glede «slovenske manjšinske skupine» poudarja italijanska nota da «Italija ni nikoli imela namena izmikati se izvajanju ustavnih določb in posebnih določb Posebnega statuta, priloženega londonskemu memorandumu iz leta 1954, kajti že sami incidenti, do katerih je prišlo v Trstu, dokazujejo, da je vlada že začela praktično izvajati določbe, ki zadevajo dvojezičnost».

Italijanska nota nato še posebej pojasnuje, da se «namerava rimska vlada držati načela postopnosti prav zaradi tega, da bi se izognila ponavljanju manifestacij, s pogojem, da tudi italijanska manjšina v bivši coni B uživa ravnanje enako tistemu, ki je v Trstu dopuščeno Slovencem». Nota se zaključuje s trditvijo, da «italijanska vlada želi, da bi se odnosi dobrega sosedstva med obema državama še nadalje razvijali spričo stalne dobre volje obeh vlad».

V svojem komentarju k vsebini gornjega odgovora rimske vlade na beograjsko protestno noto poudarja tednik «Il Punto», da je izmenjava teh not dokaz, da je «rešitev italijansko-jugoslovanskih vprašanj še daleč od zaželenega zaključka. Med Popovičevim obiskom v Rimu je bilo rečeno, da je pot sporazuma med obema državama končno odprta na vseh sektorjih in da bo prišlo do vrnitve obiska, ki ga bo opravil Segni že spomladi, ko naj bi bila sankcionirana neka vrsta «carta dell'anno zero» italijansko-jugoslovanskega prijateljstva, s čimer bi bila izbrisana vsa pretekla nasprotja in kar naj bi pomenilo začetek novega razdobja resnično miroljubne koeksistence in sodelovanja». List nato poudarja, da je bil Segnijev obisk odložen in reševanje raznih vprašanj, med katerimi v prvi vrsti zaščita manjšin v obeh conah, pa napreduje s precejšnjo počasnostjo in težavo. List nato poudarja, da je vzrok v tem, «ker tržaški fašisti in napake naših perifernih oblasti izključujejo pogajanja med Beogradom in Rimom, in ker se Malagodi boji, da bo imel škodo od italijansko-jugoslovanskega sodelovanja».

V zvezi z vprašanjem izvajanja Posebnega statuta in z vprašanjem italijansko-jugoslovanskih odnosov sploh pa sta se pojavila včeraj dva članka: prvega je napisal bivši tržaški župan Gianni Bartoli v videmskem «Messaggero Veneto», drugega pa za rimski «Il Tempo» znani publicist Ugo D'Andrea. Bartoli se je v svojem članku poizkusil menda prvič v življenju ukvarjati s strategijo atlantskega pakta in evropske skupnosti. Propagator revizije mirovne pogodbe in londonskega memoranduma sicer ta svoj predlog že zopet obnavlja, vendar ob spremljavi naslednjih dveh nadaljnjih predlogov: 1. Bartoli predvideva nekako regionalno vojno, v kateri bo Sovjetska zveza poskušala zasesti Italijo in spremeniti Sredozemlje v rusko jezero; zaradi tega naj bo «evropska vojska» pripravljena, da zasede področje med Savo in Dravo z Istro vred, ker jugoslovanska vojska — tudi če bo ostala zvesta Zahodu — ne bo mogla sama braniti «vrat Italije»; na ta način bo tudi preprečeno, da bi prišlo do bojev in uničenja Severne Italije. 2. Hkrati bi morala biti menda tudi na tem področju vzpostavljena oblast «bodočega sveta evropske skupnosti s svojimi obrambnimi organi»; tako bi prišlo do resnične pomiritve in julijsko vprašanje bi šlo po poti pravične rešitve», Trst pa bi «v celoti lahko doživel obnovo svoje tradicionalne in zgodovinske funkcije, ker bi bil osvobojen spon in negotovosti, s svojim pristaniščem, obširnega srednjeevropskega zaledja in postal bi moralno in gospodarsko glavno mesto obširnega jadranskega ozemlja ne več v nasprotju s stvarnostjo svojih tradicij in svojega izključno italijanskega lica». — Komentar seveda ni potreben.

Precej manj fantastičen je omenjeni drugi članek Uga D'Anurea, ki je znan po svojih uvodnih člankih tudi v tržaškem Alessijevem glasilu. Toda tudi ta članek sloni na netočnih in lažnih trditvah: da se tako imenovani «slovanski pritisk v Trstu s kupovanjem imetja, poslopij in obratov ni zmanjšal; da še vedno traja «množična gospodarska penetracija, ki zaskrbija tržaške patriote in Lego Nazionale ter julijske in dalmatinske prostovoljce»; da obstaja v Trstu «slovanska ambicija, ki že sto dvajset let govori o meji na Tagliamentu», itd. Zanimiv pa je podatek, da se Tržačani «vznemirjajo tudi ko berejo, da se v določenih parlamentarnih uradih pripravlja statut za Julijsko krajino, v katerem se upošteva baje dvojezičnost ne samo za tržaško, temveč tudi za goriško in videmsko pokrajino». Članek nato izraža upanje, da se hoče «govoriti le o Nadiški dolini»... Končno pa vendarle takole zaključuje svoj članek: «Trst ni zaključil procesa fizične in moralne obnove, kot ostalo italijansko ozemlje. Prav zaradi tega je potrebno, da vsaka stvar, ki se ga tiče, potrebuje počasno dozorevanje in pazljivo ter premišljeno izvajanje.»

Na kongresu italijanskih monarhistov so frčale stolice in steklenice

Karabinjerji in organi javne varnosti skušali pomiriti in ločiti pretepajoče se monarhiste

Ves dan do zgodnjih jutranjih ur so se kongresisti pričkali, zmerjali in pretepali zaradi tega, ker nekateri zahtevajo, da naj se PDI spet imenuje Nacionalna monarhistična stranka - Rezultati predkongresnih zborovanj v 97. federacijah PSI

(Od našega dopisnika)

RIM, 6. — Na kongresih političnih strank se more dogoditi marsikaj; vendar menimo, da to, kar se je dogajalo predvsem v teku današnjega dne na kongresu italijanskih monarhistov, presega vse meje politične in človeške dostojnosti. Neposreden povod za razgrajanje in celo pretepe, ki povzročajo stalne prekinitve zborovanja, daje sicer maloštevilna skupina pristašev desničarske struje «risorgimento monarchico», ki zahteva v glavnem, da se stranka ponovno preimenuje v Nacionalno monarhistično stranko. Tako preimenovanje pa zahteva tudi precejšnje število večinske struje in Cuttitta je predložil ustrezno resolucijo; po govoru neapeljskega župana Laura je Covelli celo predložil, da se italijanska demokratska stranka preimenuje v «Italijansko demokratično stranko monarhistične enotnosti (PDIUM).

Toda predsednik senator Fiorentino je pripomnil, da teh predlogov ni moč dati na glasovanje, ker kongres ni pristojen za to vprašanje, ki zadeva reformo statuta stranke; vprašanje bi bilj morali predložiti posebni komisiji za statut, ki bi morala odločiti o tem. To je povzročilo nove nerede, kričanje in razgrajanje delegatov; na račun predsedstva kongresa letijo vzkliki: «Ostavka, ostavka!». Achille Lauro, skuša odgovoriti, a ne pride do besede: molče stoji pri mikrofonu in se briše pot s čela. «Diktatura mora prenehati!» S tem vzklikom se določeno število delegatov zakadi na predsedniški oder in kriči: «Smo monarhistična stranka in se hočemo imenovati monarhisti». Tudi Cuttitta, ki skuša pomiriti kongresiste, ne more do besede.

Po prekinitvi je Cuttitta zahteval, naj dajo na glasovanje njegov predlog o preimenovanju stranke. Predlog so delegati pozdravili z navdušenim ploskanjem, kar je Cuttitta smatraj za odobritev svojega predloga; v primeru, da se predsedtvo s tem ne strinja, je zahteval poimensko glasovanje o svojem predlogu. Nato je spregovoril Lauro in je nekaterim najbolj razburjenim delegatom, ki so stali pod govorniškim odrom zabrusil: «Niste vi tisti, ki nas morate učiti, kako se je zvesti monarhiji; vi ste prišli v to dvorano, da bi motili, in nikakor ne morete učiti nas, kako se brani monarhija; nas, ki imamo sive lase in ki smo dali vse za monarhistično stvar». (Na te besede se je ponovno dvignil hrušč in trušč) «Nameravamo ostati zvesti monarhističnemu idealu; toda menimo, da stvari ne služimo s tem, da menjamo stranki ime. (Novi hrupni protesti delegatov.) Če bi stranki menjali ime, bi naša stranka postala protiustavna in bi Krščanski demokraciji nudili alibi, da bi nas potisnila na rob političnega življenja dežele. Če je to, kar hočete, vedite, da si s tem nalagate veliko odgovornost». Zaključne besede Laura so povzročile nove hrupne proteste zborovalcev, tako da so morali zborovanje ponovno prekiniti. Medtem ko se je v dvorani nadaljeval nered in kričanje, se je v posebni sobi sestal centralni odbor stranke.

Med prekinitvijo je prišlo do novih incidentov. Nekega delegata iz Neaplja, ki je nameraval govoriti prek mikrofona, so pograbili in odnesli iz dvorane. Ko se je centralni odbor vrnil v dvorano in zasedel mesto na predsedniškem odru, je predsedstvo kongresa prevzel prof. Condorelli, ki je dejal, da so delegati napačno razumeli senatorja Fiorentina, ki da ni hotel zanikati pristojnosti kongresa glede določenih resolucij. (Novi protesti, hrup, kričanje). Predlagal je odložitev kongresa na jutri, ker še niso govorili vsi, ki so se bili prijavili. Iz dvorane se čujejo glasovi: «Ne! Zaključimo splošno diskusijo in glasujmo takoj!» Nekateri delegati se odrečejo besedi, odv. Spadafora pa je ob pritrdilnem ploskanju delegatov poudaril vrhovnostni značaj kongresa. Kmalu nato je prišlo do novih neredov in splošne zmešnjave. Poslanec Paternò di Roccaromana je dobil udarec na nos in izgublja kri. Zborovanje so sicer prekinili, splošni pretep pa se nadaljuje: stolice in steklenice frčijo z ene strani dvorane na drugo. Neki delegat iz Palerma je bil zadet v spodnji del trebuha in je obležal nezavesten. Odnesli so ga na neki hodnik, kjer zanj skrbe zdravniki.

Ko so po polnoči nekateri delegati zahtevali zaključek splošne diskusije in jih je Covelli skušal pomiriti, se je ponovno začel pretep, ki je postopno zajel skoro vse delegate. Spet so frčale stolice, tako da so morali poseči vmes karabinjerji in organi javne varnosti. Poleg poslanca Paternòja, ki ima razbit nos in Manne, ki je obležal nezavesten, sta še dva delegata dobila stolico v glavo in sta v živčnem «chocu», drugih pet pa je lažje ranjenih.

Spričo tako hudih neredov, so nadaljevanje kongresa odložili na jutri dopoldne.

Včeraj so se vršila predkongresna zborovanja v 50 pokrajinskih federacijah PSI. Po podatkih tajništva je stanje — po predkongresnih zborovanjih v 97 pokrajinskih federacijah — naslednje: avtonomisti, 251.172 glasov (55,39 odst.); levica (Vecchietti), 158 tisoč 450 glasov (34,94 odst.); alternativa (Basso), 23.625 (5,21 odst.); krajevne resolucije, 10.279 (2,26 odst.); resolucija Pertini, 2.699 (0,59 odst.); vzdržanih, 8.097 (1,58 odst.). Prihodnjo soboto se bo vršila predkongresna zborovanja še v Bologni, Potenzi, Reggio Calabrii, Benetkah in Carrari.

Kakor se je v preteklem tednu razgovarjal s političnim tajnikom KD Morom, tajnikom PRI Realejem in tajnikom PLI Malagodijem, tako se je predsednik vlade razgovarjal danes s tajnikom PSDI Saragatom, s katerim sta proučila politični položaj po zasedanju glavnega odbora KD in glavnega odbora PLI in ugotovila, da še vedno vlada soglasje med «vladnimi» strankami glede politike Fanfanijeve vlade.

V zvezi z devalvacijo nemške marke in nizozemskega goldinarja, se v pristojnih krogih zakladnega ministrstva izjavlja, da ne predvidevajo nobene revizije sedanje paritete domače valute.

Podpredsednik vlade Piccioni in minister za industrijo Colombo sta danes odpotovala v Strasbourg, kjer se bo prvi udeležil zasedanja evropskega parlamenta, drugi pa zasedanja sveta evropske skupnosti za premog in jeklo.

Novi predsednik tirolske federacije patriotične lige «Bergisel» dr. Eduard Widmoser je izjavil, da popolna avtonomija Južne Tirolske predstavlja le uveljavljenje sporazuma Gruber-De Gasperi, toda ne reši v celoti južnotirolskega vprašanja, in dodal: «Avstrija ne more in ne sme zajamčiti meje na Brenerju, ki je bila krivično določena, in bo morala vztrajati z vso jasnostjo, da imajo južnotirolski bratje pravico samoodločbe glede svoje usode. Če bi Italija odklonila avtonomijo — je zaključil Widmoser — bi pravica samoodločbe postala logična posledica te odklonitve». Tako poroča glasilo SVP «Dolomiten». Na občni zbor zgoraj omenjene lige je vodstvo SVP poslalo brzojavko, v kateri potrjuje odločno voljo ločitve od tridentinske pokrajine («los von Trient») in napoveduje «nov položaj» v primeru, da napori za rešitev južnotirolskega vprašanja na mednarodni ravni ne bi privedli do uspeha.

A. P.

—«»—

Nove določbe za ameriške vizume

WASHINGTON, 6. — Ameriški državni departma je sporočil, da bodo formalnosti za zahtevo vizuma za potovanje v ZDA poenostavili ter da bodo dolgo izpraševalno polo, ki je sedaj v veljavi, nadomestili s krajšo. S tega formularja bodo črtali vprašanja, ki se tičejo pripadnosti političnim organizacijam.

Novi formular bo vseboval običajna vprašanja, ki se tičejo imena, priimka, kraja rojstva, naslova itd. Državni departma pravi, da so to sklenili, zato da pritegnejo čim večje število turistov v ZDA in da prispevajo k rešitvi vprašanja ravnotežja v mednarodnih plačilih.

—«»—

Protest FLRJ vladi ČSSR

PRAGA, 6. — Jugoslovanski veleposlanik v Pragi Jaša Petrič je izročil danes češkoslovaškemu zunanjemu ministru noto, v kateri jugoslovanska vlada protestira zaradi napada, ki ga je izvršil na Jugoslavijo na četrtem kongresu albanske partije dela v Tirani član politbiroja češkoslovaške komunistične partije in podpredsednik vlade Barak.

—«»—

WASHINGTON, 6. — Znani ameriški časnikar Drew Pearson piše danes, da je predsednik kanadske vlade Diefenbaker predlagal Kennedyju, naj bi se v prihodnjih treh mesecih sestali v Kanadi glavni predstavniki zahodnih držav.

Tudi holandski goldinar bo zvišal svojo vrednost

Erhard in Etzel sta obrazložila sklepe o revalvaciji marke - Druge zahodne države ne mislijo menjati vrednosti svoje valute

BONN, 6. — Minister za gospodarstvo Erhard je skupno s finančnim ministrom Etzelom in s predsednikom državne banke Blessingom sodeloval na tiskovni konferenci za obrazložitev sklepa o revalvaciji zahodnonemške marke.

Erhard in Etzel sta izjavila, da je zahodnonemško gospodarstvo januarja, ko je že bilo v polnem razmahu, pokazalo nove znake razmaha in ustvarilo nevarnost inflacije. Erhard je izjavil, da bo padanje izvoza in povečanje uvoza napravilo konec kopičenja rezerv v obliki zlata in drugih valut. Te rezerve so dosegle 28 milijard mark prejšnji teden.

Minister za gospodarstvo je izrekel upanje, da zvišanje vrednosti marke ne bo povzročila zmanjšanja izvoza, temveč samo, da se bo večanje izvoza višalo počasneje. Kar se tiče uvoza, pa je minister izrekel mnenje, da bo sprememba mnogo občutnejša.

Blessing je izjavil, da je zvezna banka privolila v ukrep samo potem, ko so tudi Washingtona prišla zagotovila, da «dolar ne bo spremenjen». Po mnenju Blessinga je tudi jasno, da Velika Britanija ne misli revidirati odnosa svoje valute do dolarja, prav tako ne bosta sprejeli podobnih ukrepov Francija in Italija. Francija je že nedavno izvršila revalvacijo, Italija pa mora svoje zaloge deviz uporabljati za razmah industrije in proti brezposelnosti.

Ameriški potujoči poslanik Harriman, ki je bil včeraj v Bonnu, je časnikarjem izjavil, da je devalvacija zahodnonemške marke «korak v pravilni smeri». Dejal je, da so o tem govorili med obiskom zahodnonemškega zunan. ministra von Brentana v Washington, in je pripomnil, da se zaveda, da «nemška vlada se sedaj trudi, da izboljša položaj plačilne bilance».

V Parizu so v pooblaščenih krogih izjavili, da francoski frank ne bo revalviran. Prav tako je v Belgiji neki visoki funkcionar izjavil, da Belgija ne more revalvirati svoje valute, dokler ne bo imela novega parlamenta. Pripomnil je, da Belgija ne more tega storiti tudi zaradi tega, ker je na podlagi zakona iz leta 1957 naloga parlamenta menjati zlato paritето belgijskega franka. Belgijske volitve bodo 26. marca.

Tudi danski finančni minister je izjavil, da njegova vlada ne misli revalvirati danske kronę.

V Bernu in Londonu so zanikali, da nameravajo revalvirati tamkajšnjo valuto. Iz Haaga pa so sporočili, da je holandska vlada sklenila zvišati vrednost holandskega goldinarja za pet odstotkov in to zaradi revalvacije zanodnonemške marke. Zaradi tega bo izvoz nekoliko težavnejši, ker se bo zvišala cena proizvodov, uvoz pa bo bolj poceni. Za holandsko gospodarstvo bo ukrep imel vsekakor važne posledice. Nobene spremembe ne bo v trgovini z Nemčijo, ki je precej občutna. Industrija, ki izvaža v druge države, pa se bo morda znašla pred težavami.

V Londonu ugotavljajo, da je revalvacija zahodnonemške marke in holandskega goldinarja ošibela funt šterling na borzi. Šterling je namreč v precejšnji meri nazadoval v primerjavi s švicarskim frankom liro in s skandinavsko valuto. V odnosu do dolarja pa je šterling dosegel najnižji tečaj po finančni krizi septembra 1957.

Samo popolna neodvisnost Alžirije lahko zagotovi rešitev tega vprašanja

O francoskih predlogih bo prej razpravljal alžirski revolucionarni svet

RABAT, 6. — Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abas je včeraj odpotoval iz Rabata; še prej se je sestal s kraljem Hasanom II. «Razpravljali smo o raznih problemih in ugotovili popolno soglasnost o vseh vprašanjih», je izjavil Ferhat Abas po sestanku. V Rabatu menijo, da je med temi razgovori ponovno prišlo do izraza gledišče alžirskih voditeljev, namreč, da samo popolna neodvisnost Alžirije lahko zagotovi rešitev tega aktualnega problema.

V Rabatu menijo, da je Marcko v osnovi podprl to stališče alžirske vlade. V zvezi z misijo Burgibe v Parizu pa pravijo v Rabatu, da je sedaj veliko manj optimizma glede možnosti, da že v marcu pride do «velikih dogodkov». Prepričani so, da je vse odvisno od Francije. Ferhat Abas je ponovno izrazil pripravljenost začasne alžirske vlade, da se takoj začne neposredno pogajati s Francijo.

Razgovori, ki so tekli v Rabatu v zadnjih dneh, vsiljujejo občutek, da niso bili neosnovani dvomi FLN v iskrenost Francije, kar zadeva francoske izjave, da je Pariz pripravljen z večjim realizmom začeti reševati alžirski problem. V maroški prestolnici so z negodovanjem sprejeli zadnje uradne izjave predstavnika francoske vlade o tem vprašanju. Te izjave ocenjujejo v Rabatu kot korak nazaj po razgovorih de Gaulle — Burgiba. Ta ocena se nanaša predvsem na izjavo, da je začetek neposrednih razgovorov z začasno alžirsko vlado pogojen s predhodno prekinitvijo sovražnosti.

Predstavnik alžirske vlade v Kairu je izjavil, da se bo moral alžirski revolucionarni svet sestati in razpravljati o francoskih predlogih, preden alžirska vlada začne pogajanja s Francijo. Dodal je, da zahtevajo sestanek vojaški voditelji.

Alžirski revolucionarni svet je vmesni organizem med vlado in kongresom osvobodilne fronte. V tem svetu je nad petdeset članov in običajno se sestaja v Libiji.

V poučenih krogih pravijo, da vojaški voditelji nasprotujejo francoskim zahtevam, da bi Francija obdržala vojaška oporišča v Alžiriji in nadzorstvo nad Saharo. Prav tako nasprotujejo pogajanjem z vsemi alžirskimi «frakcijami» glede politične ureditve v Alžiriji. Pripravljeni pa so sprejeti postopno rešitev alžirskega vprašanja: najprej doseči neodvisnost, nato pa načeti vprašanja oporišč in nadzorstva nad Saharo.

Danes se v Ljubljani začne V. kongres SZDL Slovenije

Glavni referat bo podal Miha Marinko - Tito v Togu

Danes se vrne na neuradni obisk v Gano

LJUBLJANA, 6. — Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani se bo jutri začel peti kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, na katerem bo glavni referat o nekaterih aktualnih nalogah zveze podal predsednik glavnega odbora Miha Marinko. Kongresa se bo poseg 622 izvoljenih delegatov na občinskih konferencah udeležilo tudi 107 članov glavnega odbora in nadzornega odbora Socialistične zveze, gostje iz vseh republik ter zastopniki tržaških in koroških Slovencev.

LOME, 6. — Predsednik jugoslovanske republike maršal Tito je odpotoval danes z vlakom iz Lomea v Palime, kjer je položil temeljni kamen nove hidrocentrale, ki jo bo gradilo jugoslovansko podjetje «Energoprojekt» iz Beograda. Opremo za centralo bodo dobavile «Metalna» iz Maribora, «Litostroj» iz Ljubljane in «Rade Končar» iz Zagreba. Jutri, zadnji dan bivanja v Togu, bo predsednik Tito obiskal parlament, zatem pa bo odpotoval na štiridnevni neuradni obisk ponovno v Gano.

Sinoči je predsednik Toga Silvanus Olimpio priredil slovesno večerjo na čast predsedniku Jugoslavije, med katero sta predsednika izmenjala zdravici. Olimpio je v svoji zdravici izrazil prepričanje, da Jugoslavija, ki je izbrala častno pot sodelovanja z mladimi afriškimi državami in ki dosledno izvaja politiko miroljubne koeksistence, lahko v precejšnji meri prispeva k ohranitvi miru v Afriki. Predsednik Toga je prav tako izrazil prepričanje, da bo obisk Tita prispeval k razvoju odnosov in sodelovanja med obema državama.

V odgovoru na zdravico je Tito ugotovil, da je stremljenje po miru splošno ljudsko stremljenje in da je to stremljenje osnova zunanje politike mnogih držav, posebno tistih, ki v miroljubni koeksistenci vidijo edino alternativo za mir.

Tito je poudaril važnost osamosvojitve narodov Afrike. V zvezi s položajem v Kongu je ugotovil, da je skrajni čas, da se preneha s poslabšanjem položaja, da se zaščiti neodvisnost in celovitost Konga in da se vsem narodom omogoči, da živijo v miru in svobodi. Tito je posebno poudaril potrebo dajanja mednarodne gospodarske in tehnične pomoči nerazvitim državam, in je ugotovil, da je brez skupnih naporov vseh držav težko zamislitj si rešitev važnih mednarodnih vprašanj, med katere spada likvidacija kolonializma, odstranitev neenakomirnosti v gospodarskem razvoju in vprašanje razorožitve.

—«»—

DJAKARTA, 6. — Agencija «Antara» javlja, da je indonezijski predsednik Sukarno prejel poslanico Hruščeva. Vsebine poslanice do sedaj še niso objavili.

Paradoks prof. Gschnitzerja

Ni prvič, da opozarjamo na nedoslednost nekaterih avstrijskih politikov pri presojanju položaja nemške manjšine na Južnem Tirolskem in slovenske na Koroškem. Ime namestnika zunanjega ministra Gschnitzerja je že tudi dobro znano v tej zvezi. Pred dnevi je spet pokazal, kako zna govoriti o «pravici do materinega jezika», kadar gre za Nemce. Dunajski dopisnik ljubljanskega «Dela» je svojemu listu poslal sledeči dopis:

DUNAJ, marca — «Pravica do materinega jezika» je bil naslov predavanja, ki ga je pretekli teden imel v velikem avditoriju dunajske univerze državni sekretar v zunanjem ministrstvu prof. Fr. Gschnitzer in ki je še istega dne postal pogovor dneva v krogih tukajšnjih političnih opazovalcev. V tem predavanju so bile izrečene nekatere teze, ki bodo po splošnem mnenju nujno prispevale k nadaljnji oslabitvi že tako majave avtorjeve pozicije in morda privedle do njegovega predčasnega odstopa. Večina dunajskih listov je predavanje preprosto zamolčala, tisk Gschnitzerjeve stranke, OeVP, pa ga je objavil v skromnih izvlečkih.

Predavanje je bilo v svoji zasnovi namenjeno vsesplošni potrebi po negi materinega jezika in vsebuje v svojem prvem delu lepe in pozitivne misli, o katerih bo govora kasneje. Kamen spotike so Gschnitzerjevi zaključki. Državni sekretar je namreč mnenja, da mora ostati vsaka nacionalna meja nedotakljiva, in sicer ne samo v geografskem smislu, temveč tudi v posameznem človeku, ki mora ostati nacionalno «čist». Dvojezičnost odklanja a priori kot škodljivo za nacionalno in privatno individualnost. Zato tudi odločno odklanja mešane zakone. Zakonska zveza med predstavnikoma različnih narodnosti je zanj «problematična». Zgolj pri «izrednih osebnostih» ostane mešani zakon brez težkih posledic, «povprečni ljudje» pa pridejo zaradi tega nujno v resne konflikte, kajti «narodnostne razlike pridejo prej ali slej na površje».

Že samo dejstvo, da so bile te te ze izgovorjene na Dunaju, izpričuje njihovo dvomljivo trdnost. Avstrijsko glavno mesto je konglomerat najrazličnejših narodnosti, njegovi prebivalci so otroci tako rekoč izključno mešanih zakonov. Če bi imele Gschnitzerjeve teze kdaj koli kakšno veljavnost, bi Dunaja sploh ne bilo. K temu velja še pripomniti, da živi več visokih avstrijskih osebnosti v mešanem zakonu, med njimi tudi Gschnitzerjev šef, zunanji minister Kreisky...

Toda zadeva ima tudi svoj zunanjepolitični aspekt. Kot je znano, je državni sekretar Gschnitzer kot ministrov namestnin odgovoren za južnotirolski problem. Šele odkar se je innsbruški profesor preselil na Ballhausplatz, je to vprašanje stalno na dnevnem redu in njegovemu osebnemu prizadevanju pripisujejo, da je postalo tako rekoč najvažnejše vprašanje avstrijske zunanje politike. Razumljivo je, da so Gschnitzerjeva izvajanja na torkovem predavanju vzbudila močan odmev na obeh straneh brennerske meje. Innsbruck kot središče tirolskega nacionalizma je pozdravil ta izvajanja kot novo legalizacijo dosedanjih ekstremnih stališč tirolskih politikov glede nemško govoreče manjšine v Italiji. Strogo narodnostno ločevanje in prezirljiva distanca v odnošajih do drugega naroda je bila že doslej metoda tamkajšnjih manjšinskih politikov. Zdaj je dobila še blagoslov od zgoraj. Značilno je, da se je tiroska OeVP prav v teh dneh srdito izrekla proti načrtom dunajske centrale, po katerih bi naj Gschnitzerja razrešili funkcije državnega sekretarja in ga namesto določenega kanclerja Gorbacha postavili za drugega podpredsednika zveznega parlamenta.

Gschnitzerjeve teze so zapustile porazen vtis. Tisti, ki so prepričani, da Avstriji sploh ne gre za pravice in enakopravnost južnotirolske manjšine, temveč da zasleduje nemške nacionalistične cilje v duhu devetnajstega stoletja, so dobili tako rekoč uradno potrdilo o veljavnosti njihovega prepričanja. Če se avstrijska južnotirolska politiko namreč ravna po Gschnitzerjevih načelih, potem bi se naj pripadniki manjšine sploh ne vključevali v družbeno življenje svoje države, temveč bi naj se odvajali, skrbeli za «čistost» svoje narodnosti (in rase) ter čakali «vstajenja».

Gschnitzerjevo predavanje je brez dvoma kompromitiralo prizadevanje ministra Kreiskega glede južnotirolskega vprašanja, zato je pričakovati, da se bo prej ali slej distanciral od izvajanj svojega namestnika.

Za slovensko manjšino na Koroškem posebej zanimive pa so Gschnitzerjeve izjave glede pravice do čistosti jezika na dvojezičnih ozemljih. «Varujmo se jezikovne mešanice!» vzklika državni sekretar. «Najprej prodro v jezik tuje besede in gesla, kmalu pa sledi tudi slovnična struktura in rezultat je jezikovni bastard, izrodek.» In dalje: «K jezikovni zakladnici nekega naroda sodijo tudi lastna imena, in sicer osebna in krajevna. Lastna imena ne trpe prevoda. Prevod lastnega imena pomeni, da je bila neka oseba ali da je bil neki kraj izvzet iz narodnostne ali geografske skupnosti, v katerega sodi. Neodkupljiva pravica naroda je, da označuje ljudi in predmete svojega življenjskega območja v lastnem jeziku...»

Ob tem bi se lahko vprašali: ali živita v profesorju Gschnitzerju dva človeka? Koroškim Slovencem so še dobro v spominu njegove izjave v Celovcu pred letom dni, ko je govoril o «vindišarskem jeziku» kot posebni, enakopravni jezikovni tvorbi, in o «Vindišarjih» kot vmesnem narodu. Toda ali ni «vindišarsko» zgolj «jezikovni bastard», ki je nastal zaradi tega, ker koroški Slovenci zaradi avstrijske raznarodovalne politike niso imeli možnosti za nego svojega lastnega jezika? In če ima vsak narod neizpodbitno pravico do lastnih imen, zakaj koroški Slovenci te pravice nimajo? Na južnem Tirolskem ima vsak kraj dve uradni imeni, nemško in italijansko. Na Koroškem veljajo samo groteskno ponemčena imena. Neizpodbitna pravica? Na Koroškem ta pravica gotovo ni tudi neugrabljiva.

SLAVKO FRAS

ENAKOPRAVNI

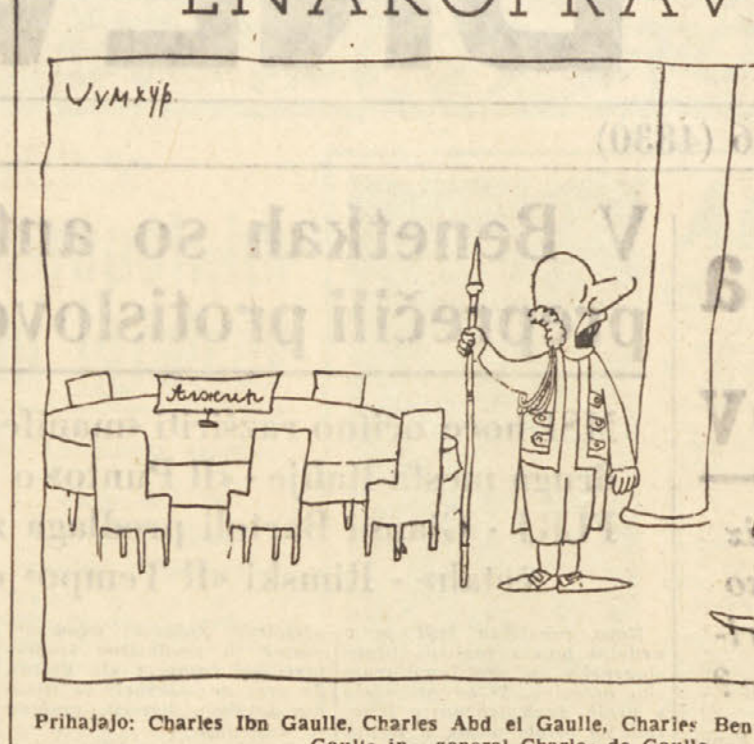

Prihajajo: Charles Ibn Gaulle, Charles Abd el Gaulle, Charles Ben Gaulle, Charles Abu Gaulle in... general Charles de Gaulle

Spored prireditev ob beneškem filmskem festivalu

BENETKE, 6. — Določen je že spored prireditev za beneško filmsko bienalo, na kateri bo glavna prireditev XXII. mednarodni filmski festival.

Od 13. do 22. julija bo XIII. mednarodni festival otroškega filma. V istem času, torej od 13. do 22. julija bodo še XII. mednarodni festival dokumentarnega filma, IV. mednarodni festival filma o umetnosti in še V. mednarodni festival filmskega žurnala. Julija in avgusta bo V. mednarodna razstava knjig in revij o filmu. Pravi mednarodni filmski festival pa bo od 20. avgusta do 3. septembra. Od 30. oktobra do 4. novembra pa bo VI. mednarodni pregled znanstvenega filma v Padovi.

—«»—

MODENA, 6. — Ko je grof Giovanni Volpi di Misurata poskušal na avtodromu pri Modeni neki dirkalni avtomobil, je vozilo šlo z dirkalne proge in vozač je bil ranjen.

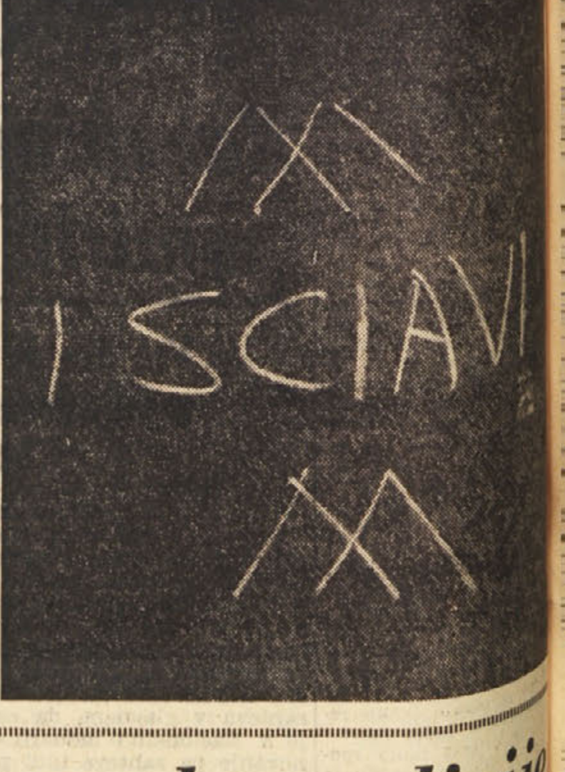

Tudi v tej obliki se po tržaških ulicah nadaljuje šovinistična ofenziva, ki se je začela v prvih dneh februarja letos proti tržaškim Slovencem in njihovim pravicam. Zato ni prav nič prepričljivo pisanje videmskega šovinističnega dnevnika, ki venomer poudarja že znane provokatorske napise, kot da bi taki napisi pomenili kako protiutež za vsakdnevne rasistične demonstracije. Prav tako nikogar ne prepriča zatrjevanje tega lista, da taki napisi in vzklikanje takih gesel kakršne vidimo na pričujočih fotografijah, ne pomeni pozivanja na genocid. Saj če tržaški in primorski Slovenci sploh ne bi imeli tako slabih izkušenj v zgodovini zadnjih štiridesetih let, bi morda mogli predstaviti, da gre za nahujskane golobradce, ki ne vedo, kaj kričijo. Tako pa... na žalost ne morejo biti tega mnenja

Slavna igralka zopet nevarno bolna

Na nitki visi življenje igralke Elizabeth Taylor

Napadla jo je izredno močna pljučnica in morali so ji prerezati grlo, da sploh diha, vendar pa ji pri tem še pomaga elektronski respirator

LONDON, 6. — Dopoldne je klinika, v kateri se nahaja filmska igralka Elizabeth Taylor, objavila, da igralka še ni izven nevarnosti, čeprav se je pokazalo malenkostno izboljšanje. Včeraj zvečer so morali igralki prerezati grlo, ker ni mogla več dihati, ko je zbolela za močno pljučnico. Noč je preživela precej nemirno.

Malo pozneje je mož igralke Eddie Fisher izjavil, da se stanje njegove žene izboljšuje z vsako uro. Njena tajnica Suzanne Cardoza je prav tako potrdila, da je opaziti lahno izboljšanje, za kar se je treba zahvaliti predvsem uporabi «elektronskih pljuč». Igralka bi hotela tudi spregovoriti kako besedo, kar ji je pa nemogoče, ker ima na grlu naštavljeno cev. Tudi ne more uporabljati glasilk in kako željo napiše na listek. Na splošno pa je njeno stanje še vedno kritično. Hranijo jo po endovenozni poti in brez «elektronskih pljuč» bi sploh ne mogla dihati. Stalno so pri njej zdravniki in obiskal jo je tudi osebni zdravnik kraljice Elizabete lord Evans.

Tudi zvečer je Eddie Fisher časnikarjem izjavil, da «je nekaj lahnega izboljšanja, toda Elizabeth še ni iz nevarnosti». Fisher, ki je bil videti truden in zaskrbljen, je zelo hvalil zdravnike. Osebni zdravnik igralke dr. Goldman je dejal, da je njeno stanje še vedno hudo in bo ostalo takšno najmanj do srede. V tem času, je dejal dr. Goldman, ne bo mogoče reči, če je bolnica izven nevarnosti. Potem je dejal, da je elektronski respirator «misleč» stroj: če bolnica diha, potem ji stroj pomaga, da napravi močnejši vdih. Respirator dela isti posel kot jeklena pljuča, a ni avtomatičen — znaki za dihanje morajo priti od samega pacienta.

Pozno zvečer so označili stanje Elizabeth Taylor kot kritično. Neki predstavnik klinike je dejal, da «delajo vse, kar je mogoče, zanjo».

Danes je imela igralka prvič od sobote krvno transfuzijo, da bi se njen organizem okrepčal. Pri njej je šest zdravnikov in tudi osebni zdravnik kraljice Elizabete. V kliniki je tudi soprog Eddie Fisher ter starši igralke.

Neki prijatelj bolnice, ki je bil danes dlje časa na kliniki, je izjavil, da je Elizabeth Taylor zelo resno bolna in da «jo zlasti skrbi družina. Silno jo skrbe njeni otroci.»

Poročilo, ki je bilo izdano po posvetu šestih zdravnikov, ki zdravijo Elisabeth Taylor, pravi, da je stanje še nadalje hudo. Opazno pa je lahno izboljšanje v primerjavi s stanjem pred nekaj urami.

Nekoliko prej pa je predstavnik klinike izjavil, da se bolnica obupno bori proti bolezni in da sta sedaj že napadeni obedve polovici pljuč; prej je bilo namreč rečeno, da je bolezen omejena le na desno polovico pljuč.

—«»—

Smrt kardinala Mimmija

RIM, 6. — V kliniki usmiljenih bratov je zgodaj popoldne umrl kardinal Marcello Mimmi; malo prej ga je obiskal papež.

Pokojni kardinal se je rodil leta 1882 v bolonjski škofiji. Papež Pij XI ga je leta 1930 postavil za škofa v Cremi, po treh letih pa za nadškofa v Bariju. Leta 1952 je v avgustu prevzel neapeljsko nadškofijo, januarja naslednjega leta pa je postal kardinal.

—«»—

Kraljica Elizabeta zopet doma

RIM, 6. — Okrog 19. ure je letelo nad Rimom letalo, s katerim se britanska kraljica Elizabeta in princ Filip vračata v London po uradnem obisku v Indiji, Pakistanu, Nepalu in Iranu. Letalo je dopoldne odletelo iz Teherana, kjer so se od gostov poslovili šah in cesarica Farah ter številne druge osebnosti. V prvih popoldanskih urah je letalo prispelo v Ankaro, odkoder je nadaljevalo let ob 16. uri.

V Braziliji črnci še vedno na slabšem

Še nikoli niso časopisne agencije poročale o rasni diskriminaciji v Braziliji. Novinarji nimajo na tem področju nič dela, kajti od 13. maja 1888, ko je bilo v Braziliji odpravljeno suženjstvo, je bilo odpravljeno tudi rasno razločevanje. Ne glede na to, da je na zunaj videti vse mirno, da v rasnem pogledu v tako raznovrstni državi kot je Brazilija sploh ne obstaja rasno razločevanje, pa je za tukajšnje razmere danes še vedno aktualna izjava enega izmed temnopoltih ljudi, ki so si priborili najvišje mesto v brazilski družbi — izjava zdravnika Juliana Morreira: «Barvni človek mora imeti v svojem življenju dvojno vrednost svojega belega sovrstnika, kajti s temnopoltimi je tako kot z dvema enako težkima kroglama, samo da je ena iz lesa, druga pa iz kovine. Kadar jih vzamemo v roke, vedno mislimo, da je krogla iz kovine težja. Tako dà tudi barva občutek, da ima belec večjo vrednost kot črnec.

Pri sestavi brazilskega prebivalstva prevladujejo belci, saj je na vsakih tisoč prebivalcev 617 belcev, 265 mešancev, 110 črncev in šest ljudi rumene barve (le-ti so azijski izseljenci, ali pa njihovi potomci). Največ belcev prebiva na jugu Brazilije, največ črncev pa na severu, v državi Bahia. Čiste rase ne obstajajo.

Značilna je izjava neke črnske matere: «Črnec je črn zunaj in znotraj.» Velikokrat temnopolti ljudje mislijo, da je barva njihove kože nesreča. «Torej določen manjvrednostni občutek obstaja, ki ga more odpraviti samo okolica z enakovrednim ravnanjem. Okolico, t. j. belci, pa tega mnogokrat ne opravijo in gledajo na to vprašanje prav malomeščansko kratkovidno,» mi razlaga o tem neki profesor belohorizontinske filozofske fakultete.

Strokovnjaki OZN, ki so delali o tem vprašanju analize, so ugotovili, da je najboljši delavec v Braziliji črnec, da je najbolj napaden belec, najbolj pošten pa je mešanec s Severa — «caboclo». Ugotovljeno je tudi bilo, da od 82 anketiranih oseb najbolje zasluži belec, nato mešanec, in šele nato — z veliko razliko — črnec.

V brazilskem kmetijstvu je zaposlenih 22 odstotkov belcev in 45 odstotkov črncev, kar kaže, da so črnci zaposleni le v poklicih, ki ne dajo dosti zaslužka.

«Ples pokaže kdo je kdo. Črni in revni gledajo od zunaj, bogati in beli pa plešejo.» pravi nekdo In reven črnec? Ostane to, kar je. Na raznih uradih so črnci po navadi le pomožni uslužbenci. Črnci v veliki večini tudi niso člani raznih društev. Izjema so nogometna društva, kjer so črnci pač boljši kot belci, in pa delavske in ljudske stranke, kjer je včlanjena večina črncev. Zelo malo je tudi črncev, ki bi poskušali doseči višjo šolsko izobrazbo. Kot vzrok navajajo barvo kože in denar. Povprečno hodi brazilski belec v šolo tri leta, mešanec dve leti in črnec 1,4 leta. Višje šole oziroma kompleten študij dokonča 2,5 belcev, 0,85 odst. mešancev in 0,70 odst. črncev. Pri črncih je ta procent izredno nizek, v primerjavi z drugimi južnoameriškimi državami pa je naravnost porazen. Na filozofski fakulteti države Bahia, kjer študira največ črncev, je v obdobju 1945-1950 diplomiralo 137 študentov. Od teh je bilo 63 odst. belcev, 33,5 odst. mešancev in 2,9 odst. črncev. Privatne šole pa so izključna prioriteta belcev, saj je v njih 90 do 93 odst. belcev, ostalih 7 do 10 odst. pa so črnci in mešanci. Študij je za revne študente črnce drag, primer filozofske fakultete v Bahii pa dokazuje, da se mešanci bolj uveljavljajo v življenju kot črnci. Črn intelektualec je prava redkost; kljub vsej navidezni enotnosti med rasami, so se nekega dne na ulici v Belo Horizonte vsi ljudje ozirali za lepo opravljenim črncem. Na moje vprašanje, skeptičen odgovor študenta medicine: «Izredno, črnec lepo oblečen; najbrž je bogat.»

Med obiskovalci gledališča je izredno malo črncev; le-ti pa so redni obiskovalci kina in nogometnih tekem. V brazilski literaturi je s tradicijo o neudejstvovanju črncev v tej veji umetnosti pretrgala Maria Coralina de Jesus s svojim «Smetiščnim stanovanjem», ki po odkritosrčnosti odtehta l. 1950 izdano Antologijo brazilskega črnca, iz katere veje v večini iz besed nečrnskih piscev težka resnica o črnem, tihem, poštenem in delavnem ter slabo plačanem črncu. O svojem in o življenju vseh brazilskih črncev, ki je podobno njenemu, pravi Maria Carolina de Jesus takole: «Živela sem raztrgana in umazana, in kadar sem šla po ulici, so me vsi zmerjali: Tam gre črna, jaz pa sem ponosna bolj kot nikoli, da sem črna.» Torej je nekje rešitev za enakopravnost: postati bogat. Pisateljica je namreč postala s honorarji slavna in bogata.

In vendar je brazilski črnec popisal precej strani brazilske zgodovine. Mešanci se iz dneva v dan bolj uveljavljajo, belci so še vedno prvi, črnec pa je s svojo tiho naravo vedno ostajal zadaj in pisal svoje strani v zgodovini, čeprav morda nekje zadaj, spodaj, na dnu. Brez njega bi marsikatera stran ne bila napisana. Pisal jo je z žulji in krvavimi sragami ter — molčal. Toda že se oglaša. Pisati hoče svojo zgodovino na istem listu kot belci.

Tuji delavci v Zahodni Nemčiji

Predvsem Italijani prihajajo v Nemčijo

Prostih še nadaljnjih 60,000 mest za tuje delavce

BONN, 6. — V prvih dveh mesecih tega leta je našlo zaposlitev v zahodni Nemčiji čez 24.000 tujih delavcev, večinoma Italijanov. V zadnjih letih je to največje število za to letno nobo.

Po podatkih zveznega inštituta za zaposlitev je na razpolago v raznih sektorjih nemške proizvodne dejavnosti še nadaljnjih 60.000 mest, določenih za tuje delavce. Povpraševanje po delovni sili v Nemčiji raste in se zaradi tega lahko predvideva, da bodo — po mnenju ravnatelja omenjenega inštituta Antona Sabela — morali nemški podjetniki kljub revalutaciji marke vedno bolj posegati po delavcih iz tujih dežel.

Konec februarja je bilo število brezposelnih v Zahodni Nemčiji 292.458 in se je v primeri z januarjem zmanjšalo za 97.685 enot. Na 548.000 pa se je povečalo število prostih mest, ki so jih v februarju prijavili podjetniki iz raznih nemških «Laender» in ki jih niso mogli zasesti nemški brezposelni delavci.

Že v rokah francoske policije ugrabitelji malega Peugeota?

PARIZ, 6. — Splošno prepričanje v Franciji je, da je policija za petami ugrabiteljev malega Peugeota, ali pa jih sploh že ima v rokah. Včeraj je policija v Megevu aretirala šest oseb, dve v nekem «chaletu», štiri pa v nekem avtomobilu «404». Vse te osebe so spravili na sedež orožnikov v Annecyju.

Polagoma se je izvedelo za imena aretiranih oseb, čeprav policija noče dati nikakih obvestil; deloma zaradi tega, ker njeno delo še ni končano, deloma pa zaradi naročila samega ministra, naj drži vso stvar v tajnosti. Roland de Beaufort, ki so ga aretirali v Megevu, je priznal, da je bil lastnik pisalnega stroja, s katerim sta bili napisani pismi Peugeotu, v katerih mu je bilo sporočeno, kako naj plača odpupnino za sina. Stroj je bil pozneje uničen. Po neki vesti, ki se je razširila pozno zvečer, je bilo mogoče ugotoviti, da je bil prav Raymon Rolland, ki se je dal klicati Roland de Beoufort, tisti, ki je iz rok Rolanda Peugeota sprejel aktovko z denarjem.

Med aretiranimi osebami je tudi zelo lepa «miss Danska» ter v l. 1960 kandidatka za «miss sveta» Lise Bodin. Ta se je nahajala v družbi Rolanda Beauforta, ko so ga aretirali. Pred dvema dnevoma je bila še v Courchevelu, kjer je bila tudi izvoljena za «miss Courchevel» na tekmovanju, ki ga je organiziral «francoski odbor za eleganco». Lise Bodin, manekenka ter fotografski model, poznana tudi v Kopenhagnu, se nahaj v Franciji od novembra 1960 in zato ni verjetno, da bi mogla biti zapletena v rop malega Erica Peugeota.

Nadalje je med aretiranimi neka Evrcazijatka, plesalka «strip teasa», zaposlena v nekem lokalu v Megevu. Tudi zanjo ni verjetno, da je vmešana v afero Peugeot. Drugačna pa je najbrž stvar za 38-letnega Pierra Lercherja, imenovanega «Pierrot», ki ga policija že več mesecev išče in ga ima zaznamovanega kot zelo nevarnega; bil je že večkrat kaznovan. Vprašanje je tudi, kako se bo izvlekel zdravnik dr. Jean Rotman.

—«»—

Bratomor zaradi dvoboja Robinson-Fullmer

NEW YORK, 6. — Zaradi boksarskega dvoboja med Robinsonom in Fullferjem je 35-letni Angel Colazzo ubil svojega brata Santosa, ki je imel 46 let.

Med tem ko je po televiziji sledil dvoboju med omenjenima boksarjema, se je Angel Collazzo sprl s svojim bratom Santosom ter ga z nožem ubil. Potem je truplo zvlekel na balkon stanovanja ter se vrnil k televizorju, da ne bi zamudil preveč scen iz dvoboja. Kmalu pa je prispela polocija, ki jo je poklical neki sosed, ki je opazil truplo. Policija je našla Angela, ko je še mirno gledal televizijo. Povedal je, da je brata ubil, ker je delal preveč hrupa med prenosom dvoboja.

—«»—

Udarec za «Volkswagen»

FRANKFURT, 6. — Predstavnik tovarne «Volkswagen» je izjavil, da bo imela revalutacija nemške marke zelo negativne posledice za izvoz proizvodov tovarne. Prodaja nemškega vozila «Volkswagen» bo zastala ne samo v ZDA, kjer so se ti avtomobili prodajali po 1565 dolarjev, temveč tudi na drugih svetovnih trgih. Temu zastoju bi se lahko izognili, če bi znižali ceno za 5 odstotkov, toda to bi pomenilo za tovarno veliko izgubo.

—«»—

Kdo bi pričal za Eichmanna

JERUZALEM, 6. — Vrhovno sodišče, ki bo sodilo Eichmanna, bo imelo dve razpravi dnevno ter samo eno v petek, medtem ko v soboto in nedeljo ne bo razprav. Glede možnosti, da bi bil fotoreporterjem dovoljen vstop v dvorano, bo dokončen sklep sprejet šele prihodnji teden.

Odvetnik Robert Servatius, branilec Eichmanna, je danes povedal, da ni našel v Zahodni Nemčiji nobene priče, ki bi bila pripravljena iti v Izrael pričat v korist Adolfa Eichmanna. Servatius se je danes vrnil v Izrael iz Nemčije in je časnikarjem izjavil, da bo mogoče vložil svoj ugovor proti sestavi sodnega senata, ki bo sodil Eichmanna. Ugovor bi se nanašal na predsednika jeruzalemskega okrožnega sodišča Benjamina Halevija, ki se je baje sam določil za enega izmed sodnikov Eichmanna. Rekel je še, da je v časopisih bral, da je Halevi že izrekel svoje mnenje o Eichmannu, ko ga je na nekem drugem procesu označil za «demona».

—«»—

Prvenstveni zimski vzponi

BOCEN, 6. — Lepo zimsko vreme očitno močno privlačuje plezalce, da se lotevajo raznih zimskih prvenstvenih vzponov, ki se končalo včasih srečno včasih pa tudi ne. Dva plezalca iz Val Gardene sta sklenila napraviti prvenstveni zimski vzpon po poti «Fedele» na vrh Pordoi (2950 m). Gre za 800 metrov navpičnega plezanja.

Plezalca Vincenc Malsiner in Ludvik Moroder sta odšla na pod včeraj zjutraj in prvo noč bivakirala v ... Spričo izredno milega ... na sta se danes nahaja... približno 200 m od vrh... najhujša težava ju še p... zasnežen in zaledenel p... nakar bo ostali del poti ... no lažji.

Prišla je vest, da sta ... zalca iz Val Gardene pr... uri dosegla vrh, potem ... sicer s težavo vendar ... sigurno premagala ... del vzpona. Po lahki ... poti na drugi strani ... spela v hotel na prelaz... doi, kjer so ju veselo ... vili planinci in vodniki.

Po dveh dneh plezanja ... opravila prvenstveni ... vzpon na Cimone della ... la plezalca iz Vicenze ... le Scalet in Giorgio ... na. Vzpenjala sta se p... «Andrich», ki predstavlja ... leti šesto težavnostno ...

—«»—

Težka stvar ukrotiti blazneža

SANREMO, 6. — Pob... mehanik Luigi Moro, ki ... 42 let, je tri ure držal v ... več sto oseb, med kate... je bilo tudi nekaj ... javne varnosti in ... cev. Oborožen je bil ... in vilami in pri njem ... še velik volčjak. Moro ... žal iz bolnišnice, kamor ... ga pripeljali pred nekaj ... vi, in zabarikadiral ... svoji hiši ter skozi ok... zil vsakomur, ki bi se ... približati. Prebivalci ... klicali policijo, ki je ... kolila. Ko pa se je ... preveč približal hiši, ... priletela miza in nekaj ... ki jih je vrgel Moro. ... je potem drugače zasukal ... so prišli gasilci s črpal... močnimi curki so na ... plavili Morovo hišo. ... se je končno vdal. ... so ga spet v bolnišnico.

—«»—

RIM, 6. — V rimskem ... nem gledališču pripravlja... polnoma novo delo «Po... mosta». Opero je skomp... Renzo Rossellini po ... ski drami Arthurja M... Režiral bo komponistov ... Roberto Rossellini.

Danes se v Ljubljani začne V. kongres SZDLS

Izreden gospodarski razvoj in skrb za družbeni standard

Kako socialistična družba rešuje problem nacionalnih manjšin

Danes se bo v Ljubljani začel V. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, da bi napravil nekakšen obračun dela od IV. kongresa do danes in nakazal smernice za nadaljnje delo. Čeprav bi bilo zanimivo in koristno spoznati se z vso snovjo, ki jo bodo na kongresu obravnavali, in sicer z razvojem delavskega samoupravljanja, z razvojem podeželja in kmetijstva, z razvojem komunalnega sistema, s problematiko socialnega zavarovanja, zdravstvene in socialne politike, s problemi kulture, šole in znanosti ter z idejno vzgojnim delom in še marsičim, se bomo ustavili raje pri tistem delu in nalogah SZDL, ki se nanašajo na gospodarski razvoj, ker je ta bolj viden, bolj otipljiv.

Gospodarski razvoj Jugoslavije in s tem tudi Slovenije je zanimiv ne le za Jugoslovane in nas, ki pripadamo isti narodni skupnosti, pač pa tudi za mnoge politike in državnike na svetu, ker si utira Jugoslavija in Slovenija svojo lastno družbeno pot, ki se tudi preko gospodarskih uspehov neizpodbitno uveljavlja. Nekaj podatkov.

V zadnjih štirih letih se je na primer narodni dohodek v Sloveniji dvigal letno za 10,4 odstotka, industrijska proizvodnja je naraščala za 11 odst., kmetijska proizvodnja za malo manj kot 7 odst., investicije so naraščale za 11.2 odst., osebna potrošnja pa za 10,8 odst. Te številke, ki niso značilne le za Slovenijo, pač pa za vso Jugoslavijo, so najbolj zgovoren dokaz za življenjsko silo gospodarstva Slovenije.

Intenzivni gospodarski razvoj v letih med 1957 do 1960 je omogočil, da so se osnovne naloge petletnega načrta opravile že v štirih letih. Naloge perspektivnega načrta pa so bile opravljene tako v proizvodnji kot tudi v osebni porabi, in to vkljub temu, da je bilo v štirih letih izvrstnih le 76,6 odstotka predvidenih investicij, in sicer 72,3 odst. v gospodarstvu in 85,4 odst. v družbenem standardu.

Posebno nagel je bil razvoj industrijske proizvodnje, tako da se je v zadnjih štirih letih industrijska proizvodnja večala za 10,8 odst. na leto, kar pomeni da se je industrijska proizvodnja Slovenije v zadnjih 4 letih povečala za nad 50 odstotkov. Posebno močan je bil razvoj v elektroindustriji, v industriji prevoznih sredstev, v kemični industriji, v lesni industriji, torej v tistih strokah, ki imajo v prihodnjem največ možnosti za čim večjo in moderno proizvodnjo. Sem spada, seveda, tudi proizvodnja blaga za široko potrošnjo.

Tudi na področju kmetijstva so v zadnjem obdobju v Sloveniji dosegli izredne uspehe. Medtem ko je kmetijska proizvodnja, zaradi večjega deleža in večje skrbi, ki je bila povečana industrializaciji, do leta 1955 za predvojnim poprečjem zaostajala, je v zadnjih letih predvojno raven presegla za 38 odstotkov, pri čemer je bil posebno pomemben razvoj poljedelstva, živinoreje in sadjarstva. Samo v zadnjih štirih letih se je skupna kmetijska proizvodnja povečala za 44 odst.

Razen proizvodnje so doseglе velik razvoj tudi druge panoge gospodarstva. Samo v zadnjih štirih letih se je na primer obseg gradbene dejavnosti povečal za okoli 70 odst., promet pa je v letu 1960 celo presegel obseg povečanja, ki ga je predvideval eno leto pred časom dokončani petletni načrt perspektivnega razvoja. Najbolj se je povečal javni cestni promet, kjer se je število prevozov povečalo za okoli 230 odst. zmogljivost pa se je več kot podvojila. Blagovni promet se je večal letno za 11,5 odst., kar je prav tako nad predvidevanji perspektivnega načrta.

Nekaj podatkov o investicijah s področja družbenega standarda: med investicijami za družbeni standard je v tem razdobju dosegla najpomembnejši vzpon gradnja stanovanj. Znano je, da problem stanovanj v Sloveniji še ni rešen. Vendar se je število stanovanj, ki so bila na novo zgrajena, povečalo od 2.7 na 4.2 na tisoč prebivalcev, kar nakazuje, da bo tudi ta za sedaj še pereč problem uspešno rešen.

Velika vlaganja so omogočila izboljšanje razmer tudi na področju šolstva in zdravstva. V tem razdobju so se zaradi povečanih potreb gospodarstva po strokovnjakih povečale zmogljivosti tako osnovnih kot srednjih strokovnih šol, hkrati pa se je začela intenzivneje večati tudi zmogljivost gospodarskih in drugih visokih šol.

Problem za sebe je problem zdravstva, kjer je bilo doslej zelo veliko storjenega z razširjenimi zdravstvenimi domovi in ambulantami, s čimer se je število postelj prav tako bistveno povečalo. Investicije te izboljšane zdravstvene službe v LRS so se v letih od 1954 do 1959 povečale za skoro trikrat, in sicer od 996 milijonov na 2 milijardi 888 milijonov, vtem ko so se izdatki za razširjeno zdravstveno varstvo v tem času povečali od 5,4 milijarde na 15,2 milijarde dinarjev. S prej omenjenimi investicijskimi sredstvi se je število bolniških postelj v bolnišnicah in zdravstvenih domovih povečalo za več kot 2000. V izvenbolnišnični službi pa je v tem času začelo poslovati 25 novih zdravstvenih zavodov. Se en podatek o zdravstveni službi: V zdravstvenih zavodih Slovenije je trenutno zaposlenih 7 tisoč 980 zdravstvenih delavcev.

Prej smo omenili pospešeno gradnjo stanovanj: V letih 1953—1955 so bila v Sloveniji zgrajena 3.803 stanovanja na leto, v letih 1957—1959 pa so jih zgradili že po 5.197 stanovanj na leto, za kar so porabili skoraj 13 milijard dinarjev na leto.

Zanimivo bi bilo nizanje nadaljnjih podatkov, toda iz poročila glavnega odbora SZDLS povzemamo le nekaj podatkov v zvezi s problematiko narodnih manjšin na področju LR Slovenije, in sicer italijanske in madžarske narodne manjšine v Sloveniji, ter odnos SZDLS do Slovencev, ki žive v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

Narodne manjšine so v Sloveniji vključene v družbeni sistem, ki omogoča tudi pripadnikom narodnih manjšin neposredno udeležbo v politiki, oblasti, gospodarstvu in kulturi ob polni narodnostni afirmaciji. Neposredna demokracija je ona nova pot, s katero pripadniki manjšine uveljavljajo svojo enakopravnost. Družbeno samoupravljanje varuje obstoj in razvoj narodne manjšine in ji omogoča sodelovanje v vseh oblikah družbene dejavnosti. Konkretni primeri: V ljudski skupščini LRS predstavljata obe narodni manjšini dva republiška poslanca, v okrajnih in občinskih ljudskih odborih in svetih je 88, v delavskih svetih 131, v zadružnih svetih 104, v okrajnih, občinskih in krajevnih odborih SDZL pa 235 pripadnikov italijanske oziroma madžarske narodne manjšine.

Iz poročila povzemamo dobesedno:

«V skladu s socialističnim pojmovanjem internacionalizma smo začeli uveljavljati dvojezičnost na področjih, kjer živita manjšini. S tem, da se tudi večini omogoči učenje jezika manjšine, nismo samo postavili prepreke denacionalizaciji, ampak smo tudi postavili temelj, ki naj pospešuje medsebojno razumevanje med različnimi narodnostmi.»

Ko poročilo nato govori še o odnosih z Italijo in o raznih sporazumih nadaljuje:

«Vprašanje Slovencev v sosednih državah je še danes v ospredju predvsem zato, ker postajajo manjšine že subjekti lastne politike in ker so še vedno na dnevnem redu vprašanja tistih pravic, ki bi jim omogočale neovirani narodni razvoj. Le-ta pa je nujen pogoj, da bi lahko opravljali vlogo mostu med sosednjimi narodi.»

«Ob položaju Slovencev v Italiji moramo opozoriti na napadalno dejavnost šovinističnih in neofašističnih sil, ki hočejo v obliki pogromov zaustaviti proces demokratizacije in izboljšanja odnosov med obema narodnostima in državama. Dopuščanje le-tega, neizpolnjevanje mednarodnih začčitnih obveznosti s strani državnih oblasti še danes pomeni močno oviro za zboljšanje odnosov. Medtem pa Slovenci v Benečiji pri državi, v okviru katere živijo, niso dosegli niti še priznanja v najbolj splošnem smislu te besede.»

Ob koncu nekaj podatkov o številu članstva SZDLS in o razčlenitvi tega članstva na delavce, kmete, uslužbence itd.:

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije šteje 692.257 članov, od tega je 247 tisoč 859 delavcev, kar znaša 35.8 odst., kmetov je 121.884 odnosno 17.6 odst., uslužbencev je 113.018, odnosno 16.3 odst., študentov in dijakov je 13.877, odnosno 2 odst., mladine do 26 let starosti v celoti 57.094 odn. 12.6 odst., ženskčlanic SZDLS pa je 330.334 odn. 47.7 odstotka vsega članstva.

Motiv s Krasa

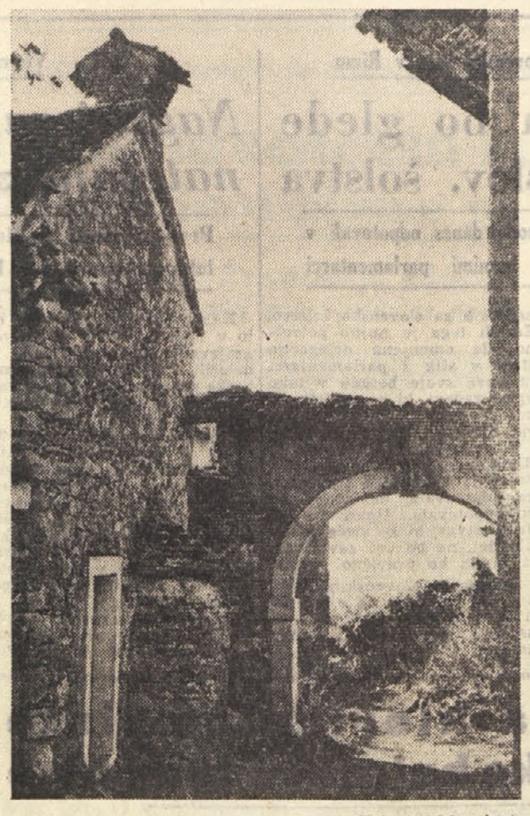

(Foto M. Magajna)

Bivši koroški partizani zborovali v Celovcu

«Ne gre za obnavljanje spominov pač pa za nadaljevanje borbe»

V začetku junija bo na Koroškem zborovanje onih, ki so koncentracijska taborišča preživeli - Odnos Cerkve do padlih partizanov

V nedeljo zjutraj se je v dvorani Delavske zbornice v Celovcu vršil občni zbor Zveze koroških partizanov, ki je priklical številne udeležence iz vseh krajev Slovenske Koroške. Dvorana je bila nabito polna, kar dokazuje, da partizanski duh, ki je bodril srca tisočev in tisočev med osvobodilno borbo ter jim vlival poguma v najtežjih dneh borbe proti nacizmu in fašizmu, vedno živi. Prav zaradi te te tradicije koroški Slovenci se niso klonili nenehnim naporom in naskokom velenemške reakcije in njenim udarnim odredom, ki jih sestavljajo ostanki gestapovcev, SS bataljonov in vojnih zločincev, katerim se je posrečilo, da so se skrili na Koroškem in tam zbežali zasluženi kazni.

Vprašanje narodnega odpora Slovencev proti tej reakciji, povezave borbe slovenske manjšine za svoje narodnostne pravice s splošno borbo avstrijskih delovnih množic za socialistično preobrazbo družbe, odkrivanje vojnih zločincev ali ljudi, ki se jim vdinjajo, to so bile glavne teme poročila, ki ga je podal tov. Karl Prušnik — Gašper in plodne diskusije, ki se je razvila potem.

Zboru so prisostvovale, razen omenjenega predstavnika partizanske zveze in njegovih ožjih sodelavcev, tudi druge vodne osebnosti javnega življenja naprednih koroških Slovencev, kot na primer dr. Franc Zvitter, predsednik slovenskih organizacij na Koroškem, dr. Pavle Apavnik, ki je zborovalce pozdravil v imenu napredne slovenske mladine in druge. Zborovanja se je udeležila tudi delegacija Zveze partizanov tržaškega ozemlja. V imenu te je prisotne pozdravil tov. Vladimir Kenda, ki je v svojem nagovoru poudaril podobnost borbe, ki jo vodijo tržaški in koroški Slovenci Ta podobnost narekuje tudi tesnejše sodelovanje med njimi na splošno ter še posebej med organizacijami bivših partizanov, ki so bili zelo važen činitelj v borbi proti fašizmu. Zborovalci so navdušeno pozdravili nagovor tov. Kende.

V svojem poročilu je tov. Prušnik lepo predočil vsebino borbe za osvoboditev s Cankarjevimi besedami: Slovenski narod si bo pisal sodbo sam. Ne bo mu je pisal ne frak in ne talar. Koroški Slovenci so dobro razumeli nauk, ki je izhajal iz teh preroških besed. Čeprav se je splošna ljudska vstaja razvnela nekoliko kasneje kot v matični deželi in to zaradi določenih zgodovinskih pogojev, je vendar kaj kmalu postala vseljudska. Duh upora proti nacističnemu zatiralcu pa je začel tleti že mnogo prej. Že leta 1939 so se nekateri junaški sinovi tega upornega ljudstva zatekli v koroške gozdove in gore in dali pobudo za «selški upor».

Narodnoosvobodilni borbi so koroški Slovenci dali svoj dragocen prispevek. O tem pričajo desetine in desetine pokopališč kjer počivajo posmrtni ostanki partizanov in žrtev nacističnega divjanja.

Toda pri delovanju Zveze koroških partizanov — je poudaril tov. Prušnik — ne gre samo za obnavljanje spominov, temveč predvsem za nadaljevanje te borbe v novih pogojih.

Nujnost te borbe v novih pogojih so poudarili nato vsi zborovalci, ki so se udeležili diskusije. Pri tem ne sme iti za prazno frazerstvo, temveč za vsakdanje konkretne nastope proti raznim učiteljem na vaseh, ki kratijo slovenskim otrokom njihovo pravico do učenja materinščine, proti zagrizenim Nemcem, ki želijo, da bi bili Slovenci samo toliko izobraženi, da bi jih lahko izkoriščali kot ceneno delovno silo.

Na zborovanju je bila poudarjena tudi reakcionarna vloga, ki jo igra celovška kurija. Ta vloga je prišla posebno do izraza v primeru spomenika padlim partizanom na pokopališču v Železni Kapli, kjer je pokopanih 120 borcev. 211 svojcev padlih je moralo intervenirati, da je kurija pristala na spomenik, a še je zahtevala, da na njem ne bosta omenjeni Jugoslavija in Sovjetska zveza, četudi tam počiva precej borcev iz teh dveh dežel.

Partizanski zbor v Celovcu je bil otipljiv dokaz, da se politično življenje naprednih koroških Slovencev v zadnjih časih močno krepi. Posebno je to opažati na področju mladinskega gibanja, kar je zelo razveseljivo, saj predstavlja prav mladina, ki dela v duhu tradicij junaške partizanske borbe, zelo važen činitelj v bodoči borbi.

11. junija t. l. bo v Dobrli vesi veliko zborovanje bivših «kaceterjev» (internirancev iz koncentracijskih taborišč), ki bo priklicalo tudi mnoge predstavnike iz drugih avstrijskih pokrajin. To bo pomemben dogodek, ki bo okrepil antifašističnega duha in povezavo med vsemi, ki se borijo za naprednejšo ureditev avstrijske republike. Njegova pomembnost je tem večja, ker se bo vršil v koroški zemlji ki je postala po tej vojni žarišče nacistične dejavnosti v Avstriji.

T. E.

Kulturne drobtine od tu in tam

Ohridsko jezero najstarejše v svetu?

Pred kratkim je založniško podjetje B. Jung v Haagu izdalo študijo ali monografijo o Ohridskem jezeru, ki jo je napisal jugoslovanski strokovnjak prof. dr. Siniša Stanković po 30-letnem proučevanju vseh pojavov v zvezi z Ohridskim jezerom. Glede na izreden znanstveni pomen Ohridskega jezera, ki je zagotovo najstarejše jezero v Evropi, verjetno celo v svetu, je ta monografija vzbudila med strokovnjaki zelo veliko zanimanje, posebno ker je v njej strnjeno vse, kar se je doslej v zvezi z znanstvenim raziskovanjem Ohridskega jezera storilo in pisalo. V monografijo so vključeni tudi podatki raznih znanstvenih raziskovanj, ki doslej sploh še niso bili objavljeni. Delo je izšlo na 350 straneh in sicer v angleščini in srbohrvaščini.

U Nu pisatelj

Premier Burme U Nu, ki se je doslej tako pozitivno uveljavil kot državnik, je bil nagrajen tudi za svoje večje literarno delo, za dramo «Pokora za greh». Nagrado je U Nu dobil na iniciativo nekega lista, ki izhaja v prestolnici Burme. Burmanski premier sicer uživa že velik ugled književnika, ker so mnoga njegova dela predvajali po radiju, nekatera so bila tudi ekranizirana, tokrat pa je dobil še najvišje priznanje.

Minou Drouet tudi pianistka?

Nesrečna deklica Minou Drouet, ki so jo njeni ambiciozni starši hoteli pred leti za vsako ceno dvigniti v svetovno slavo kot čudežnega otroka — pesnika, je sedaj pod novim pritiskom, prav tako za slavo... Njeni starši in skrbniki jo silijo, da se na vsak način uveljavi kot pianistka in zato mora deklica vsak dan najmanj po 5 ur vaditi pri klavirju, kjer «obdeluje» Schuberta, Bacha, Haydena, Mozarta, Gershwina, Beethovna. Njeni imajo v načrtu dva koncerta. Prvi bo že prihodnji mesec na Dunaju, drugi pa v maju v Rimu. Deček Massimo Barbieri, ki je baje prav tako le žrtev svojih petičnih in ambicioznih staršev, je že skomponiral «Milanski valček», ki da ga bo morala Minou prvič zaigrati pred rimskim občinstvom.

John Dos Passos: «Pol stoletja»

Sloviti ameriški pisatelj John Dos Passos, ki je pred 30 leti objavil svojo veliko trilogijo «ZDA», se je ponovno oglasil k besedi. Po desetletjih napornega dela je pred dnevi objavil zelo debelo knjigo, ki nosi naslov «Pol stoletja». Že s svojo prvo trilogijo se je Dos Passos dal v zobe ne le zaradi tega, ker je velike ameriške magnate, kot na primer Forda, Hersta in druge okrcal s posebno ironijo in sarkazmom, ampak tudi zaradi njegovega načina pisanja. Tokrat je njegov način pisanja ostal isti, objekt njegovega novega dela pa so tokrat sindikati, ali točneje pokvarjeni voditelji ameriškega sindikalizma, kot na primer Dave Back, Jimmy Hoffa in še nekateri drugi.

Anita Eckberg italijanska državljanka

Anita Eckberg, ki se je najbolj proslavila v filmu «Sladko življenje», je po rodu Švedinja. Že dolgo pa je želela postati italijanska državljanka in to zaradi tega, ker ji Italija ugaja in tudi zato, ker se je dejansko v Italiji tudi uveljavila. Končno ji je uspelo dobiti italijansko državljanstvo.

Brecht v New Yorku

V nekem newyorškem gledališču pripravljajo uprizoritev Brechtove drame «Zgodba Simone Marchard». Ker dajejo trenutno v New Yorku že dve Brechtovi deli in sicer «Beraško opero» in «V gostavi mesti», bo Brecht z «Zgodbo Simone Marchard» kar na treh newyorških odrih hkrati. To dokazuje, da ima newyorško občinstvo Brechtova dela rado in da je bila ocena gledališkega kritika «New York Timesa» zgrešena, ko je trdil, da newyorško občinstvo Brechta ne razume.

Jules Roy nagrajen

Bivši polkovnik francoskega letalstva, ki je tudi pisatelj, je za svoje delo «La guerre d'Algerie» dobil «Nagrado bratstva», ki se podeljuje literarnemu delu, ki je kakorkoli pripomoglo k rušenju plemenskih predsodkov. Žirijo, ki je o tej nagradi odločala, so sestavljali Leon Lyoncaen, Francois Mauriac, Andre Maurois, Max-Pol Fouchet, Albert Bayet, Pierre Paraf, Claude Roy in Louis Martin-Chauffiere. Delo je dokaz poguma francoskega polkovnika, ki žigoša francoski kolonializem, vendar preko določene meje mož ne more.

Nov roman Pierra Gascara

Eden najvidnejših francoskih pisateljev srednje generacije Pierre Gascar, ki je leta 1953, dobil za svoj roman «Doba mrtvih» Goncourtovo nagrado, je sedaj objavil novo delo z naslovom «Pobegli». Kot v prejšnjem romanu, je tudi za novo delo avtor vzel motiv iz vojne. Dogodek se razvija takoj po padcu Berlina in po prenehanju sovražnosti v poraženi in porušeni Nemčiji. Vzdušje splošnega razpadanja je podano skozi doživljaje nekega Francoza, begunca iz nacističnega taborišča, ki ga po vsem, kar je doživel, tik pred dokončno rešitvijo, umorijo. Kritika daje delu veliko priznanje.

Izredno redek in zanimiv prirodni pojav

Sprehod po okamenelem gozdu v prirodnem parku v Arizoni

Zgodilo se je pred 160 milijoni let... - Zakaj kamen in ne premog
Tri različne razlage, katerih ena je nemogoča - Trgovina v spominčki

V neposredni bližini Krajeva v Srbiji se v Ibar steka majhna rečica. ali raje večji potok Ribnica, ki prihaja s planine Goč. Pred leti sem v tej rečici prvič videl okamenel les. Razmeroma majhni in kratki hlodiči, ali bolje kosi hlodičev, ki leže tu ali tam v vodi, imajo popoln videz lesa, le da so zelo težki in svetlosive barve. Na podobne okamenine lesa naletimo tudi na Sardiniji. Pa tudi drugod predvsem v Sahari. Vendar pa je največji in hkrati najznačilnejši «okameneli gozd» v severni Arizoni, ki je oblastveno zaščiten kot nacionalni park.

Kako zanimiv je lahko tak prirodni fenomen, nam pove sledeče dejstvo: Nacionalni park v severni Arizoni obišče nad pol milijona ljudi na leto. Med temi so seveda tudi prirodoslovci, ki prihajajo sem iz študijskih namenov, toda veliko več je navadnih, «plemenitih» radovednežev, ki bi se hoteli «de visu» prepričati o tem. Ker pa je Arizona tako daleč, se bomo s tem zares zanimivim prirodnim pojavom skušali seznaniti od daleč: v besedi in sliki.

«Okameneli gozd» so verjetno odkrili že Španci v 16. stoletju, vendar je začel postajati «zanimiv» šele po letu 1878, ko so Arizono začeli kolonizirati. Ko so pa pet let pozneje speljali tod železnico, je bil «gozd» že tako znan, da je bil njegov obstoj že v revarnosti. Mnogi iskalci zanimivosti in spominčkov so se kar pognali v ta kraj in ga dobesedno ropali. Velika debla okamenelih dreves, ki jih niso mogli odnesti celih, so z minami raztrelili in jih nato v kosih odnesli. Neki podjeten industrialec je tu postavil celo svojo tovarno za obdelovanje okamenelega lesa. Na srečo se je našlo nekaj pametnih in treznih ljudi, ki so hoteli to prirodno posebnost človeštvu ohraniti in katerim je od tedanjega ameriškega predsednika uspelo izposlovati zakon, s katerim je bil «okameneli gozd» zaščiten kot prirodni park. Bilo je to leta 1906.

Sicer si more obiskovalec še danes kupiti tu košček okamenelega lesa, vendar kaže, da prihajajo ti «spominčki» sem na razne stojnice, ki jih v prirodnem parku ni malo, s sosednih področij, ki niso pod zaščito, ki pa so vendarle bogata teh zanimivosti.

Ko smo tako prikazali zgodovinski razvoj «prirodnega parka» v Arizoni, ga skušajmo spoznati tudi od blizu. Kako je do okamenelega gozda sploh prišlo?

Pred približno 160 ali 170 milijoni let, torej v geološki dobi Trias, je bilo vse severovzhodno področje Arizone le veliko močvirje, v katero se je stekalo več vodnih tokov, ki so prinašali s sabo veliko nanaškov, med katerimi so bile tudi vulkanske snovi, predvsem silicijev oksid. Ob teh tokovih je iz raznih razlogov veliko drevja pomrlo, ali se posušilo. In iz drevesa so se zato zrušila ter tu na kraju tudi večinoma strohnela. Bila pa so tudi drevesa, ki niso strohnela, ker jih je kak večji naliv nanaglo zasul z naneski, v katerih je bilo veliko ze omenjenega silicijevega oksida in še več tako imenovanega bentonita.

Pod to plastjo, ki je včasih znašala tudi 150 m, so posamezni hlodi ostali, dokler ni prišlo v Kredi do tega, da se je zemlja tu udrla, tako da jo je prekrilo morje, ki je v milijonih let naneslo sem še več materiala, tako da so bili hlodi tudi do 1000 m pod zemljo. Proti koncu Krede, torej pred približno 60 milijoni let, pa je prišlo na tem področju do velikih potresov, ko so se skalnate gore dvignile in potegnile za seboj tudi področju sedanjega «okamenelega gozda» v Arizoni. Nadaljnji milijoni let pa so pripomogli, da je erozija s površja tega področja splavila stran plasti bentonita, ki je zelo krhek, posebno pod vplivom izmenične vlage in suše. Od stoletja do stoletja je erozija opravila svoje in na površje so spet prišli hlodi, ki pa sedaj niso bili več iz lesa, kot tedaj, ko so jih prekrili nanaški, pač pa iz kamna, kajti v milijonih let so okameneli.

Tu se bo vsakdo vprašal, kako to, da se ta les ni spremenil v premog, kot se je zgodilo pri podobnih prirodnih pojavih drugod.

Znanost skuša tudi na to vprašanje dati odgovor. Odgovorov, ali točneje domnev, je več, le da so tri najbolj uveljavljene. Pravzaprav le dve, kajti prva ki trdi, da se je silicijev oksid vrinil v les že med raščo, pač po zakonu ozmoze, da je med hranilnimi snovmi prihajal v lesno maso med raščo in sproti lesno maso spremmjal v kamen, ne bo držala al. pa je kaj malo prepričljiva, ker bi to bilo proti vsem biološkim zakonom.

Drugi dve domnevi pa sta sledeči:

Po prvi naj bi silicijev oksid pronical v les in lesno maso postopoma nadomeščal s svojo, kar je privedlo do okamenitve lesa. Mineralne soli naj bi torej izpodrivale, ali celo izjedale lesno maso, tako da je po daljši dobi, po milijonih let od hloda ostala le oblika in ne več vsebina, ker je namesto prejšnje lesne mase isto obliko napolnila mineralna masa, praktično kamen.

Po drugi domnevi, ki je novejšega datuma, saj se je začela uveljavljati šele okoli leta 1940, pa sicicijev oksid lesne mase ni nadomestil, pač pa se vanjo tako krepko infiltriral, da je napolnil vsako praznino. Seveda te praznine niso nastljene v našem pomanjkljivem pojmovanju praznin, ker strokovnjaki jemljejo v poštev «praznine» v celični strukturi. Posledica te infiltracije je prav tako okamenitev hloda do tolikšne mere, da je lesna masa ostala dejansko le nekakšen okvir, ali ovoj mineralne mase, ki je prevzela obliko hloda, veje, štora. Pri tem je pa vendarle treba dodati, da je oblika hloda-kamna svojo prvotno obliko ohranila do tolikšne mere, da se celična struktura lesa ni v ničemer spremenila. še manj pa drugi vidni znaki, kot na pr. krogletnice na izvirnem lesu.

Ko smo tako prikazali, kako si znanstveniki razlagajo okamenitev teh hlodov, bomo dodali še to, zeradi česar je ta «okameneli gozd» še posebej značilen. Hlodi-kamni, ki ležijo na površini, ali molijo iz zemlje, imajo različne barve. Celo en sam hlod-kamen je različno obarvan. To na prvi pogled nikakor ni tako izrazito opazno, bolj vidno pa je, če les-kamen izgladimo v smeri debeline hloda-kamna. Tedaj ne pridejo do izraza le «letnice», pač pa ali enotna barva, ali pa več barv hkrati v več ali manj čudoviti mavrici barv. Silicijev oksid je sicer bele ali sive barve, toda razne rudninske snovi, ki so pomešane med seboj in ki so lesno maso v hlodu nadomestile, ali po drugi teoriji se vanjo vrinile, so osnovno barvo silicija obarvale po svoje. Tako je na pr. železna ruda les-kamen obarvala v rdeče, v rjavo, ali celo v rumeno barvo. Enako so glede tega vplivale razne druge rudninske snovi, tako da so te okamenine zelo pisane, kot najlepši marmor.

Za konec se en podatek. Med okameninami v prirodnem parku v Arizoni naletimo na majhne drobce velikih dreves, kakor tudi na velikanske hlode-kamne. Največji hlod-kamen je verjeno 35 m dolg «Agate Bridge». Agatin most, pod katerim je dejansko 15 m dolga vdolbina, tako da hlod- kamen tvori nekakšen prirodni most. Pa še nekaj: Ce bi kopali v zemljo, bi verjetno izkopali še veliko hlodovkamnov, kajti računajo, da jih je na površini le ena četrtina od tistih, ki bi po povprečnem računu morali biti na vrhu in pod zemljo v tem delu Arizone.

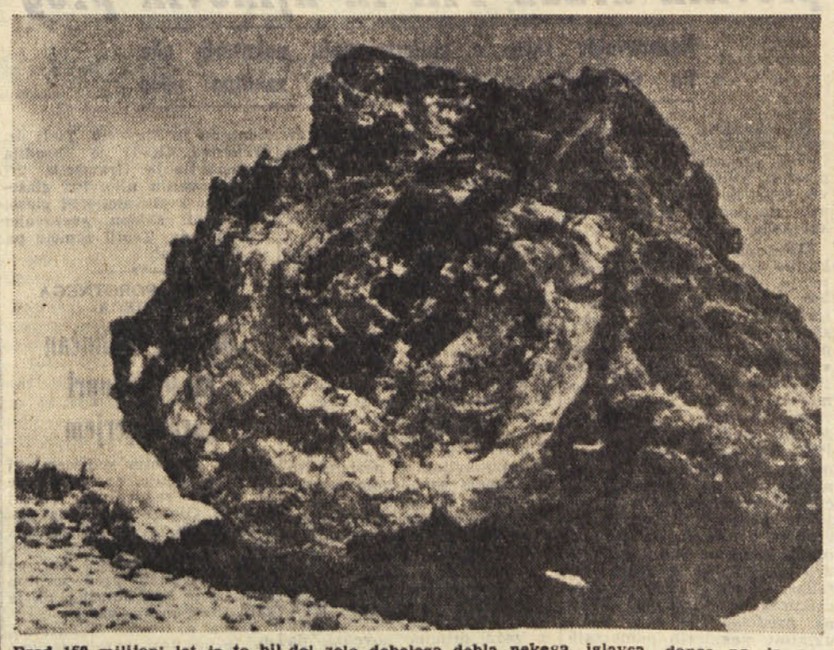

Pred 160 milijoni let je to bil del zelo debelega debla nekega iglavca, danes pa je nekakšna skala, kajti le oblika je ostala od drevesa, vsebina pa je kamen.

Radio Televizija

Torek, 7. marca 1961

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Glasbeni utrinki; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Šola in vzgoja; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Tri simfonične pesnitve Kačaturjana; 19.00: Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 19.30: Parada glasbil; 20.00: Šport; 20.30: Znane melodije; 21.00: Obzornik iz filmskega sveta; 21.30: Koncert violinista Roka Klopčiča — pri klavirju Marjan Lipovšek; 22.00: Sprehodi po antičnih gajih; 22.20: Plesna glasba; 23.00: Oktet Valdambrini.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.20: Eno uro v diskoteki; 15.20: Srečanja: R. M. Rilke; 15.35: Orkester Franca Vallisnerija.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Danilo Bučar: Belokranjski akvareli; 12.00: Glasba po željah; 13.40: V zabavnem ritmu; 14.00: S popevkami doma in na tujem; 14.30: Šola in življenje; 14.50: Sežanski mladinski zbor; 15.30: Tečaj italijanščine; 16.00: Orkestri Douglas, Cahn in Chacksfield; 16.30: Tretja stran; 16.45: Iz opernega sveta; 17.40: Lahka glasba; 18.00: Prenos RL; 19.00: Calypso in zbor Luboff; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Frank Wess; 22.35: Schubertov kvartet za godala; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 9.00: Klasični valčki; 9.30: Dopoldanski koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Najnovejše pesmi; 13.30: Operno gledališče; 15.15: Teagarden in njegov orkester; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za najmlajše; 17.20: Zgodovina glasbe; 17.40: Zanimivosti od vsepovsod; 18.00: W. Mueller in njegov orkester; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske in gledališke novosti; 21.00: Frank Grillparzer: «Gorje onemu, ki laže».

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasbeno - varietejski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Superstar; 15.00: Kratek simfonični koncert; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Operni pevci; 17.30: «Il buttafuori»; 20.30: Vso srečo s sedmimi notami; 21.45: Večerna glasba.

III. program

17.00: Koncert za klavir in orkester: Beethoven, Strawinski; 18.30: Filmski pregled; 18.45: Martinujeva «Simfonija štev. 6»; 19.15: Popotovanje v Perzijo, Indijo in na Javo; 20.00: Vsakovečerni koncert; 22.00: Francoska vokalna in instrumentalna glasba; 23.00: 23.00: Za radio prevedena dela; 23.20: Schubertova sonata štev. 21.

Slovenija

8.05: Izberite melodijo tednaj; 8.50 Orgle in orglice; 8.55: Radijska šola za srednje stopnjo; 9.25: V pozdrav kongresu SZDL; 9.30: Pred kongresom; 9.40: V boju in svobodi s tovarišem Titom; 10.00: Prenos plenarnega zasedanja V. kongresa SZDL; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Kvintet «Melodija» iz Mengša; 13.45: Iz slovenskih operet in filmov; 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35: Zaključni prizor opere Hovanščina; 15.40: Listi iz domače književnosti; 16.00: Izbrali smo za vas; 17.10: Zborovske skladbe; 17.25: Max Reger: Variacije in fuga; 18.00: Klavir v ritmu; 18.20: Kotiček za male ljubitelje glasbe; 18.45: Izobraževalni obzornik; 20.00: Prenos akademije v počastitev dneva žena; 21.00: Simfonični koncert; 22.35: Domači majhni ansambli; 23.05: Plesni orkester RTV Ljubljana; 23.25: Po svetu jazza; 23.55: Prijeten počitek!.

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za mladino: Himalaya — streha sveta; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Simfonični koncert; 19.50: Portret Vittoria Pudduja; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Film iz vrste «Karovana», «Rudnik zlata»; 22.10: Glasbeni program; 22.50: Reportaža o Sardiniji; 23.10: TV dnevnik.

Jug. televizija

Ljubljana 10.00: Prenos svečanega dela kongresa SZDL Slovenije. Italija 17.00: TV za otroke. Ljubljana 20.00: Posebna oddaja o delu kongresa SZDL Slovenije; 20.30: «Po poti 29. novembra» — dokumentarni film; 20.55: Zakon je zakon — italijansko-francoski umetniški film.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Nepričakovano srečanje s starim znancem vam bo pomagalo k izvedbi načrta, ki vam je zelo pri srcu. V družini izredno soglasje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ko se lotite načrta, se ga lotite zares in premostite najprej večje težave, ker bo ostalo šlo potem laže od rok

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne pogajajte se z ljudmi, za katere veste, da na kompromis niso pripravljeni. Ne bodite nevoščljivi nad srečo, ki je vi niste deležni.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Dan zadovoljstva pri delu zaradi izboljšanih materialnih razmer. Nova prijateljstva in veliko sreče v ljubezni.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Dan poln dogodkov, tako da se opravkov ne boste mogli otresti. Obisk. Velikodušni bodite do onih, ki vas ne morejo razumeti.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Novo delo se vam obeta. Videz bo velikega zaslužka, rezultat pa bo bolj pičel. V čustvenih zadevah nobenih sprememb.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Prijetne vesti v zvezi s staro poslovno zadevo, ki je bila že malone zavožena. Vesele vesti tudi od ljubljene osebe.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Odlično razpoloženje, vendar malo zadoščenja. Važna sprememba. V ljubezni pa izredna sreča, ki je ne smete zamuditi.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ne razmetavajte s svojimi silami, ki jih boste v kratkem hudo potrebovali. Zagrenjeno vzdušje se bo razčistilo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Delo bo šlo svojo pot. Če se ne boste pomujali, bo žetev bolj slaba. Skušajte biti manj zahtevni. Le tako boste zadovoljni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne bo šlo vse, kot si želite, vendar ne bodite glede tega deprimirani, ker je kriza prehodnega značaja. V ljubezni bo več sreče.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Več odločnosti in tudi vaši drzni načrti bodo uresničeni Z ljubljeno osebo več odkritosrčnosti, da ne bo kdaj poznejе hudo napak.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 15, najnižja 8.4, ob 19. uri 13.2, zračni tlak 1032.2 stanoviten, veter severozahodnik 1 km, vlage 50 odst., nebo 1 desetino pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 10 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 7. marca
Tomaž
Sonce vzide ob 6.33 in zatone ob 17.59. Dolžina dneva 11.26. Luna vzide ob 23.11 in zatone ob 9.—
Jutri, SREDA, 8. marca
Janez

Občni zbor Kmečke zveze

Razlaščanju kmečke zemlje je treba napraviti konec

Govor upravnega tajnika inž. Pečenka - Kmetijski tečaji naj bodo v slovenščini - Poljski čuvaji morajo biti domačini - Potrditev dosedanjega odbora s predsednikom J. Škrkom

V nedeljo je bil v Gregorčičevi dvorani redni občni zbor Kmečke zveze, strokovne organizacije, ki združuje dobršen del slovenskih kmetovalcev našega področja.

Člane je najprej pozdravil predsednik Josip Škrk, ki je v kratkem nagovoru ugotovil, da se Kmečka zveza lahko z zadovoljstvom ozre na doslej prehojeno pot, čeprav so napori za njeno uveljavitev terjali in še terjajo velike žrtve. Predsednik je tudi ugotovil, da so se stiki med člani in vodstvom organizacije v zadnji poslovni dobi zelo poglobili, kar je nedvomno koristilo organizaciji in njenemu delovanju. Potem ko je predsednik Škrk še sporočil pozdrave onim članom, ki se občnega zbora niso mogli udeležiti, ter pozdravil goste, je zborovalcem predlagal dnevni red, ki je bil soglasno sprejet.

Glavni del občnega zbora je nedvomno zavzelo tajniško poročilo, ki ga je podal upravni tajnik inž. Pečenko. V začetku svojega poročila je predvsem poudaril, da je 15. januarja letos minilo enajst let, odkar je bila na pobudo nekaterih kmetovalcev ustanovljena Kmečka zveza. Po začetnih negotovih korakih si je KZ z vztrajnim delom v prid in korist kmetovalcev pridobila splošno zaupanje ter častno mesto med že obstoječimi kmetijskimi organizacijami. S trdim delom, ki je naletelo na neštete ovire, je Kmečka zveza vse bolj pridobivala na ugledu in danes se lahko reče, da ni vprašanja, ki bi našlo to organizacijo nepripravljeno ali brezmočno.

Ob tej priložnosti, je nadaljeval inž. Pečenko, naj gre naša zahvala vsem ustanoviteljem zveze, medtem ko se bomo vedno s hvaležnostjo spominjali onih, ki jih danes žal ni več med nami.

Govornik je nato podal obširno poročilo, v katerem je obravnaval najvažnejša kmetijska vprašanja. Zaradi pomanjkanja prostora se v poročilo ne moremo poglobiti (kar pa bomo storili v posebnih člankih) in zato naj samo omenimo glavne točke, ki jih je govornik obravnaval: Splošni pregled kmetijstva na tržaškem področju, «Zeleni načrt», znižanje trošarinskega davka na vino, ukinitev davka na živino, razširitev bolniškega zavarovanja, delo Kmečke zveze v poslovnem letu 1959-60, vprašanje delovanja bonomijanske organizacije, odnosi z drugimi organizacijami in ustanovami ter vprašanje kmečke bolniške blagajne.

Že samo iz teh točk je razvidno, da je bilo poročilo zelo izčrpno, saj je zajelo praktično vso problematiko našega kmetijstva.

V razpravi, ki je sledila tajniškemu poročilu, se je oglasilo k besedi več kmetovalcev. Nekateri so zahtevali pojasnila, drugi so kaj predlagali, tretji pa so navedli tudi kakšne pritožbe. Naj na kratko omenimo nekaj vprašanj, ki so bila postavljena v razpravi:

V zvezi z epidemijo slinavke-parkljevke naj bi Kmečka zveza skušala doseči državni prispevek v korist prizadetih kmetovalcev. Marsikakšnemu kmetu je poginilo več glav živine in nič se ne ve, kako se bo epidemija končala. Zato bi morale oblasti živinorejcem nujno priskočiti na pomoč, saj je živina osnova kmečkega gospodarstva.

Na nedavnem sestanku obmejnih organov obeh držav je bilo sklenjeno, da se odpreta dva sezonska bloka. Tudi blok na cesti Bazovica-Sežana bi bilo treba odpreti, kajti dvolastniki iz Bazovice, ki gonijo živino na pašo, morajo opraviti 14 km dolgo pot namesto 4 km.

Trgovci, ki kupčujejo z mlekom, trdijo, da je treba povišati ceno mleku, ker so se povečali stroški proizvajalcev — to je kmetov. Živinorejci pa proti temu izgovoru odločno protestirajo, kajti oni oddajo mleko po nespremenjenih cenah in so zato izgovori veletrgovcev nesprejemljivi.

Nadaljuje se razlaščanje zemlje, ki je glavna osnova kmečkega gospodarstva. Poleg tega plačujejo zemljo po smešno nizkih cenah, zaradi česar se obdelovalna zemlja vse bolj krči. Razlaščanju je treba napraviti konec!

Vprašanje prispevkov za kmetijske stroje in podobno: zaželeno bi bilo, da se zadeva razčisti, namreč v smislu, če velja zakon za vse enako ali uživajo člani določenih organizacij posebne ugodnosti?

Kmetijski tečaji naj bodo v slovenščini, kajti le tako imajo kmetje od njih korist.

Reši naj se vprašanje strelišča na Repentabru.

Poljski čuvaji na področju tržaške občine naj bodo domačini, kajti le oni poznajo domačo posest in lahko v redu opravijo svojo službo.

Dvojezičnih davčnih kartel ni več, ker so jih nadomestile enojezične. Kmečka zveza naj v sodelovanju z drugimi protestira in doseže ponovno uvedbo dvojezičnih davčnih kartel.

Med vodstvom KZ in člani naj pride v bodoče do pogostejših stikov, zlasti na terenu. Več pozornosti kmečki mladini!

To je nekaj vprašanj, o katerih je bilo govora med razpravo po tajniškem poročilu. Ko je bila razprava zaključena, je zborovalce v imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze pozdravil njen predsednik dr. Jože Dekleva, ki je občnemu zboru izrazil željo, da bi doprinesel svoj delež v korist vseh slovenskih kmetov. Poudaril je, da nekateri problemi, o kaetrih je bilo govora na občnem zboru, spadajo tudi v pristojnost SKGZ, ki bo storila vse, da pripomore k njihovi rešitvi. Izrazil je tudi mnenje, da je treba napraviti korak naprej in združiti obe kmečki organizaciji v enotno organizacijo, ki naj se zasidra tudi na Goriškem. Enotnost je pogoj, da bodo kmetje in Slovenci sploh dosegli uveljavitev svojih pravic, ki izhajajo tako iz republiške ustave kot londonskega memoranduma.

Za predsednikom SKGZ je občni zbor pozdravil tajnik Zveze malih posestnikov Marij Grbec, za njim pa še predsednik Kmečke zadruge Zvonko Markovič.

Pred volitvami novega upravnega odbora je tajnik inž. Pečenko sporočil željo dosedanjega predsednika nadzornega odbora Janka Furlana, da bi mu občni zbor dal razrešnico, in sicer zaradi starosti in bolezni. Razrešnica je bila sprejeta, še prej pa so zborovalci izrazili priznanje Janku Furlanu za njegovo dolgoletno in požrtvovalno delo, ki ga je opravljal kot predsednik nadzornega odbora.

Sledile so volitve upravnega odbora. Zborovalci so potrdili dosedanji odbor s predsednikom J. Škrkom na čelu, na novo pa so vključili v odbor Mirka Kosmino iz Semplaja in Srečka Šušteršiča iz Prečnika.

Z občnega zbora Kmečke zveze

Delegacija Sindikata slovenske šole v Rimu

Posredovala bo glede uzakonitve slov. šolstva

Trije člani sindikata, ki bodo danes odpotovali v Rim, se bodo sestali s raznimi parlamentarci

Danes zvečer bo odpotovala z vlakom v Rim tričlanska delegacija Sindikata slovenske šole iz Trsta in Gorice (dva člana iz Trsta in en član iz Gorice), da posreduje pri raznih parlamentarcih za pravično uzakonitev slovenskega šolstva v smislu sprememb in pripomb, ki so jih slovenski šolniki in razne ustanove že pred časom predložile in osnutkov zakona, ki so jih predlagali komunistični in socialistični poslanci.

Kakor smo pred dnevi poročali, se bo namreč jutri nadaljevala v Rimu pred poslansko komisijo za javno vzgojo razprava o zakonskih osnutkih za slovensko šolstvo. Zaradi tega je nujno potrebno, da omenjena delegacija stopi v stik s parlamentarci in pove svoje besedo v tako važni zadevi, ki ne zanima samo slovenske šolnike, ampak vse Slovence, ki žive v Italiji.

V primeru, da bi danes iz Rima sporočili, da je bila razprava iz kakršnega koli vzroka odpotovala, delegacija ne bi odpotovala. Upati pa je, da se stvar, ki se vleče že toliko let, ne bo več zavlačevala in da bo pravično rešena.

Delegacijo slovenskih šolnikov naj spremlja na njeni poti in delu naše voščilo, da bi uspešno opravila svojo veliko nalogo.

Včeraj v dvorani trgovinske zbornice

Nagrajevanje kmetov udeležencev natečaja za izboljšanje kmetijstva

Prvo nagrado je dobil Karlo Štolfa iz Saleža . Kmetije nagrajencev lahko tekmujejo s kmetijami v drugih kmetijsko naprednih državah

Kakor po vsej Italiji, je bilo v nedeljo tudi v Trstu nagrajevanje kmetov, ki so se udeležili natečaja za dvig kmetijske proizvodnje, ki ga je razpisalo ministrstvo za kmetijstvo. Na našem področju je bilo nagrajenih osem izmed 22, ki so se prijavili za ta natečaj. Svečanost, ki so se je udeležili razen nagrajencev tudi podprefekt dr. Pasino, predsednik pokrajine Delise, tržaški župan, predstavniki kmetijskega inšpektorata in kmečkih ustanov, je bila v nedeljo dopoldne v glavni dvorani trgovinske zbornice.

Nagrajeni kmetje na nedeljski svečanosti na trgovinski zbornici

Najprej je ravnatelj urada za kmetijstvo pri glavnem vladnem komisariatu dr. Piccoli pozdravil navzoče in obrazložil pomen tega natečaja, na katerem vsaka tri leta nagradijo kmete, ki izboljšajo svojo proizvodnjo in modernizirajo svoje kmetije z mehanizacijo. Nato so navzoči ob televizijskih sprejemnikih poslušali govor ministra za kmetijstvo, ki je na kratko navedel vprašanja, ki zadevajo kmetijstvo v Italiji.

Po ministrovem govoru je šef kmetijskega inšpektorata dr. Perco opisal razmere tukajšnjega kmetijstva in pri tem izrazil vso pohvalo in priznanje kmetom, ki s tako vztrajnostjo in ljubeznijo do zemlje kljubujejo raznim vremenskim neprilikam ter se borijo z raznimi težavami, ki jih predstavlja geološki značaj našega področja. Kljub temu, pa večina kmetov dosega lepe uspehe. Nagrajenci, je dejal dr. Perco, predstavljajo torej vse naše kmete, dobili pa so priznanje, ker so v posebnih razmerah dosegli najlepše uspehe. Nato je šef kmetijskega inšpektorata na kratko obrazložil zasluge posameznih nagrajencev. Omenil je kako so nekateri uredili krasne hleve, povečali število živine, napravili vzorne kleti, izboljšali travnike in pašnike tako, da so njihove kmetije lahko za vzor ne samo drugim kmetom na našem področju, ampak lahko tekmujejo tudi s kmetijami v drugih kmetijsko naprednih državah.

Sledilo je razdeljevanje diplom in denarnih nagrad, ki so jih dobili: Karlo Štolfa iz Saleža štev. 46 (diploma in 150.000 lir); Francesco Rosin od Sp. Magdalene štev. 1077 (diploma in 100.000 lir); Giovanni Pernarčič iz Medje vasi štev. 21 (diploma in 100.000 lir; Giovanni Parovel iz Zindisa (diploma in 75.000 lir); Karlo Legiša iz Devina štev. 1 (diploma in 75.000 lir); Just Vodopivec iz Koludrovice štev. 4 (diploma in 50.000 lir); Dušan Milič iz Zagrada štev. 1 (diploma in 50.000 lir) in Zofija Grgič vd. Ražem iz Bazovice štev. 228 (diploma in 50.000 lir).

—«»—

Razpored proslav 8. marca

Izvršni odbor Zveze demokratičnih žena sporoča, da bo do 8. t. m. proslave Mednarodnega dneva žena, in sicer ob 20. uri, v naslednjih krajih: Trebče, Sv. Rok, Campore, Mitnica, Sv. Jakob, Griža, Nabrežina, Lonjer, Opčine, Magdalena, Rocol, Bane, Stramar, Kolonkovec, Skedenj in Boršt.

9. t. m. bo proslava tega dne v Miljah.

—«»—

Skupščina obrtniške bolniške blagajne

Predvčerajšnjim je bila skupščina delegatov Pokrajinske obrtniške bolniške blagajne, katere naloga je bila, da potrdi obračun delovanja ustanove za leto 1960. Kot je bilo že javljeno, bodo prihodnje volitve 12. t. m.

V svojem poročilu je predsednik Carlo Magris povedal, da je ustanova nudila svojo pomoč od 1958. leta 8848 zavarovancem, in sicer v 10.765 primerih bolezni. Izdatki v tej zvezi so znašali 26 milijonov lir. Za skrbstvo zavarovancev v bolnišnicah pa je bilo izplačanih skoraj 100 milijonov lir. Predsednik Magris je še pripomnil, da so se režijski stroški znižali od 15 na 9 odst. Dodal je, da sta država in državna federacija prispevala z 61 odst. skupnih dohodkov organizacije, medtem ko so zavarovanci prispevali 39 odstotki. Državna federacija bo nadalje nudila brezplačno vsa zdravstvena tehnična sredstva poliambulatoriju, ki ga bodo zgradili v bližnji prihodnosti.

Finančno poročilo je podal ravnatelj dr. Cechet. Takoj nato je skupščina podala enoglasno razrešnico dosedanjemu odboru.

KPI odkrito podpira klerikalne liste za izvolitev pokrajinske bolniške blagajne

Član KPI, Kaluža Rudolf, se je z objavo svojih podtikanj tik pred nedeljskimi volitvami dejansko postavil na stran reakcije in šovinizma

Član KPI, Kaluža Rudolf, nam je poslal v objavo v italijanščini sledeče pismo, ki ga je poslal tudi Piccolu, Gazzettinu in Unità:

«Spodaj podpisani Kaluža Rudolf, s pričujočim pismom sporočam, da odstopam kot podpredsednik in obenem tudi kot član Združenja. Odstop je nepreklicen in je utemeljen iz sledečih razlogov:

Vedno sem bil prepričan, da pripadam Združenju, ki ščiti koristi obrtnikov, toda po predložitvi kandidatnih list za izvolitev nove Pokrajinske obrtniške komisije, sem ugotovil, da to Združenje ni avtonomno in da je, torej, odvisno od Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je preko svojih članov in voditeljev zahtevala predložitev kandidatne liste narodnostnega značaja.

Kljub temu, da je obstajala možnost predložitve liste, ki bi predstavljala italijanske in slovenske obrtnike in bi imela napredni značaj ter bi imela za cilj razbitje klerikalnega monopola v Pokrajinski obrtniški komisiji, je Združenje raje ubralo pot razkola, ter tako preprečilo ustanovitev široke in enotne razvrstitve, na škodo koristi vseh obrtnikov in torej tudi na škodo Slovencev.

Zaradi tega nisem sprejel mesta nosilca liste Združenja, kar sem obrazložil tudi na zadnji seji širšega vodstva. To sem, torej, odklonil po lastni volji in ne morda zaradi tega, ker naj bi bil za to poverjen od vodstva.

Predlog za predložitev enotne liste je bil zavrnjen, med drugim tudi po neposrednem posegu Slovenske kulturno-gospodarske zveze, s katere ciljem nikakor ne morem soglašati.

Podreditev Slovenskega gospodarskega združenja, v katerem sem bil do sedaj podpredsednik, Slovenski kulturno-gospodarski zvezi, je zame nesprejemljiva.

Podpisani namreč smatram, da je v Trstu potrebna ustanovitev sekcije Vsedržavne zveze obrtnikov, ki naj služi tako italijanskim kot slovenskim obrtnikom in ki naj jih združuje. To bi bilo v interesu vse stroke in bi omogočilo resno borbo za rešitev naših številnih problemov.»

KALUZA RUDOLF

Včeraj smo prejeli zgoraj objavljeno pismo, v katerem gospod Rudolf Kaluža podtika Slovenskemu gospodarskemu združenju, da «ni avtonomno» in da zato ne ščiti koristi obrtnikov. Za zadevo smo se pozanimali na tajništvu Slovenskega gospodarskega združenja, ki nam je s konkretnimi dokazi, kot so sejni zapisniki, prikazalo, da gre le za zlonamerna navadna podtikanja v službi šovinizma:

1. Ko je namreč pred leti odbor Slovenskega gospodarskega združenja na svoji seji razpravljal o umestnosti ustanovitve Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki bi povezovala slovenske ustanove in združenja v obrambo koristi tukajšnjega slovenskega prebivalstva, je bil prisoten tudi omenjeni Rudolf Kaluža, ki je v svojstvu tedanjega drugega podpredsednika združenja podprl s svojim glasom ustanovitev SKGZ in tudi glasoval, da naj postane SGZ ustanovitelj in član te širše slovenske organizacije. S tem je dokazal, da so bili cilji in nameni SKGZ popolnoma v skladu z njegovim naprednim prepričanjem.

2. Ko je odbor Slovenskega gospodarskega združenja na svoji prvi seji po občnem zboru razpravljal o bližnjih volitvah v obrtniško pokrajinsko komisijo, je sklenil, da predloži na zahtevo včlanjenih obrtnikov svojo lastno listo, s čimer naj prispeva k razbijanju dosedanjega monopola v splošno korist obrtnikov. Gospod Rudi Kaluža se je s tem sklepom v celoti strinjal, zanj glasoval in obljubil vsestransko podporo tej listi, ne samo v svojem imenu, temveč tudi političnih krogov, katerim pripada. Takrat ni svoje pomoči, niti pomoči svojih političnih somišljenikov, podrejal kakršnim koli pogojem.

Kasneje pa je mimo odbora, kar naenkrat — očitno pod vplivom in po direktivah nekaterih predstavnikov KPI — vsiljeval že izbrane kandidate, ki niso bili člani združenja.

Tajništvo združenja je bilo v tej zvezi načelno mnenja, da mora o tako važnem in odgovornem vprašanju razpravljati in odločati edino izvoljeni odbor v celoti. Tako je odbor na seji 13. decembra 1960 razpravljal podrobno in soglasno sklenil, da združenje predloži lastno listo, za katero je bilo že zbrano zadostno število podpisnikov, ki so s tem že izrazili svoje zaupanje predlaganim kandidatom. Na ta način bi združenje prispevalo v borbi za pravice slovenskega človeka v okviru naporov za uveljavitev ustave in londonskega sporazuma. Sklep je bil sprejet soglasno, z izjemo Kaluže, ki se je glasovanja vzdržal in torej ni bil proti nastopu SGZ in se je pri tem skliceval na razumevanje odbora za svoje nevtralno stališče.

Odbor je istočasno pozdravil pobudo, da se ustvari — kot je to izjavljal Kaluža — sorodna, napredna lista, pod okriljem KPI. Konkretno je predlagal, da bi prišlo med obema listama do volilnega sporazuma, kateremu bi sledil enoten nastop na volitvah, da bi tako razbili dosedanji vladno-demokristjanski monopol, ki vlada na škodo obrtnikov v njihovih organizacijah. Do tega zaključka so prišli člani odbora Slovenskega gospodarskega združenja na osnovi izjave Kaluže, da so nabrali že 130 podpisov in sestavili kandidatno listo, katere bo sam načeloval in na kateri bo zastopan kot kandidat tudi neki demokristjan.

To ni bil samo formalen sklep odbora Slovenskega gospodarskega združenja, temveč je združenje stvarno nesebično nudilo vso možno pomoč, da pride do sestave take napredne opozicijske liste, s katero bi združenje rado sodelovalo na volitvah v korist vseh obrtnikov. V ta namen je združenje nudilo podrobne nasvete glede nabiranja podpisov za kandidatno listo, pisarniške pripomočke, za Kalužo je nabavilo volitve potrebni dokument in celo ponudilo, da se bo trudilo med svojimi člani, da podpro — v primeru potrebe — tudi s podpisi predložitev omenjene kandidatne liste.

Po vsem tem se je Slovensko gospodarsko združenje začudilo, da niso predložili v okviru KPI kandidatne opozicijske liste, kot je to zagotavljal član KPI Kaluža, in da so bile predložene celo tri vladno-demokristjanske liste edina opozicijska lista št. 4, ki jo je predložilo Slovensko gospodarsko združenje.

* * *

Iz navedenih dejstev prihajamo do zaključkov, ki jih nikakor nismo mogli pričakovati, in sicer, da predstavniki KPI le nekaj dni pred volitvami očitno načrtno in premišljeno na nesramen način napadajo edino listo, ki je v opoziciji proti dosedanjemu vladno-demokristjanskemu monopolu v organizacijah ozrtnikov in istočasno napadajo listo, ki se bori za pravično zastopstvo Slovencev, za zaščito njih pravic, kar je sicer v programu in načelih KPI same.

Značilno je tudi dejstvo, da je Kaluža poslal pismo o odstopu Slovenskemu gospodarskemu združenju 20. decembra lanskega leta, tržaškemu tisku in to: Piccolu, Gazzettinu, Unità in nam, pa šele včeraj, samo nekaj dni pred volitvami.

S takim ravnanjem je Kaluža in zlasti oni, ki stoje za njim, dejansko podprl demokristjanske liste, pripomogel, da bi Valmarin in drugi še nadalje vedrili in oblačili nad obrtniki.

Menimo, da so zaključki vseh slovenskih in vseh naprednih obrtnikov na dlani, listo št. 4, ki je že z dejanji in sicer da je treba podpreti dokazala, da se edina bori za enotnost in za stvarne interese vseh obrtnikov.

DANILO BENČINA PETDESETLETNIK

Danilu Benčini je danes petdeset let. Kdo ga ne pozna! Kdo ne pozna njegovih veselih in hudomušnih dovtipov! In njegove pripravljenosti, da po svojih močeh vsakomur pomaga! Vsi, ki ga poznamo iz predvojnih, medvojnih in povojnih časov, moramo reči, da nam je s svojim prirojenim humorjem in optimizmom olajšal marsikatero bridko uro.

Nekateri ga izpred vojne morda poznajo le pod drugim imenom, ki se ga je tedaj prijelo, ko je z veliko požrtvovalnostjo, živahnostjo in zavednostjo zgubljal proste ure podnevi in ponoči pri delu za skupno stvar v okviru tedanjih skupin in družb, zlasti pa med «Štempiharji».

Vestno je obiskoval tudi tedanji ilegalni tečaj za slovenščino in s pridom je prebiral tisto malo dobre literature, ki je preko meje prihajala v naše roke. Cenili in spoštovali so ga vsi iz tedanjih raznovrstnih skupin. In tako je bilo tudi pozneje, ko se nas je zbrala velika «družba» v zaporih, kjer je Danilo s svojimi dovtipi spet spodbujal tovariše, da jim je bilo laže. Tako je bilo tudi v internaciji v Južni Italiji, kamor so ga bili odpeljali iz zapora.

Po poklicu je bil Danilo pred vojno električar. Zaradi bolezni je bil moral prekiniti študij na gimnaziji; pozneje pa je dovršil industrijsko srednjo šolo v Trstu. Prirojena mu nadarjenost je ob raznih priložnostih prihajala do izraza. Bil je glavni sodelavec pri pisanju predvojnih ilegalnih lističev in brošur. Marsikdaj se je to in ono pisalo na njegovem domu. Bil je vedno dober organizator, in zato so bile vse tedanje raznovrstne ilegalne prireditve, tedanji izleti in vse drugo v veliki meri tudi njegovo delo. Od časa do časa je tudi pesnil. Nekatere od njegovih poezij so bile objavljene v koledarju «Goriške matice» in v «Biblioteki». Pisal je tudi v «Bataljonskem listu», ko ga je pot zanesla iz internacije v III. prekomorsko udarno brigado. Kot oficir je s to brigado napravil vso kampanjo po dalmatinskih otokih. Z osvobodilno vojsko je prišel leta 1945 v Trst in do Tržiča. Služboval je zatem v Ilirski Bistrici in v Pazinu v pisarni štaba divizije. Ko je bil demobiliziran, se je vrnil v Trst, ki je njegovo rojstno mesto. Vendar pa je bil zatem še več časa zaposlen v Izoli, kjer je pomagal ustanoviti elektrotehnično podjetje «Elte» in kjer je organiziral tudi tečaj za vajence. V tem podjetju je nekaj časa vršil tudi posle ravnatelja, zatem pa je bil upravnik. Od leta 1950 je zaposlen pri Primorskem dnevniku kot tajnik uredništva.

Ob današnjem jubileju se ga številni prijatelji, znanci in sodelavci, ki smo skupno z njim preživljali bridke in vesele čase, še posebej spominjamo in mu od srca čestitamo.

MILAN

—«»—

ZDŽ je razpravljala o odpustih zaradi porok

Vodstvo Zveze demokratičnih žena sporoča, da je članica vodstva Libera Sorini poročala odboru o zasedanju, ki je bilo v Milanu pod okriljem društva «Umanitaria» o temi: «Odpusti zaradi poroke». Poročilu je sledilo zanimivo razpravljanje, ki se je zaključilo z nekaterimi predlogi, na katere bodo opozorili druga ženska združenja v Trstu, ki so tudi poslala svoje predstavnice v Milan.

DAROVI IN PRISPEVKI

Josipina Poštir daruje 500 lir za Dijaško Matico.

Seja tržaškega občinskega sveta

Nadaljevanje razprave o preureditvi plovnih družb PIN in njihovih prog

Nezadovoljiv sklep o preimenovanju nekaterih ulic - Po Gramsciju so imenovali neko zakotno ulico

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta se je nadaljevala razprava o preureditvi plovnih družb PIN in njihovih prog, do katere bi moralo priti na podlagi vladnega zakonskega načrta.

Odbornik Gasparo je na kratko orisal resolucijo, katero je predložil občinski odbor, in ki v glavnem ponavlja zahteve skupnosti jadranskih pristanišč. Resolucija ugotavlja, da zakon, ki je bil v tej zvezi predložen senatu 19. julija 1960, ne določa pomorske politike, ki jo nameravajo izvajati v prihodnjih 20 letih glede pomorskih prog PIN. Nadalje se nalaga vladi namesto parlamentu osnovna naloga, določati število in značilnosti prog, ki dobivajo državno podporo. Zakonski načrt tudi določa, da bo IRI preuredil, oziroma spojil sedanje družbe PIN, to je družbe «Italia», «Tržaški Lloyd», «Adriatica» in «Tirrenia». Končno predlaga zakonski načrt ukinitev nekaterih pomorskih prog, med katerimi tudi 14 krožnih prog okoli Italije, ki predstavljajo za manjša pristanišča edine redne pomorske proge.

Resolucija se nato sklicuje na prejšnje zahteve občinskega sveta ter poudarja, da mora parlament pred razpravo o vladnem zakonskem načrtu določiti program pomorske politike, ki jo bo treba izvajati v prihodnosti zlasti v zvezi s programi PIN. Ta program mora upoštevati tradicionalno vlogo Jadrana in tržaškega pristanišča, ki služi kot posrednik med zaledjem in vzhodnimi deželami. Zato je treba dodeliti jadranskim pristaniščem prednostno vlogo pri prometu skozi Sueški prekop, kakor tudi primeren delež prometa v zahodnem Sredozemlju in skozi Gibraltar. Končno je treba upoštevati nujnost obnove ladij PIN in podpiranih prog v okviru višjih državnih interesov.

Resolucija izraža željo, da bi IRI seznanil parlament s svojimi predlogi glede nove strukture plovnih družb PIN, tako da se ohranijo sedeži teh družb, kjer so sedaj. Nadalje zahteva, da se ohranijo in izboljšajo sedanje proge. Končno poziva vse parlamentarce jadranskih mest, naj enotno nastopijo v obrambo interesov prebivalstva tega področja.

Za Gasparom je spregovoril še misovski svetovalec Gefter-Wondrich, ki je dejal, da bodo razpravljali v parlamentu o vladnem zakonskem predlogu aprila in da kaže, da bi bil pri morebitni preureditvi pomorskih prog najbolj prizadet Tržaški Lloyd.

V upravnem delu seje je bilo največ razpravljanja o sklepu o preimenovanju nekaterih ulic. Odbornik Gasparo je med drugim povedal, da je nadzorna oblast zavrnila sklep, da se Ulica Ponzanino spremeni v Ul. Gramsci, češ da izvira ime Ponzanino še iz rimskih časov! Zato je odbor predlagal, naj se imenuje po Gramsciju neka zakotna ulica. Trg pred univerzo bodo imenovali Trg Evropa, cesto od tam naprej pa bodo posvetili znanemu fašistu Mayerju, ustanovitelju «Piccola». Neko drugo ulico pa bodo posvetili pokojnemu ministru Sidneyu Sonninu, ki je bil eden glavnih pobudnikov za napoved vojne Avstriji. Končno so le posvetili ulico tudi Resslu.

V diskusiji je dr. Pincherle dejal, da bi morali imenovati po Gramsciju kako važno ulico, medtem ko se ne strinja, da se imenujeta dve ulici po Sonninu in Mayerju. Tudi dr. Weissova (KPI) je obsodila zapostavljanje Gramscija pri poimenovanju ulic. Pri glasovanju so svetovalci KPI glasovali proti sklepu, svetovalci PSI in odv. Teofil Simčič pa so se vzdržali.

—«»—

IZPRED POROTNEGA SODISCA

Obsojen Dolinčan ki se je uprl karabinjerjem

Pred porotnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Rossi, se je moral zagovarjati včeraj 22-letni Glauco Turco iz Doline št. 134, ki je bil obtožen raznih prekrškov proti organom javne varnosti. Kar pa ga je pripeljalo pred porotno sodišče, je bila obtožba, da je žalil italijansko nacijo.

Turca so dolžili konkretno, da se je uprl karabinjerjem, da je enega izmed njih laže poškodoval, a drugega teže. Poleg tega je izustil razne žaljive opazke na račun italijanske nacije.

Sodišče je spoznalo Glauca Turca, ki je v priporu od dneva aretacije, se pravi od 12. junija lanskega leta, za krivega vseh pripisanih mu prekrškov. Poenotilo pa je obtožbo glede lažjih in težjih telesnih poškodb v škodo obeh karabinjerjev ter mu priznalo določene olajševalne okoliščine, ki po mnenju sodišča odtehtajo obtežilne okoliščine. Zato so ga porotniki obsodili na 3 leta zapora ter na 5000 lir globe.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

PRIMORSKI DNEVNIK
UREDNISTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUZNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROCNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Slovensko gledališče v Trstu

Danes 7. t. m. ob 20.— na Pivki,
jutri, 8. t. m. ob 20.— v Divači,
v četrtek, 9. t. m. ob 20.— v Hrpeljah,
v petek, 10. t. m. ob 20.— v Sežani

JOŽE JAVORŠEK

MANEVRI

Komedija v dveh delih

GLEDALIŠČA

VERDI

Drevi ob 20.30 bo za abonma B parter in lože ter galerijo in stojišča druga predstava Walf Ferrarijeve opere «Štirje grobijani».

Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO

Kot je bilo že sporočeno, je bila premiera Alfierijeve «Antigone» preložena na torek 19. t. m. Od 14. pa do 19. t. m. bo v Teatro Nuovo nastopala skupina Cesco Baseggio z dvema komedijama Carla Goldonija, in sicer: «Zelinda e Lindoro» in «Sior Nicoletto ... camisa».

KINO

Fenice 15.00 «V pekel za ...nost», Jeffrey Hunter, Vic ... Prepovedano mladini.
Excelsior 16.00 «Suzie Wong svet», technicolor, William ... Nancy Kwan. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Pugni, pupe e pepit», Jahn Wayne.
Grattacielo 15.00 «Resnica», Brigitte Bardot, Charles Vanel, Sami Frey. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Arcobaleno 15.00 «Sedem ...nih», Yul Brynner, ... Luxe.
Supercinema 16.00 «Neopo...» Peppino De Filippo.
Alabarda 16.00 «David in Goljat», Eleonora Rossi Drago.
Aurora 16.00 «Ovoj s ...čenjem».
Capitol 16.30 «Dekle s kovčkom», Claudia Cardinale.
Garibaldi 15.30 «Rocco in njegovi bratje», Alain Delon, Renato Salvatori. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Cristallo 16.00 «Toda ne ...», Clark Gable.
Impero 16.30 «Olimpijada ...skih mož».
Italia 14.30 «Totò, Fabrizi in ...našnja mladina», Totò, ... Christine Kaufmann.
Massimo 15.30 «Kapò», Susan Strasberg, Emanuele Riva, Laurent Terzieff. Prepovedano mladini.
Moderno 16.00 «Hiša ob ...», Jean Marie, Jean Claude Pascal. Prepovedano mladini.
Astra 16.00 «Odiseja».
Astoria 16.00 «Pod kraljevim ...veljem», technicolor, Jean ...rais, Nadia Tiller.
Vittorio Veneto 16.00 «...», Anthony Perkins. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «39 stopnic», technicolor, Kenneth Moore, Taina Elg.
Ideale 16.00 «Odločitev ob ...», technicolor.
Savona 16.00 «Požeruhi ...», Judy Walsh.
Odeon 16.00 «Zabave ...», Sylva Koscina. Prepovedano mladini.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo v Skednju prireja v četrtek 9. t. m. ob 20.30 v svojih društvenih prostorih v Skedenjski ulici 124-I. predavanje prof. Toneta Penka o ... Ponarejanje živil. Vabljeni k številni udeležbi.

RAZNA OBVESTILA

Odbor Dijaške Matice bo imel sejo danes 7. t. m. ob 20. uri na sedežu v Ulici Geppa ...

Filatelistični klub «L. Košir» vabi člane na sestanek, ki bo v sredo 8. marca ob 20.30 v Ul. Gep 9.

MALI OGLASI

OBISCITE VELETRGOVINO FELICE - Trst, Ulica Carducci 41. Kupili boste: bunde, dežne plašče, hlače, srajce, jope in mnogo drugih artiklov najboljših vrst po res konkurenčnih cenah.

OD VČERAJ DO DANES

VČERAJSNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	53	188	77
limone	100	147	129
mandarini	153	329	259
jabolka I.	59	176	118
jabolka II.	24	106	53
hruške I.	118	165	129
hruške II.	44	94	88
pesa	71	200	88
artičoke	26	35	30
zelje	53	71	65
cvetača	29	83	71
ohrovt	53	65	59
cikorija	53	71	59
čebula	47	85	80
koromač	65	83	77
razna solata	38	150	113
krompir	25	71	41
rdeči radič	188	525	450
zeleni radič I.	250	450	300
zeleni radič II.	100	188	138
zelena	77	160	94
špinača	94	250	118

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. in 6. marca se je rodilo v Trstu 15 otrok, umrlo je 16 oseb.

RODILI SO SE: Antonella Marzari, Silvia Riosa, Sergio Leghissa, Arianna Valenta, Roberto Fiorella, Laura Fragiacomo, Walter Orel, Maurizio Pinto, Patrizia Feriuga, Rossana Babici, Elena Ubaldini, Maurizio ..., Manuela Mangone, Giulio ...gone in Maria Rocco.

UMRLI SO: 72-letni Giuseppe ...sm, 86-letni Giuseppe Pallaga, 58-letni Giacomo Rocco, 64-letni ... V.rg.nio ..., 48-letni Vittorio Cinelli, ... Zirnstein, 71-letni ... Trojer ...nese, 77-letna Gemma ... Rustia, 61-letna Giuseppina ...stanzo por. Canziani, 85-letna ... Teresa Delbello, ...pina Miani por. Juh, ... Ferdinando Dujec, ...rija Cok por. Kuhar, 62-letni ... Natale Sabottini, 72-letni ...ni Parenzan in ... Trampus.

NOCNA SLUZBA LEKARN

INAM - Al Cammello, Drevored 20 septembra 4; Godina, Ul. sv Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12.

Valute

	Trst
dolar	625.50
švicarski frank	144.75
funt šterling	1752.50
francoski frank	126.00
šiling	24.02
dinar	—.90
marengo	4750.—
zlato	710.—

Nedeljske prometne nesreče

Z avtomobilom v drevo zaročenka v bolnišnico

Največ nesreč pa se je zgodilo motoristom

Tudi v nedeljo je bilo lepo vreme, kar je privabilo mnoge mščane, da so šli z raznimi sredstvi na krajše in daljše izlete. Zaradi tega je bilo tudi primerno več prometnih nesreč. Prvi je bil na vrsti 18-letni Alessio Primosi iz Reške ceste 55, ki se je ponesrečil v noči med soboto in nedeljo, nekoliko po polnoči. S svojim motorjem se je peljal iz Milj proti Trstu, pa je dober kilometer iz Milj zgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel s ceste. Kljub vsemu je imel kolikor toliko sreče, ker se je le nekoliko pobil in ranil po levi roki in nosu. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni.

Kmalu nato so sprejeli na opazovalni oddelek 22-letnega Bruna Povha z Verdelce štev. 2000, ši je padel z motorja, ko se je peljal po cesti iz Bazovice na Občine. Pobil in opraskal se je po obrazu in po rokah, zaradi česar se bo moral zdraviti 10 dni.

V nedeljo dopoldne se je 32-letni Ruggero Parovel od Špodnje Magdalene 811 peljal z motornim kolesom iz Ulice Cadorna proti Trgu Venezia. Blizu križišča z Ul. San Giorgio pa je trčil v avto, ki ga je z obrežja privozil 30-letni Enrico Visnjevic s Školjeta 214. Parovel je zletel z motorja in se pri tem pobil in ranil po levi roki in levem kolenu. V ambulanti glavne bolnišnice so mu nudili prvo zdravniško pomoč in se bo moral zdraviti dober teden.

Okrog 11. ure sta se peljala z motorjem iz Doline proti domu 39-letni Stanislav Škerlj iz Žavelj št. 294 in neki njegov prijatelj. Na mostu čez Glinščico je zračnica nenadoma popustila in prijatelja sta se zvrnila na tla. Pri padcu se je poškodoval samo Škrlj, ki se bo moral zaradi ran na obrazu in rokah zdraviti v bolnišnici okrog 10 dni.

Najhujša nesreča, ki pa na srčeo se ni končala z večjimi žrtvami, se je pripetila v nedeljo popoldne okrog 16. ure med Devinom in Sesljanom. Bruno Salvatei, star 43 let iz Ul. Koronejo 16 je vozil s svojim avtomobilom, v katerem je bila tudi njegova zaročenka 28-letna Nives Brumat, stanujoča v Domus Civica, od Devina proti Sesljanu. Iz do sedaj še nepojasnjenih vzrokov, je Salvatej nenadoma zavozil s ceste, podrl obcestni kamen in treščil ob neki drev, kjer je avtomobil obtičal.

Pri nesreči se šofer ni nič poškodoval, njegova zaročenka pa si je zlomila levo roko in se bo morala zdraviti na ortopedskem oddelku najmanj en mesec.

Avto, ki je v nedeljo popoldne treščil v drevo pri Devinu

Tragična smrt delavca pod kolesi vlaka

Nesrečnega delavca je vlak povozil, ko je hotel stopiti čez progo, da bi šel po vodo v bližnjo čuvajnico

Včeraj popoldne se je zgodila strašna nesreča prav pred železniško čuvajnico «1 x 652» na železniški progi Trst-Ljubljana, kakšnih dve sto metrov od železniškega nadvoza v Barkovljah v smeri proti Nabrežini. Brzi vlak št. 706, ki odpelje s tržaške glavne železniške postaje ob 16.04 proti Ljubljani, je smrtno povozil 23-letnega Eola Segata iz Forno Carnavese pri Vittorio Veneto, ki je bil zaposlen pri gradnji novega železniškega predora. Nesrečnemu delavcu so kolesa lokomotive odrezala levo nogo tik pod kolenom. Zaradi močnega udarca pa si je nesrečnež tudi prebil lobanjo in je bil pri priči mrtev. Pokojnikovo truplo so po običajni formalnosti odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice. Dokler niso trupla odstranili s tira, je bil ustavljen železniški promet po tem tiru.

Nesreča se je zgodila okrog 16.10 ko je ljubljanski brzec privozil do omenjene čuvajnice. Vlakovodja je takoj zapazil nesrečo in ustavil vlak. Pritekel je k čuvajnici in vprašal ženo železniškega čuvaja, če je v čuvajnici telefon. Ženska, ki je pravkar prihajala s svojo hčerko po stopnicah z vrta pod železniško progo in ni še nič vedela o nesreči, je začudeno vprašala vlakovodja, kaj se je zgodilo. Ceprav ji vlakovodja ni takoj odgovoril in je samo pogledal na tračnice, je ženska takoj spoznala, da se je zgodilo nekaj hudega, ker se je brzec ustavil. Pogledala je nižji tir od čuvajnice, in prebledela, ko je zagledala med zidom in tračnicami truplo nesrečnega delavca. Po bližnjem telefonu so takoj obvestili policijo, vodstvo železniške uprave in sodne oblasti. Za nesrečneža ni bilo več nobene pomoči, ker je bil pri priči mrtev zaradi hudih poškodb in krvavitve.

Nato so prispeli na kraj nesreče zastopniki železniške uprave, policija in sodne oblasti. Vlak je pa s precejšnjo zamudo odpeljal proti Ljubljani. Delovni tovariši nesrečnega delavca so najprej radovedno gledali, kaj se je zgodilo, nato pa so pustili delo, ko so zvedeli, da je njihov mladi tovariš tako tragično izgubil življenje.

Vsi so se spraševali, kako je prišlo do nesreče. Vse kaže, da je Segat kot po navadi šel po vodo v čuvajnico. S seboj je imel zeleno emnolitrsko steklenico, v kateri je večkrat iz čuvajnice prinesel svežo vodo zase in za svoje prijatelje, s katerimi je delal pri gradnji novega železniškega predora. Zaposlen je bil prav nad železniško progo in je večkrat skočil po stezi čez progo v čuvajnico, ki je tam nasproti. Včeraj popoldne je verjetno zapazil vlak, ki je prihajal po levem tiru iz Trsta, pa si je prav gotovo mislil, da bo v čuvajnici preden bo vlak privozil do njega. Morda se mu spodtaknilo, ali pa ni dobro preračunal razdaljo. Ko je bil skoraj že preko tračnic, je prilomastil vlak in ga podrl. Treščilo ga je ob zid, leva noga pa mu je obtičala pod kolesi lokomotive. Kako je bil strašen udarec, si lahko predstavljamo. Na drugi strani zida pod oknom čuvajnice so bile črepinje razbite steklenice; čelado, ki jo je imel Segat na glavi, pa je vrglo kakšnih dvajset metrov vstran na spodnji vrt.

Žena železniškega čuvaja

Včeraj popoldne v Trebčah

Najprej ga je zadela kap ogenj pa mu je ožgal nogi

Nesrečni kmetovalec je šel na gmajno, da bi požgal suho travo

V Trebčah se je včeraj popoldne zgodila kaj nenavadna nesreča. Okoli 17.20 so v Grižži pri športnem igrišču našli na tleh truplo 75 let starega Stefana Kralja iz Trebč štev. 203, ki je bil ožgan po nogah, medtem ko je naokoli še tlela trava in grmičevje. Policija, ki je takoj prišla na kraj, je nemudoma uvedla preiskavo, da ugotovi, kaj se je zgodilo.

Spočetka se je zdelo, da se je Kralj ponesrečil med požiganjem suhe trave. Pri tem naj bi se spotaknil in udaril z glavo ob kamen, plamen goreče trave pa naj bi ga potem ožgal. Toda policijski zdravnik dr. Nicolini je pozneje ugotovil, da je nesrečnega Kralja zadela kap, čemur je tudi pripisati smrt.

Nesrečo so pa tako rekonstruirali: Kralj se je odpravil na gmajno, da bi požgal travo. Hotel je pokaditi cigareto in jo je tudi že prižgal, ko mu je nenadoma postalo slabo in je omahnil na zemljo, kjer ga je zadela kap, tako da je umrl. Vžigalica ali cigaretni ogorek pa je vžgal travo in plamen je zajel hlače pokojnika, tako da mu je ožgalo noge.

Ob 21.15 so truplo pokojnika prepeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Pokojni Stefan, kateremu so pravili po domače «pri Nabrežincih», zapušča užalošćeno ženo.

—«»—

Prijavljene tatvine

Predvčerajšnjim je 50 let stara Anita Galli prijavila policijskemu komisariatu v Barkovljah, da so ji neznanci ukradli «topolino», ki ga je pustila na cesti pred svojim stanovanjem na Scali Santi 82.

Na komisariatu v Ul. Giulia pa se je zglasil 37 let stari Paolo Jana iz Ul. sv. Frančiška 58, ki je povedal, da so mu ponoči ukradli vespo, ki jo je pustil na cesti pred hišo, kjer stanuje.

Med 22. uro in polnočjo so si tatovi privoščili «Fiat-Belvedere», last Anite Morpurgo de Polenghi por. Pollitzer s Salita della Trenovia 8. Okradenki ni preostalo drugega, kot da prijavi tatvino komisariatu v Ul. Giulia.

Končno je prišel na komisariat v Ul. Caprin še 31 let stari Augusto Tiberio iz Ul. Dei Porta 4, kateremu so tatovi odpeljali avto «Lancia Ardea», ki ga je prav tako pustil na cesti pred hišo.

—«»—

Poskus samomora

Včeraj dopoldne si je hotel vzeti življenje 43-letni fotograf Claudio Alisi iz Ul. Vasari 6. Njegova žena, 40 let stara Elza Student, ki ga je z avtom RK spremila v bolnišnico, je povedala, da je vstala okoli pol desetih in stopila v kuhinjo, kjer je zagledala svojega moža v nezavesti na tleh. Kuhinja je bila polna plina, ki je uhajal iz odprte plinske pipice. Nesrečneža so takoj sprejeli na tretji zdravniški oddelek s pridržano prognozo. Zdi se, da si je Alisi hotel vzeti življenje zaradi brezposelnosti in obupnega gospodarskega položaja.

Goriško-beneški dnevnik

Pokrajinsko tekmovanje na področju kmetijstva

Številnim kmetovalcem so v Gorici podarili nagrade in diplome za njihov trud

V sadjarstvu so se močno uveljavili Števerjanci in Oslavci, v pridelovanju povrtnine pa Štandrešci, ki so razstavili svoje pridelke na razstavi v Veroni

V nedeljo dopoldne je bila dvorana v Ul. Crispi, kjer zaseda goriški občinski svet, napolnjena do zadnjega kotička, ker so iz vseh krajev goriške pokrajine prišli po nagrade in diplome številni kmetje, ki so z uspehom sodelovali v pokrajinskem tekmovanju za zboljšanje obdelovanja zemlje in razvoj mehanizacije. Ob tej priliki je bilo nagrajenih tudi precej mladih kmetov in mladih gospodinj, ki so se izkazali pri pridelovanju sena in sadja, odnosno pri posvečanju skrbi za red v hiši, ter številni sadjarji in zelenjadarji.

Pred pričetkom so po televiziji prenašali program vsedržavnega nagrajevanja, na katerem je minister za kmetijstvo govoril o tem vprašanju, potem pa so za predsedniško mizo posedli prefekt, goriški župan, predsednik trgovinske zbornice, kvestor in direktor kmetijskega nadzorništva prof. Marsano, ki je imel v začetku obsežen govor o stanju kmetijstva v naših krajih in o namenih, ki so narekovali organizacijo tekmovanja.

Dejal je, da je kmetijsko nadzorništvo v preteklem letu organiziralo 18 strokovnih tečajev, od katerih so bili štirje namenjeni kmečkim ženam. Skupno je te tečaje obiskovalo 400 oseb.

Organizirali so precej konferenc ob priliki sezonskih del in projekcijskih večerov, na katerih so predvajali strokovne filme. Na šestih tečajih so strokovnjaki predavali o važnih vprašanjih, okoli 200 oseb pa se je udeležilo treh izletov v Verono in Padovo.

Govornik je navedel več zakonov, na podlagi katerih so izplačali kmetovalcem precejšnje vsote sredstev za izboljšanje zemlje. K tekmovanju za obdelovanje zemlje in napredek mehanizacije se je priglasilo 48 kmetij. Po selekciji so ostale v tekmovanju naslednje kmetije: ena velika kmetija, 6 srednjih in 26 malih. Posebna komisija je obiskala vse tekmovalce in jih na podlagi točkovanja razdelila za podelitve nagrad. V tekmovanju mladine za nagrade se je prijavilo 34 mladeničev in 51 deklet, vendar jih je do kraja vztrajalo 74 in sicer 32 mladeničev in 42 mladenk. Vsi nagrajanci bodo šli na razstavo v Verono, kjer bodo dva dni gostje tamkajšnje uprave velesejma.

Na koncu so podelili nagrade in diplome, ki so jih prejeli naši sadjarji iz Števerjana in Oslavja ter pridelovalci povrtnine iz Štandreža, katerih imena objavljamo na tem mestu:

V kategoriji mladih kmetov sta bila nagrajena Aleksander Klanjšček in Karel Drufovka z Oslavja

Pokrajinsko tekmovanje v obdelavi zemlje in razvoju mehanizacije:

Kategorija velikih kmetij: Carlo Turco, Isola Dosso, 200 tisoč lir.

Kategorija srednjih kmetij: odv. Corrado Campeis, Gradež, Isola Domine, 200.000 lir; Italo Medeot, Moša-Blankiž, 150.000 lir; Vittorio Vriz, Medeja, 100.000 lir; cav. Lino Mattioni, Krmin Ronkada, 50 tisoč lir; dr. Michele Formentini, Števerjan, 50.000 lir.

Kategorija malih kmetij: Severino Juri, S. Pier d'Isonzo, 150.000 lir; Antonio in Mario Antonini, Gradež Fossalon, 100.000 lir; Umberto Tognon, Grado Boscat, 75.000 lir; Alojz Bužinel, Krmin, 50.000 lir; Giovanni Ghirardo, Grado Boscat, 40.000 lir; Giovanni Bracco, Krmin Bračan 40.000 lir; Giusto Gerin, Villesse 40.000 lir; Roberto Martellos, Romans d'Isonzo, 35.000 lir; Riccardo Spessot, Farra d'Isonzo 30.000 lir; Cristiano Gratton, S. Canzian d'Isonzo, 30.000 lir; Vito Morgut, Romans d'Isonzo (Versa), 30.000 lir; Enrico Bracco, Krmin Bračan, 30.000 lir.

Pokrajinsko tekmovanje mladih kmetov in mladih gospodinj:

Giancarlo Scarpin, Farra Villanova, 100.000 lir; Adriano Drius, Krmin Sv. Kvirin, 75 tisoč lir; Egidio Bragagnolo, S. Pier d'Isonzo, 50.000 lir; Aleksander Klanjšček, Oslavje, 25.000 lir; Karel Drufovka, Oslavje, 25.000 lir; Edgardo Cantarut, Krmin Bračan, 25 tisoč lir.

Ana Brumat, Gorica, 100.000 lir; Maria Paulin, Gorica, 75 tisoč lir; Maria Assunta Danelut, Isola Morosini, 50.000 lir; Renata Sturnin, Starancan Dobbia, 25.000 lir; Bruna Berton, Romans Versa, 25.000 lir; Adele Lebus, Medeja, 25 tisoč lir; Alessandra Bottacin, Isola Morosini, 25.000 lir.

Seznam vinogradnikov na X. vinski razstavi v Sieni, ki so prejeli diplomo za leto 1960:

«Castello di Spessa», Kapriva; Piave-Isonzo S.p.A., Villanova pri Fari; SATCA, Angoris pri Krminu; «A. Cerutti», Villa Russi pri Kaprivi; grof Attems, Ločnik; Antonio Banello, Bračan; pokrajinski kmetijski konzorcij v Gorici.

Diplomo za razstavo sadja in zelenjave v Veroni 1960. leta so sprejeli naslednji sadjarji:

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Gorici; Trgovska zbornica; poskusno središče za zelenjavo in sadje v Gorici; SATCA; dr. Gino Cosolo, Foljan, Castello di Spessa, Kapriva; «Bennati», S. Canzian; inž. Oscar Brunner, S. Canzian; Tacco, Števerjan; Pietro Martinis, Gradiška; Stanislav Klanjšček, Ivan Ciglič, Bruno Štekar, Anton Humar, Aleks Komjanc, Anton Pintar, Anton Štekar, Štefan Lango, Ivanka Muzić, Valentin Juretič, Karel Gravner, Karel Klanjšček (vsi iz Števerjana); Italo Medeot, Moša Blankiž; Ranieri Tomat, Krmin Bračan; Aldoro Boscarol, Ronke.

Diplome za pridelovalce povrtnine:

Salezijanski zavod v Gorici; Graziano Culot, Gorica; Mario Driossi, Gorica; Giuseppe Zoff, Gorica; Edoardo Tommasi, Gorica; Angelo Paulin, Gorica; Jožef Pavaletič, Gorica, Federico Marvin, Gorica; Sante Brajnik, Gorica; Leopold Lutman, Gorica; Dušan Brajnik, Gorica; sestre Brajnik, Gorica; Vittorio Pinese, Tržič.

Iz Beneške Slovenije

Še tri žrtve belgijskih rudnikov so pred dnevi pokopali v Dreki

Iz najmanjše občine Beneške Slovenije, iz Dreke, ki šteje komaj 1300 prebivalcev, živi štiri sto ljudi v Belgiji. V tej majhni deželi so zaslužili veliko denarja, a na žalost ni bil denar zaslužen samo z «delovno silo», ampak tudi z izgubo zdravja, s krvjo in smrtjo.

Kolikokrat smo že pisali o smrtnih nesrečah, ki so se pripetile v tamkajšnjih rudnikih, koliko naših družin je že jokalo za svojimi, ki so pustili življenje v tej «črni» deželi! Da bi bilo le enkrat konec teh smrtnih nesreč. V zadnjih desetih letih je umrlo več naših ljudi zaradi silikoze, rudarske bolezni, kot pri nesrečah v rudnikih.

Za takšno boleznijo je umrl v četrtek 23. februarja v videmskem sanatoriju 57-letni Pavel Tomazetič iz Dolenjega pri Dreki. Po dolgem garanju po belgijskih rudnikih, je bil končno zaslužil pokojnino, a mu ni bilo dano, da bi jo užival. Pogreb pokojnega Tomazetiča je bil v soboto 25. februarja. Zapušča mlado ženo in otroka.

Niti dobra dva meseca ni od tega, odkar je umrl v istem sanatoriju, zaradi iste bolezni, Tomazetičev svak, Izidor Rukin iz Rukina. Tudi ta je imel pokojnino iz Belgije in zapušča mlado ženo in otroke.

Zaradi silikoze se je zdravil več mesecev v čedadski bolnišnici 42-letni Adolf Tomazetič iz Dreke. Toda, kot je znano, je ta bolezen neozdravljiva. Ko so zdravniki ugotovili v petek 24. februarja, da je pri kraju z življenjem, so odločili, da bi ga svojci odpeljali domov, da bi umrl pod svojo streho, kakor je sam želel. Proti domu so ga odpeljali z rešilnim avtom Rdečega križa, a njegova želja, da bi umrl na domači postelji, se ni izpolnila. Izdihnil je med potjo, in sicer v Škrutovem, pri Sv. Lenartu. Pogreb je bil v Dreki v nedeljo 26. februarja ob navzočnotsi velike množice ljudi. Dodamo naj še, da Tomazetič ni imel pokojnine, ne nobene druge podpore, kljub temu da je delal več let v rudnikih. Zapustil je ženo in otroke v skrajni revščini.

Izguba teh treh rojakov je globoko odjeknila in pretresla vse prebivalstvo, ne samo po naših vaseh, ampak tudi po drugih občinah. Mnogo žena in mater se na tihem joče. V obupu in strahu pričakujejo, kdaj bo na vrsti mož ali sin, kajti pri nas je mnogo «belgijskih» upokojencev, ki komaj dihajo.

Družinam naših treh rojakov, ki so zgubili življenje zaradi pomanjkanja domačega kruha, izražamo iskreno sožalje.

IZIDOR PREDAN

—«»—

Sestanek slov. županov

Včeraj popoldne so se na sovodenjskem županstvu sestali župani Andrej Jarc iz Doberdoba, Hermenegild iz Steverjana in Jožef Češčut iz Sovodenj. Sklical jih je prefekt dr. Nitri, da bi se z njimi pogovoril o nekaterih najvažnejših občinskih zadevah.

—«»—

Saje so se vnele

Včeraj okrog 14. ure popoldne so poklicali goriške gasilce v stanovanje Giovannija Passutto v Ul. Rabatta št. 16, kjer so se v dimniku vnele saje. Po enournem delu so gasilci odstranili nevarnost požara in tudi škoda je bila neznatna.

—«»—

Kap jo je zadela na njivi

Včeraj popoldne okrog 16. ure je nenadoma postalo slabo 55-letni Pierini Nanut iz Ul. Leoni št. 64, ko je delala na njivi blizu doma. Poklicali so avto Zelenega križa, ki je ženo takoj odpeljal proti goriški bolnišnici. Vendar pa niso prišli pravočasno tja, ker je žena že med potjo umrla zaradi srčne kapi.

Po skoro enoletnem presledku

Včeraj začetek zasedanja porotnega sodišča v Gorici

Razprava o prizivu Pellegrinija in Grassettija iz Krmina se nadaljuje v soboto - Danes na vrsti zadeva bolničarja Griona

Včeraj se je ponovno odprla dvorana porotnega sodišča v Gorici, ki ima na dnevnem redu razprave o dveh prizivih.

V prvem primeru, ki so ga začeli obravnavati včeraj, sta sedela na zatožni klopi 28-letni Umberto Pellegrino in 27-letni Giuseppe Grassetti, oba iz Krmina. Že 9. maja lani sta prišla pred porotno sodišče v Gorici pod obtožbo podkupovanja in vohunstva v korist neke tuje države, ter zaradi ilegalnega prehoda meje. Pri razpravi, ki je bila pri zaprtih vratih, ju je sodišče spoznalo za krive in obsodilo Pellegrina na 8 let in 6 mesecev zapora, 60 tisoč lir globe in prepoved javnih služb za pet let; Grassetti pa je bil obsojen na eno leto in 4 mesece zapora ter 20 tisoč lir globe.

Oba sta po razsodbi, ki je bila izrečena 23. maja lani, vložila priziv, o katerem se je, kot rečeno včeraj začela razprava, tudi tokrat pri zaprtih vratih. Včeraj je govoril najprej državni tožilec dr. F. Santanastasio iz Trsta, nato pa odv. Pascoli, ki brani Pellegrina. Razprava o tej zadevi se bo nadaljevala v soboto 11. t.m., ko bo govoril branilec Grassettija, odv. Morghera.

Danes pa bo porotno sodišče razpravljalo o prizivu o zadevi 32-letnega Vinicia Griona, bolničarja v goriški umobolnici. Z razsodbo dne 28. februarja lani je bil Grion popolnoma oproščen vsake krivde v zvezi s smrtjo 84-letnega Alessandra Avianija, ki je umrl v umobolnici; proti tej razsodbi je vložil priziv državni tožilec dr. Grieb in o tem prizivu bodo danes razpravljali.

—«»—

Dosti planincev na izletu v Brda

V nedeljo popoldne so slovenski planinci iz Goriške bili na svojem prvem spomladanskem izletu. V velikem številu so se zbrali v Grojni, od koder so se odpravili na Kalvarijo, kamor so v velikem številu prišli tudi zvesti planinci in planinke iz Podgore. Po gričih in hostah so se odpravili proti Števerjanu. Spotoma so nabrali precej spomladanskega cvetja. K Štekarjevim so prišli z lepimi šopi resja, trobentic, vijolic, žefrana. Čeprav so prehodili dokaj dolgo pot, so bili vsi čili in veseli. Pri Štekarjevih so posedli okoli mize v utici in zapeli nekaj pesmi. Nazaj grede so se ustavili na Bukovju, kjer so si v tamkajšnji gostilni «privezali dušo».

—«»—

Samo denarna kazen za Juventino

Kakor smo že poročali, je sodnik na nedeljski tekmi med Juventino in S. Marcom v Štandrežu izključil iz igre kapetana Juventine Costellija zaradi protestov. Ker je bila nevarnost, da mu ne bodo dovolili igrati kakšno nedeljo, je cvest, da je zveza zaradi tega prekrška prisodila moštvu samo 5.000 lir globe, potolažila navijalce Juventine.

—«»—

Jutri seja občinskega sveta v Gorici

Jutri ob 18. uri bo seja goriškega občinskega sveta, na kateri bodo razpravljali o pravilniku proste cone, ki ga je pristojni organ poslal v odobritev tej ustanovi.

Navadno je prvi spomladanski izlet na velikonočni ponedeljek, tokrat pa so ga zaradi lepega vremena napravili nekaj poprej.

—«»—

Jutri seja občinskega sveta v Gorici

Jutri ob 18. uri bo seja goriškega občinskega sveta, na kateri bodo razpravljali o pravilniku proste cone, ki ga je pristojni organ poslal v odobritev tej ustanovi.

Gradnja Kraškega vodovoda

Poljanci že dobivajo vodo iz Petovelj

Še spomladi bodo zaključena vodovodna dela v Doberdobu

Kot je znano, so bili vaščani iz Poljan doslej vedno navezani za preskrbo z vodo na občinski vodovod v Doberdobu, kar je bilo pri starem vodovodu povezano s to nevšečnostjo, da so ostali često v poletnih mesecih, ko je bila potreba največja, po več ur dnevno brez vode, ker je imel vodovod premajhno zmogljivost.

Da bi v bodoče odpravili to pomanjkljivost, je konzorcij furlanskega vodovoda, ki gradi novo vodovodno omrežje tudi po Krasu, napeljal vodo v Poljane iz Petovelj in že nekaj dni prejemajo Poljanci vodo po novi napeljavi, ki je dovolj velika, da dobava vode ne bo več odpovedala v sušnih mesecih.

Omenimo naj še, da je prejšnjo soboto imel upravni odbor CAFO svojo sejo, katere se je udeležila večina od 15 županov tistih občin, ki so vključene v ta vodni konzorcij. Na seji je predsednik cav. Bressan podal poročilo o delu konzorcija v lanskem letu in o gradnjah, ki so trenutno v teku. S tem v zvezi naj omenimo, da bodo morda že aprila ali maja dobili v Doberdobu vodo po novi napeljavi.

V nedeljo na cesti v Štandrežu

Z motociklom sta zadela v avto in končala v goriški bolnišnici

Lepo vreme v nedeljo popoldne je pripravilo tudi 21-letnega električarja Oskarja Jurena iz Gabrij, da se je odpravil na krajši izlet s svojim motociklom. S seboj je povabil tudi 33-letnega Mirka Kovica iz Štandreža, Ul. Trivignano 24.

Ko sta se peljala po Ul. Carso v smeri proti Štandrežu, sta od strani malo obrsnila avto, ki ga je vozil 25-letni mehanik Damijan Češčut iz Sovodenj. Pri tem trčenju avto in njegov šofer nista imela škode. Pač pa sta končala v goriški bolnišnici oba potnika na motorju. Po trčenju je namreč motociklist izgubil kontrolo nad svojim vozilom in s Kovicem vred sta treščila na tla. Z avtomobilom Zelenega križa so ju odpeljali v bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil, da ima Juren več manjših ran na levi roki, zaradi katerih se bo moral zdraviti pet dni; Kovic pa je odnesel poškodbe na levi nogi in se bo moral zdraviti teden dni.

Vsekakor sta oba imela tudi nekaj sreče, saj bi se trčenje lahko končalo s hujšimi posledicami.

Del občinstva na nedeljski razdelitvi nagrad kmetovalcem naše pokrajine

Otvoritev razstave Jožeta Ceja v dvorani v goriški pasaži

Svečanosti se je udeležilo tudi lepo število Slovencev

V soboto ob 18. uri je bila v razstavni dvorani trgovinske zbornice v goriški pasaži otvoritev prve osebne razstave mladega goriškega slikarja Jožeta Ceja. K otvoritvi je prišlo lepo število ljudi, kakršnega nismo vajeni videti v Gorici ob takih prilikah; med njimi je bilo zlasti mnogo Slovencev, ki mladega slikarja poznajo že iz časov, ko je razstavljal svoje prvence na šolskih razstavah. Tako je pred leti pri šolski razstavi v prostorih Katoliške knjigarne odnesel prvo nagrado. Med prisotnimi je bilo tudi več profesorjev, učiteljev in dijakov, ki so si z zanimanjem ogledali razstavljena dela.

Cej prikazuje na tej razstavi 15 olj z motivi iz narave in življenja, ter 10 akvarelov s podobnimi motivi. To je sicer prva samo njegova razstava, vendar pa je mladi umetnik že večkrat razstavljal skupaj z drugimi, v Gorici in drugod, med drugim tudi v Trstu.

Med sobotno publiko je bilo tudi več drugih slikarjev in umetnostnih kritikov, med katerimi naj omenimo Fulvia Monaia. V nedeljo si je ogledal razstavo tudi goriški župan dr. Bernardis, ki se je zanimal o slikarjevem delu ter mu obljubil pomoč, ko je izvedel, da je brezposeln.

K tej razstavi, ki je odprta do 13. marca vsak dan od 10. do 13. ure in od 16. do 20. ure, se bomo še povrnili.

—«»—

Najdeni predmeti

V trgovini z železnino Bombi na Travniku imajo več predmetov, ki so jih tam pozabili nekateri klienti, med njimi po vsej verjetnosti tudi iz Jugoslavije. Med drugim je nekdo pustil tam usnjeno aktovko z nekaj pipami in drugimi potrebščinami za kopalnico ter štiri pare kranjskih klobas; nekdo drugi je pustil flanelasto srajco itd.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik kakšnega od teh predmetov, ga lahko dvigne v omenjeni trgovini.

—«»—

Jutri cepijo na Vrhu živino proti slinavki

Jutri ob 8. uri bo občinski živinozdravnik dr. Vida nadaljeval s cepljenjem goveje živine v sovodenjski občini. Doslej so cepili že vso živino razen na Vrhu, ki pride na vrsto v sredo. Živinorejci plačajo za vsako cepljeno žival 200 lir, za pomagača pa še 25 lir.

Čitajte in širite
PRIMORSKI DNEVNIK

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 17.00: «Neapeljski zaliv», C. Gable, S. Loren in V. De Sica. Panoramsko platno v barvah.

VERDI. 17.00: «Velika olimpiada», dokumentarni film v barvah o olimpijskih igrah v Rimu.

VITTORIA. 17.00: «Rdeča usta», G. Ferzetti in C. Hauffmann. Italijanski film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Skrivnost Sierra dorade», celovečerni braziljski dokumentarni film. Cinemascope v barvah.

MODERNO. 17.00: «Izkrcal se je mornar», A. Griffith in E. Farr.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Pontoni-Bassi, Raštel št. 26, tel. 33-49.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 19,6 stopinje nad ničlo ob 14.15, najnižja p aeno pod ničlo ob 6.20. Vlage je bilo 47 odstotkov.

Šport

Peto povratno kolo nogometnega prvenstva A-lige

Inter in Juventus uspešna Hladna prha za Milančane

Tudi Roma uspešna na lastnih tleh - Ponoven uspeh Videmčanov

A LIGA

IZIDI

*Atalanta-Milan	2-0
*Bari-Torino	1-0
*Catania-Bologna	1-0
*Inter-Lazio	7-0
*Juventus-Fiorentina	3-0
*Padova-L.R. Vicenza	2-1
*Roma-Napoli	2-0
*Sampdoria-Spal	1-1
*Udinese-Lecco	2-0

LESTVICA

Inter	22	15	5	2	56	14	35
Juventus	22	14	4	4	47	27	32
Milan	22	12	5	5	50	27	29
Roma	22	12	5	5	47	29	29
Catania	22	11	5	6	34	29	27
Fiorentina	22	10	5	7	34	22	25
Sampdoria	22	9	6	7	30	34	24
Atalanta	22	7	8	7	26	25	22
Padova	22	9	3	10	29	30	21
Bologna	22	8	5	9	30	33	21
Vicenza	22	6	7	9	21	36	19
Napoli	22	5	8	9	21	28	18
Torino	22	5	7	10	21	30	17
Spal	22	5	7	10	25	38	17
Udinese	22	6	5	11	23	38	17
Lecco	22	4	8	10	19	36	16
Bari	22	4	7	11	14	26	15
Lazio	22	3	6	13	21	46	12

Prihodnje tekme (12.3.1961)
Atalanta-Roma, Bologna-Bari, Fiorentina-Catania, L.R. Vicenza-Udinese, Lazio-Sampdoria, Lecco-Inter, Milan-Juventus, Napoli-Spal, Torino-Padova.

B LIGA

IZIDI

*Alessandria-Prato	1-0
*Brescia-Foggia	1-0
*Como-Palermo	0-0
*Marzotto-Catanzaro	0-0
*Messina-Triestina	1-0
*Novara-Verona	0-0
*Mantova-Parma	2-1
*Reggiana-Pro Patria	4-2
*Sambened.-Simmonza	1-0
*Venezia-Genoa	4-0

LESTVICA

Mantova	24	11	8	5	27	16	30
Palermo	24	6	16	2	30	18	28
Messina	24	9	10	5	28	20	28
S. Monza	24	9	9	6	20	13	27
Venezia	24	11	5	8	30	22	27
Reggiana	24	10	7	7	40	35	27
Samen.	24	9	8	7	24	23	26
Novara	24	9	7	8	21	30	25
Catanzaro	24	9	6	9	28	28	24
Como	24	8	8	8	23	26	24
Brescia	24	8	7	9	30	21	23
P. Patria	24	7	9	8	26	26	23
Alessandr.	24	8	7	9	28	25	23
Prato	24	7	8	9	22	24	22
Triestina	24	6	10	8	15	22	22
Parma	24	6	9	9	22	20	21
Genoa	24	9	10	5	27	26	21
Verona	24	5	9	10	17	31	19
Foggia	24	5	8	11	19	29	18
Marzotto	24	5	5	14	17	38	15

Prihodnje tekme (12.3.1961)
TRIESTINA-VENEZIA, Foggia-Parma, Genoa-Alessandria, Messina-Marzotto, Palermo-Catanzaro, Prato-Como, Pro Patria-Ozo Mantova, Reggiana-Brescia, S. Monza-Novara, Verona-Sambenedettese.

Športne stave

TOTOCALCIO

Atalanta-Milan	(2-0)	1
Bari-Torino	(1-0)	1
Catania-Bologna	(1-0)	1
Inter-Lazio	(7-0)	1
Juventus-Fiorentina	(3-0)	1
Padova-Lanerossi	(2-1)	1
Roma-Napoli	(2-0)	1
Sampdoria-Spal	(1-1)	X
Udinese-Lecco	(2-0)	1
Como-Palermo	(0-0)	X
Venezia-Genoa	(4-0)	1
Pisa-Livorno	(1-4)	2
Siracusa-Cosenza	(1-1)	X

KVOTE:
13 — 140.500
12 — 7.632 lir

TOTIP

1.	— 1.	Karima	X
	— 2.	Egir	2
2.	— 1.	Pinkoya	1
	— 2.	Rosminiana	2
3.	— 1.	Nebulio	X
	— 2.	Falcuccio	1
4.	— 1.	Gulova	X
	— 2.	Milton	1
5.	— 1.	Abate	1
	— 2.	Miss Frine	2
6.	— 1.	Aut Aut	2
	— 2.	Oro del Reno	X

KVOTE:
12 — 948.684
11 — 62.816
10 — 6.124 lir

Peto povratno kolo nogometnega prvenstva A-lige ni prizaneslo milanski enajstorici, ki je odšla v Bergamo optimistično razpoložena, prepričana da ji tudi na tistem igrišču ne bodo mogli priti do živega. Hladna prha pa je že prišla v 20' prvega polčasa, ko je Longoni prvič presenetil Ghezzija. Tedaj položaj ni bil tako obupen, postal pa je nemogoč v 40', ko je Maschio iz 11-metrovke povečal rezultat in s tem obsodil Milan na poraz.

Spodrsljaj enajstorice, ki je bila vedno med favoriti za naslov, je koristil predvsem trem moštvom: Interju in Juventusu, ki sta sicer vodila na lestvici pred njo in Romi, ki je tako z istim številom točk dohitela Milan. Inter je tudi v nedeljo spravil v mrežo gostujočega Lazia več kot pol ducata golov. Gostje so znali odvračati besne napade domačinov do 43' prvega polčasa. Tedaj so prvič klonili in serija Interjevih golov se je nadaljevala v drugem polčasu enakomerno in brez usmiljenja, dokler se ni končala pri 7:0.

Če je Inter še bolj utrdil s to zmago položaj vodilnega moštva, Juventus ni hotel zaostati in se je v borbi s Fiorentino na domačih tleh oddolžil za poraz, ki so mu ga zadali nedeljski gostje v prvem delu prvenstva za zidovi florentinskega stadiona. Če je Juventus v prvi tekmi klonil 3:0, je tudi Fiorentina v nedeljo odšla z igrišča poražena z istim rezultatom. Domačini so vse tri dosežke dosegli v prvem delu igre, ko so ostali zaradi poškodbe odličnega Emolija z desetimi igralci. Zaradi številčne premoči gostov domačini niso mogli več priti do gola in so se zadovoljili z rezultatom, ki ne potrebuje obširnih komentarjev.

Nogometna nedelja ni prinesla nobenega presenetljivega rezultata in vse tekme z izjemo Sampdoria-Spal so se končale v prid domačih moštev. Samo enajstorica iz Ferrare si je znala na igrišču v Genovi izsiliti neodločen izid, ki ji je pripomogel, da se je Spal obdržal na isti stopnici lestvice, kot je bil poprej.

Čeprav Roma še ni našla pravega ritma in kolesja njenega napada niso delovala kot v začetku tega prvenstva, je vendarle vseeno odpravila neapeljsko moštvo z 2:0. Sicer so se Neapeljčani dolgo časa uspešno upirali in so morda tudi upali na neodločen rezultat, ko sta jim najprej Lojacono in kasneje Pestrin odvzela vsako upanje.

Tudi Bari je prišel do zmage na domačih tleh nad Torinom, ki pa je moral zaradi izključitve svojega vratarja igrati z desetimi možmi. Ta izključitev je poživila igralce, ki so veliko bolje zaigrali kot v prvem delu igre, a vseeno niso mogli prebiti odlične in pazljive obrambe domačinov. Tudi Cataniji je bila usoda mila, ker je bolj s srečo kot po lastni zaslugi odpravila s piclo razliko enega gola sicer precej šibke goste iz Bologne. Medtem ko so domačini prevladovali v prvem polčasu, so v drugem prevzeli vajeti igre gostje, ki pa kljub vsemu niso mogli zadeti v cilj.

V derbyju z moštvom Lanerossi iz Vicenze si je Padova zasluženo priborila zmago, ki pa je bila že vnaprej predvidena. Domačini so se zadovoljili z rezultatom 2:0 in so zato nekoliko popustili, kar so izrabili gostje, ki so tik pred končnim žvižgom dosegli s Puie častni dosežek.

Nedeljsko nogometno kolo se je uspešno zaključilo tudi za Udinese, ki je z jasnim 2:0 odpravila direktne tekmece na dnu lestvice Lecco. S to zmago so Videmčani izpodrinili Lecco niže, medtem ko so se oni dvignili in zasedli mesto, ki je do nedelje pripadalo prav gostom. Enajstorica iz Lecca je prišla v Videm z najboljšim namenom, da si izsili neodločen rezultat, kar se je videlo že v prvih minutah igre, ko so gostje pokazali taktiko hermetično zaprte obrambe. Videmčane, ki so bili v dobrem dnevu, to ni motilo in so najprej po zaslugi Segata v 26' prvega polčasa in nato še z Bettinijem v 32' drugega dela igre prisilili goste ne samo na kolena, temveč tudi na to, da so jim prepustili njihovo vsekakor bolj varno mesto v lestvici.

* * *

BEOGRAD, 6. — Na današnji seji sveta za telesno kulturo so sklenili, da bodo organizirali prihodnje leto v Beogradu evropsko prvenstvo v košarki, ki naj bi bilo od 29. aprila do 10. maja in od 10. do 16. septembra VII. evropsko prvenstvo v atletiki.

Zaključena smučarska prireditev v Kranjski gori

V slalomu očitna premoč Avstrijcev s Falchom, Stieglerjem in Schranzem

Na četrtem mestu Italijan Gartner - Najboljši Jugoslovan Križaj na 12. mestu

KRANJSKA GORA, 6. — V nedeljo se je v Kranjski gori končalo I. mednarodno tekmovanje v veleslalomu in slalomu. V slalomu je nastopilo 46 smučarjev iz 8 držav. Štirje tekmovalci so bili diskvalificirani, devet pa jih je med tekmovanjem odstopilo.

Proga za to drugo alpsko disciplino na sporedu na Vitrancu je bila prav tako pripravljena. Tudi vremenske razmere so bile v dopoldanskih urah odlične. Nekaj minut pred 10. uro je bilo na Vitrancu vse nared: tekmovalci, sodniki in gledalci, ki jih je bilo okoli 10.000.

Že predvozača Drago Jemc in Aleš Guček sta pobrala prvi aplavz. Tekmovanje samo bi moral začeti Avstrijec Zimmermann, ki pa je zadnji hip odpovedal udeležbo, ker se je izkazalo, da sobotni padec vendarle ni ostal brez posledic.

Tako je prvi zasmučal po bregu zahodnonemški tekmovalec Behr, ki je z odlično preizkušnjo dosegel čas 66". Hitreje od njega niso smučali ne Norvežan Holm ne Poljak Trzebunia ne odlični Italijan Senoner. Muhasti žreb je tudi na tem tekmovanju tekmovalcem pokazal «zobe». Največji favoriti — ta sodba se je izkazala na koncu tekme za pravilno — so potegnili zaporedne startne številke: 8 Stiegler, 9. Gartner, 10. Falch in 11. Schranz. Že Stiegler je bil hitrejši od Nemca Behra. Kot deseti se je pognal Avstrijec Falch — medtem je bil Gartner hiter «samo» s 67"3 — in se z drznimi zavoji in za slalom skoraj neverjetno brzino spuščal proti kozolcu na Bukovniškem travniku. Ko je njegova senca pretrgala žarek svetlobe na merilni napravi, so ure pokazale odličen čas — 62"4. Za spoznanje počasnejši od njega je bil Helmut Schranz — 62"6.

Tekmovalec za tekmovalcem je švigal mimo, toda med mnogimi gledalci ni bilo nikogar več, ki bi verjel, da bi še kdo izmed «drugokategornikov» lahko spremenil vrstni red najboljših v prvem teku. Nekaterim se je sicer posrečilo približati se Falchu in ostalim na nekaj sekund, vendar so visoke startne številke opravile svoje. Najhitrejši od smučarjev «v senci» je bil mladi, izredno nadarjeni Švicar Herwig.

Med Jugoslovani velja predvsem omeniti Petra Križaja, ki se je vzlic visoki startni številki — 32 — uvrstil na odlično 13. mesto. Tudi Lakota je prvi tek začel dobro, vendar mu je v sredini proge spodrsnilo in je zdrsnil z nje. Jugoslovanski prvak je tedaj menil, da je zgrešil vratica in je po nepotrebnem krenil navzgor do njih ter šele potem nadaljeval pot. Pa tudi tako se je po prvi vožnji uvrstil na 18. mesto. Izkazali so se v tem delu tekme še Jamnik in Dornik, odličen pa je bil tudi Limovšek s 16. mestom.

Kakor so vsi pričakovali, je bil nedeljski spopad v slalomu še mnogo lepši in boljši od veleslaloma. Falch je bil tudi v drugem spustu najhitrejši, vendar je Stiegler potisnil mladega rojaka Helmuta Schranza na tretje mesto. Tudi Gartner in Behr sta bila prav dobra. Gledalci so nestrpno pričakovali drugi start Lakote, ki je tokrat smučal prav tako hitro kakor «veliki». Tudi Križaj se je še enkrat izkazal in dokazal, da je bil uspeh pri prvem poskusu plod njegovega znanja, ne pa srečnih okoliščin.

REZULTATI

1. FALCH 127"3
2. Stiegler 130"4; 3. Schranz H. (vsi Avstrija) 130"5; 4. Gartner (It.) 134"3; 5. Behr (Z.N) 137"2; 6. Holm (Norv.) 137"2; 7. Muckenschnabl (Avstr.) 137"8; 8. Herwig (Svica) 138"0; 9. Trzebunia (P.) 139"2; 10. Glaner (Z. N.) 140,9.

Jugoslovani: 12. Križaj 141"4; 15. Limovšek 145"4; 17. Lakota 145"8; 19. Šumi 146"2; 23. Nograšek 155"3 itd.

ZA SVETOVNI NASLOV

Fullmer premagal Raya Robinsona p. t.

LAS VEGAS, 6. — Gene Fullmer je ohranil naslov svetovnega prvaka srednje kategorije (za NBA) s tem, da je po točkah premagal Raya Sugarja Robinsona. Ta je bil že četrti dvoboj za naslov med Robinsonom in Fullmerjem. Prejšnji se je zaključil neodločeno, medtem ko so sodniki sedaj enodušno pripisali zmago boljšemu Fullmerju, kateremu je le malo manjkalo, da ni spravil svojega nasprotnika k. o.

NAMIZNI TENIS

Snoči so se nadaljevala srečanja drugega dela namiznoteniškega turnirja za pokal Istrie. V tretjem kolu včerajšnjega turnirja so izpadli vsi predstavniki ostalih društev, tako da so ostali za nadaljevanje samo štirje igralci Bora in sicer Milič, Ukmar, Boris Košuta in Tomšič. Zanimivo je, da je Boris Košuta odpravil nevarnega Dominicija

Turnir se bo nadaljeval danes ob 20.30 v Ul. S. Pellico.

Nekaj sinočnjih rezultatov:
Košuta E. - Pertot 2:0 (21:10, 21:7)
Krevatin D. - Sirca 2:0 (21:8, 21:14)
Ukmar - Giacoz 2:0 (21:17, 21:10)
Tomšič - Romagnoli 2:0 (21:4, 21:13)
Vitez - Stanissa 2:1 (21:16, 12:21, 21:14)
Ukmar - Colcina 2:0 (21:11, 21:19)
Tomšič - Pecar 2:0 (21:19, 21:14)
Milič - Stacul 2:1 (21:17, 20:22, 21:11)
Tomsič - Forgini 2:0 (21:11, 21:12)
Košuta B.-Dominici 2:0 (21:16, 21:15)

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu

Kanada in Sovjetska zvez vodita v skupini najbolj

Visoka zmaga Romunije nad Jugoslavijo - Neodloč med Italijo in Veliko Britanijo

ŽENEVA, 6. — Danes se je turnir svetovnega prv hokeju na ledu nadaljeval samo z igranjem tekem B C skupine. Največji rezultat je dosegla Romunija, ki je pravila Jugoslavijo s poraznim 12:1 (2:0, 4:1, 6:0).

Italija, ki je igrala z Anglijo, ni mogla preko neodločenega izida 3:3 (2:3, 0:0, 1:0) ki pa ji je zadostoval, da je obdržala prvo mesto v začasni lestvici B skupine. Izdatno zmago si je privoščila tudi Francija, ki je Belgijcem nasula v mrežo najprej dva gola in nato še dvakrat po štiri tako, da se je srečanje končalo z okroglim 10:0. Tudi Holandska je praznovala zmago nad Južno Afriko z 8:4 (2:1, 1:1, 5:2).

V zadnjih dveh tekmah dneva je Švica premagala Avstrijo 9:1 (5:2, 2:0, 2:1), Norveška pa Poljsko 5:3 (2:1, 2:1, 1:1).

V nedeljo, ko so odigrali tekme A skupine, so bili doseženi naslednji rezultati: Kanada-Zah. Nemčija 9:1 (1:1, 3:0, 5:0).

Sovjetska zveza - Švedska 6:2 (3:2, 2:0, 1:2)

ČSSR - ZDA 4:1 (1:0, 1:0, 2:1).

Med sestankom članov mednarodne zveze za hokej na ledu so sklenili poveriti organizacijo svetovnega prvenstva v hokeju za 1963. leto Švedski. P venstvo bo v Stockholmu.

—«»—

Za pokal velesejemskih

Inter za povratno sreča v sredo v Beograd

BEOGRAD, 6. — Sel vec nogometne reprezentance Beograda Mitič je izbral za povratno srečanje za pokal velesejemskih mest z Interjem bo v sredo, naslednje moštvo: Šoškič; Jusufi, Šijakovič, loperovič, Durkovič, Skoblar, Antič, Galič, in Mihajlovič.

ŠAH

ZAGREB, 6. — V hrv prestolnici se je nadalj šahovsko prvenstvo Jug je z odigranjem partij končalo la. Danes se je končala partija med Trifunovičem Čiričem, ki sta si razdelila ko. V ostalih srečanjih ložaj še nejasen. Puc igra nes kot črni z Bertokom sko partijo.

Vodstvo B-lige še vedno v rokah Mantovancev

V Messini nezaslužen poraz tržaške enajstorice z 1:0 (0:0)

Z nedeljsko zmago se je Messina vsidrala na tretje mesto - Katastrofa Genoe v Benetkah

Triestina, pa čeprav se je dolgo časa odlično branila, ni mogla rešiti rezultata, ki si ga je nadejala. Sistem zaprte obrambe je že bil dovolj jasen dokaz, da nameravajo tržaški gostje prisiliti domačine iz Messine na delitev točk. In ko je kazalo, da se bo to tudi zgodilo, so domačini presenetili Tržačane in jim enkrat pretresli mrežo, kar je zadostovalo za poraz, ki je imel za Triestino še to neljubo posledico, da je zdrknila v razpredelnici prvenstva B-lige s 13. na 15. mesto.

Triestina bi lahko v Messini tudi zmagala, če bi znala izrabiti številčno premoč zaradi poškodbe, ki je doletela v 25' prvega polčasa srednjega krilca in kapetana domačinov Cardillera. Ta igralec si je namreč nategnil mišice, zaradi česar je moral prepustiti svoje mesto Spagniju, medtem ko je sam šel na krilo, od koder pa je malo ali skoraj nič pomagal svojim klubskim tovarišem. Igralci v rdečih majicah so do poškodbe nasprotnikovega igralca vztrajali s sistemom igre 3-3-4 in včasih tudi s 3-4-3 s Fogarjem, Rebizzijem in Fortunatom v napadu, medtem ko je imel Trevisan nalogo vzdrževanja zveze med krilsko in napadalno vrsto. Sploh pa je Triestina zaigrala s Sadarjem na krilu, a ta igralec je takoj ob začetnem žvižgu prevzel mesto Rocca, ki je imel številko 6 na majici. Rocco se je tako premaknil naprej in je postal angel varuh nevarnega srednjega napadalca Messine Carminatija. Bilo je jasno, da bo Triestina skušala s protinapadi Trevisana priti do presenečenja.

Domačini so takoj razumeli, da bo težko spraviti Tržačane na kolena in so tudi oni nekoliko ojačali, morda bolj iz previdnosti kot iz potrebe, ozadje njihovega moštva. Sicer so imeli domačini to prednost, da ni bilo treba kriti tržaško levo krilo, zaradi česar ni imel Dotti nobenih drugih skrbi kot zalagati napad in še posebno Carminatija z ugodnimi žogami.

Začetek igre je potekel v premoči domačinov, ki so stisnili Tržačane v obrambo. Le tu pa tam so se ti rešili obleganja in pošiljali naprej posebno hitrega Trevisana. Kljub vsem poskusom ni prišlo do gola in prvi polčas se je končal v zadovoljstvo tržaških igralcev. V začetku drugega dela igre pa je Triestina šla v napad, ki je ostal brez posledic. Z istim rezultatom so se zaključili tudi napadi domačinov, katerim so Tržačani včasih odgovarjali tudi z grobo igro. V tem delu igre je imel tržaški vratar precej dela in domačini so spodbujeni od domačih navijačev vztrajali v napadu do 27', ko jim je uspelo izvesti akcijo, ki se je zaključila z žogo v tržaški mreži. Po Landonijevem udarcu z glavo, katerega je De Min odbil v polje, je Ciccolo prišel do žoge in jo poslal preko glave treh tržaških branilcev in tudi vratarja tik pod prečko v vrata. Tržačane je ta gol zmedel in malo je manjkalo, da niso drugič klonili.

Kmalu pa so se prebudili in so sprožili ofenzivo, da bi prišli do izenačenja. Po hitri akciji je Fogar poslal žogo mimo vratarja gostov proti vratom, toda tik preden je šla preko bele črte, jo je Spagni poslal zopet v polje. Tržačani so sicer zahtevali priznanje gola, toda sodnik je bil nasprotnega mnenja. Jezni zaradi tega so vztrajali in besno napadali, toda priložnosti za dosego izenačenja, ki bi morda najbolj odgovarjal stanju na igrišču, niso znali ali tudi niso mogli izrabiti.

* * *

Nedeljski nasprotnik Triestine Messina se je s to zmago dvignila više v lestvici, kar se je zgodilo tudi s Palermom, ki se je po neodločenem izidu srečanja v Comu obdržal na drugem mestu in je potrdil resno hipoteko na vodilno mesto, ki trenutno pripada presenetljivemu moštvu OZO iz Mantove.

Mantovanci so v nedeljo z večjo lahkoto kot je razvidno iz izida odpravili Parmo, s čimer so še bolj utrdili položaj prvega v lestvici. Kljub temu pa odslej ne bodo imeli miru, ker ima Palermo najresnejši namen izpodriniti severnjake s prvega mesta in se sam vsidrati na čelo. Nadaljnji potek prvenstva bo pokazal, če se bo to posrečilo predstavnikov sicilijanskega nogometa.

Kot v najvišjem prvenstvu, tudi v tem ni bilo nobene zmage na tujih igriščih, pa čeprav je treba zabeležiti tri neodločene izide in sicer Palerma v Comu, Catanzara na igrišču zadnjega Marzotta in Verone v Novari.

Ostale tekme so se končale po predvidevanju z zmago Alessandrie nad Pratom, Brescie nad Foggio, Reggiane nad Pro Patrio, Sambenedettese nad Simmenthalom iz Monze in tudi Venezie nad Genoo. Posebno ta zmaga preseneča, ker so morali kloniti pred neverjetno učinkovitim napadom domačinov, ki so jim spravili v mrežo kar štiri žoge.

Za jugoslovanski nogometni pokal

25. maja finalno srečanje med Varteksom in Vardarjem

Presenetljiva poraza obeh splitskih predstavnikov

Polfinale jugoslovanskega nogometnega pokala je prinesel kar dve senzaciji: varaždinski Varteks je v podaljšku igre premagal splitskega Hajduka 2:0 in se bo v finalu v Beogradu 25. maja pomeril z Vardarjem, ki na domačem igrišču ni imel večjih težav z drugim splitskim prvoligašem «Splitom».

VARTEKS : HAJDUK
2:0 (0:0, 0:0)

Odločitev v Varaždinu je prišla šele v drugem polčasu, čeprav je bil Hajduk skozi vso tekmo v premoči, medtem ko se je Varteks le branil. O tem najlepše priča tudi razmerje kotov 11:2 za Hajduk. Ko je kazalo, da bo Varteks v podaljšku poražen do tal, saj so se njegovi igralci povsem umaknili v obrambo, je v 110. minuti Rojnik nepričakovano zabil za svoje prvi gol tekme. Igralci Hajduka so po prejetem golu igrali zbegano in tako je Jurič v 119. minuti nespretno posredoval in žoga se je po Svibenovem strelu znašla v mreži.

VARDAR : SPLIT
5:2 (2:1)

Vardar, ki je že skoraj obsojen na odhod v drugoligaško družbo, si je zagotovil zmago v 56. in 57. minuti, ko je po vodstvu 3:1 z dvema goloma v dveh minutah zapečatil usodo gostov. Toda ko je že vse kazalo, da bodo gledalci priče prave katastrofe splitskega prvoligaša, so pričeli napadalci Vardarja po nepotrebnem kombinirati in tako so bili igralci Splita, ki so se vse do konca tekme zagrizeno borili, da bi zmanjšali razliko, v zadnjih 10 minutah igre gospodarji na igrišču.

Košarkarska nedelja v znaku presenečenj

Med moškimi poraz Virtusa med ženskami pa Triestine

Sedemnajsti poraz moške ekipe tržaške Ginnastice

Še nikoli ni bilo v enem samem dnevu toliko nepričakovanih rezultatov: v prvi ligi izreden uspeh Livorna, ki je na svojih tleh premagal Virtus, v A-ligi zmaga goriške Safog nad tržaškim Don Boscom, v ženskem prvenstvu pa zmaga Hausbrandta nad Ginnastico.

Začnimo kar po vrsti, v najvišjem moškem tekmovanju razen poraza najboljše bolonjske peterke nekoliko preseneča zmaga drugega bolonjskega moštva nad padovansko Petrarco, pa čeprav so do te prišli šele v podaljških.

Z zmagama Livorna in Gire je na predzadnjem mestu ostal samo Lazio, katerega naloga postaja iz tedna v teden težja. Livorno se je vsidral v varno cono, medtem ko bo morala Gira kljub točki prednosti zelo paziti, ker nima ugodnega tekmovalnega koledarja. Na ostalih igriščih vse po predvidevanem tiru.

Stella Azzurra - Triestina
71 : 61

Še enkrat, to je sedemnajstič, je Triestina zapustila igrišče poražena. Je ta rezultat pravičen? Da. Čeprav so domačini igrali tokrat morda bolje kot po navadi, je bil nivo njihove igre še vedno mnogo nižji od povprečne ravni ostalih italijanskih prvoligaških klubov. Nedeljska tekma je bila le nekoliko izboljšana kopija vseh ostalih srečanj, kar smo jih videli v športni palači razstavišča. Domačini so se enakovredno kosali le v prvih minutah igre, nato je njihov elan popustil in nasprotniki so imeli prosto pot v koš in so si polagoma nabrali precejšnjo prednost, ki jim je dovolila mirno nadaljevanje tekme.

Trener Ghietti je dolgo časa pripravljal Ruprechta (zadnje čase izven forme) za ponovni nastop. Priznati moramo, da se je del Ghietijeve zamisli uresničil. Ruprecht je zaigral res dobro in prepričljivo. Njegova navzočnost je spodbudila tudi ostale igralce, a vse je bilo zaman. Stella Azzurra z Borghettijem, Marinozzijem in Spinettijem je bila vse premočna za tržaško moštvo.

Gostje so takoj v začetku nabrali nekaj točk prednosti, a ko je prišel na igrišče Ruprecht, so domačini znatno popravili svojo igro, nadoknadili razliko in sami prešli v vodstvo s 15-12. To stanje pa se je kaj kmalu spreobrnilo in Tržačani niso več dohiteli svojih nasprotnikov.

Pet minut pred koncem pa se je Borghetti ponesrečil in je moral zapustiti igrišče: Tržačani so izkoristili priliko, se spustili v močan napad in zmanjšali razliko do samih 10 točk.

Ostali rezultati:

Simmenthal - Lanco	**70-58**
Ignis - Lazio	**92-67**
Livorno - Virtus	**78-74**
Gira - Petrarca	**74-68**
Fonte Levissima - Biella	**66-59**

Moška A-liga

Tržaški Don Bosco, ki je preteklo nedeljo na lastnem igrišču premagal vodečo Goriziano in tako postavil svojo kandidaturo za dokončno zmago, je doživel v nedeljo grenko presenečenje na goriških tleh v borbi s peterko Safoga.

Tržačani so začeli prav dobro. Vse je kazalo, da bodo v nekaj minutah spravili na kolena domačine. Ko pa so ti spoznali svoje napake in vtaknili v moštvo Roso na Punterijevo mesto, je ekipa zaigrala mnogo bolje in v kratkem spreobrnila rezultat v svojo korist. Zaman so si Tržačani prizadevali, da bi zamašili luknje v svoji obrambi; domačini so bili nevzdržni in na koncu so želi povsem zasluženo zmago.

V Vidmu je Goriziana, čeprav v podaljških, zlomila odpor domače Ginnastice.

Rezultati:

Goriziana - Udinese	**56-48**
Stamura - Ravenna	**77-57**
Treviso - Imola	**60-55**
Safog - Don Bosco	**81-70**

Ženska liga

V ospredju ženske lige je rezultat srečanja Hausbrandt - Ginnastica. Ginnastica je pokazala že v nedeljo proti videmskemu moštvu, da trenutno ni v najboljši formi, vendar nihče ni predvideval, da bo spet klecnila in zgubila v tekmi z ekipo Hausbrandta, ki je bila doslej le dvakrat uspešna.

Pod vodstvom Baitzove so predstavnice Hausbrandtove ekipe prav dobro zaigrale sebno Roheggerjeva je krasne priložnosti za re nje in kar je važno, jih mudila. Nasprotnice niso jasnih idej in zaman so se šale upirati napadalnim po rom.

Ostali dve tržaški ekipi prav sta obe igrali na doma tleh, sta morali prepustiti izkupiček svojim nasprotnic

Zmaga Videmčank nad C je bila povsem pričakovana, vendar visoki rezultat ča o popolni premoči skega moštva.

Igralke iz Vicenze so sprotno prišle v Trst brez kega upanja; vrnile pa so domov z lepo zmago nad ki je zaigrala zelo slabo lahko štejemo ta njen za najslabšega v letošnji zoni.

Rezultati:
Vicenza Julia
Udinese CMM
Hausbrandt - Ginnastica

Ob veliki udeležbi in lepem vremenu

Tek slovenskih dijakov čez drn in strn na Livadi

Razdeljeni so bili v dve skupini - Štirje najboljši tekači bodo 18. marca nastopili na pokrajinskem tekmovanju na Rojcah

V soboto ob 15.30 je bilo na Livadi tekmovanje slovenskih šol v teku čez drn in strn, ki ga je pripravil športni odsek slovenskih šol. Prvi štirje tekmovalci, ki so dovolj stari, bodo sodelovali na pokrajinskem tekmovanju v teku čez drn in strn 18. marca na Rojcah.

Izredno lepo vreme ter veliko število tekmovalcev, 23 po številu, je pripomoglo k izrednemu športnemu dogodku. Tekmovalna proga je bila speljana po Ul. Campi in Ul. Levada in je bila dolga 1.100 metrov. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini; v 1. so bili dijaki nižje gimnazije in strokovne šole, v 2. pa dijaki učiteljišča, gimnazije in liceja.

Sodnijski zbor, sestavljen iz prof. Krannerja, Jerkića, profesorja in profesorice Bratina, Bratuševe, Vižintina, Bukovca in Bolčine, je sestavil na podlagi doseženih rezultatov naslednjo lestvico:

1. skupina: 1. Tence, nižja gimnazija, 3'18"1; 2. Švab, n. g., 3'19"2; 3. Bensa, strokovna šola, 3'22"; 4. Mozetič, n. g., 3'22"7; 5. Pavlin, strok., 3'28"8; 6. Gergolet A., strok., 3'29"8; Laurenti, strok., 3'30"4; 8. Sošol, n. g., 3'32"4; 9. Baša, n. g.; 10. Prinčič, n. g.; 11. Predan, strok.; 12. Ballus, strok.; 13. Valentinčič, n. g.

2. skupina: 1. Devetak L., učiteljišče, 3'34"; 2. Devetak V., licej, 3'35"4; 3. Devetta V., učit., 3'36"2; 4. Pintar, licej, 3'40"1; 5. Lavrenčič, licej, 3' in 44"9; 6. Pavlin D., licej, 3' in 49"3; 7. Gergolet M., gimnazija, 3'56"2; 8. Mikulus D., gimnazija, 4'01"; 9. Terpin R., gimnazija, 4'06"; 10. Marinig, učit.

Na podlagi rezultatov, ki so jih dosegli štirje tekmovalci za nižjo gimnazijo in štirje za strokovno šolo, je strokovno šolo, je strokovno premagala 41:35.

—«»—

GORIŠKI NOGOMET

Nepotreben poraz Hausbrandt-Sovodnje 3:0

Sovodenjci so odigrali deljo eno najslabših Kajti da so izgubili Hausbrandtu, ki je lestvici, pomeni, da je biti res obupno. Morali padla že od vsega so domačini prešli v po prvi minuti igre zelo lahek način, ko. Ta gol jim je ge. Res je, da so v premoči in so nehoma napadali, toda izvajali brez pravega Vse je kazalo, da je do, kaj morajo je kazalo, da se streljati v vrata ter dajali drug drugemu streljali iz nemogočih od koder je zelo težko gol. Razlika med pre deljo, ko so igrali in zadnjo, je bila noč. Na žalost moramo so vzeli stvar vse preveč lahko. In tako se krat zgodilo; ko so pravka z močnimi krat so pokazali svoje sebe, drugače pa ne.

Igrali so: Petejan III; Pe tak, Kovic; Tomšič, Petejan I; Visintin, Marson, Ferfolja, Mar

IRWIN SHAW: PO FRANCOSKO

(Nadaljevanje in konec)

— Christina mi je mnogo pripovedovala o vas, — se je smehljal s prijetnim, nevsiljivim smehljajem, a izraz njegovega obraza je bil skromen in prijateljski. Naročil je limonado, a pogovor je nekaj časa tekel prisiljeno in brez prave povezave. Beados se je moral prepričati, da je dokaj težavno, pogovarjati se tako. Kirurg je oprezoval Christino tako naravnost in ne da bi trenil, da je bilo videti, kakor da smatra za prekleto izgubo vsak trenutek, ko mora zaradi vsebine pogovora odtrgati pogled od nje in poslušati Beadosa. Beados je imel občutek, da bi onadva lahko brez konca sedela in molčala.

— Oprostite, — je rekel Hayslip nekoliko pozneje. — Moral bi opraviti nekaj telefonskih pogovorov.

— Telefon je spodaj v pritličju, — je rekla Christina. — Ženska ti bo dala žeton.

Hyslip se je toplo nasmehnil. Pokimal ji je z glavo in se oddaljil med mizami.

Christina je strmela v skodelico in duševno odsotna mešala z žlico po njenem dnu.

— Zaradi tega so tvoj lasje naravni in dolgi, ali ne? — je vprašal Beados.

— Da, zaradi tega, — je rekla Christina in nadaljevala s strmenjem v skodelico.

— In zato se pije čaj?

— Da, zato se pije čaj!

— A kaj si mu povedala o letovanju v Saint Paulu?

— Vse, Walter!

— Prav vse?

— Da, prav vse! Med nama ni skrivnosti, Walter.

— Od kdaj se poznata?

— Tri tedne. V New Yorku ga je neki moj znanec prosil, naj me pregleda.

— In sedaj?

Christina ga je pogledala naravnost v oči. — Prihodnji teden se bova poročila in odšla bom z njim v bolnišnico v Seattle.

— In boš prihajala v Pariz samo za dva tedna vsako leto, ker je samo poleti mogoče dobiti dopust?

— Ravno tako!

— In je to ve redu?

— Povsem v redu!

— In če te nekaj vprašam, mi boš odgovorila iskreno?

— Da, Walter.

Beados je globoko vzdihnil in pogledal skozi okno.

— Poslušaj, kaj si našla v njem tako velikega?

— Ah, kakšno vprašanje! On je ljubezniv, dober in sposoben človek. In..., razen tega...

— Razen tega...

— On me ima rad. — To je izgovorila s tihim glasom, a nato je po kratkem odmoru ponovila: On me ima rad.

— To ni težko opaziti, — je rekel Beados.

— Da, to ni težko opaziti, — je ponovila Christina podzavestno.

— A sedaj še eno vprašanje, — je rekel Beados.

— Ah, pogovarjajva se raje o nečem drugem, Walter. Kam boš odpotoval sedaj? V Kenijo? Tokio? Bonn?

— Zakaj se izmikaš pogovoru o teh stvareh?

— Ker... ker mi je dovolj ljudi, kot si ti, — je rekla Christina iskreno. — Dovolj mi je novinarjev, mladih diplomatov in pilotov. Dovolj mi je vseh teh čudovitih mladih možgan, ki vedno nekam odhajajo, da poročajo o revolucijah, se pogovarjajo o miru ali da umirajo v vojni. Dovolj mi je obveznosti, da ne smem zajokati, vse dokler se letalo ne dvigne s piste. Dovolj mi je pripovedk o moji popolnosti. Dovolj obveznosti, da pripravljeno odgovarjam na telefonske pozive. Dovolj mi je tega, da moram imeti nekoga rajši, kakor ima on mene. Torej, to so odgovori na tvoja vprašanja!

Beados je bil presenečen. Čudil se je, ker nihče pri sosednjih mizah ni postal pozoren na njun pogovor.

— Ko si odšel v Egipt, — je nadaljevala Christina s tišjim glasom, — sem se odločila. Naslonila sem se čez žično ograjo, opazovala vse te jeklene velikane s prižganimi lučmi, obrisala sem solze in... sklenila. Našla bom nekoga, ki mu bo važno, če se odnosi krhajo ali ne.

— In si ga našla?

— Našla sem ga in..., zaradi mene se stvari ne bodo krhale.

Beados je prijel njeno roko. «Chris...,» je rekel nežno. Ona ga ni gledala. Obrnila je glavo proč in skozi okno opazovala mimoidoče. Beados je mislil na njune spomine z juga. Spominjal se je hotelske sobe pred tremi meseci, iz katere je bilo mogoče opazovati obronke Alp in oddaljeno morje.

— Chris... je zašepetal še enkrat. Ni se obrnila.

— Piši mi v Seattle, — je tiho rekla in gledala v okno. Tedaj je izpustil njeno roko, ki je ostala iztegnjena na mizi, z nohti brez laka, lepa in mehka. Beados je vstal.

— Bolje je, da grem, — je stisnil iz grla in pri tem čutil, da mu glas zveni čudno in nenaravno. Pomislil je, da postaja opešan in star, ker, glej, čutil je potrebo, da bi zajokal v restavraciji.

— Prosila boš natakarja, naj mi oprosti, ker ne morem čakati, da bi plačal stroške za pijačo.

— To je v redu, — je rekla Christina z navadnim glasom. — Prijetno mu bo, da plača on.

Beados se je nagnil čez mizo in jo poljubil najprej na eno, nato še na drugo lice.

— Zbogom, — je rekel in bil prepričan, da se smehlja.

Po francosko.

Vzel je plašč in odšel iz lokala. Sprehajal se je brez cilja po ulicah. Ugotovil je, da gre proti Slavoloku zmage.

Vedel je, da je v tej zimski noči hudo biti sam: vedel je, da bi moral oditi do neke telefonske govorilnice in zaprositi kogar koli da bi mu nocoj delal družbo. Šel je mimo nekaj bistrojev, za katere je vedel, da imajo telefonske govorilnice in, čeprav je obstal pred vsako krčmo, ni vstopil v nobeno. Med obrazi, ki jih je poznal v Parizu, ni mogel najti nobenega, ki bi ga nocoj lahko prenašal.